

Flacăra

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

În aceste momente grele am simțit mai mult ca niciodată ce minunat popor sintem, am dovedit că nu ne plecăm în fața greutăților ci, dimpotrivă, în asemenea împrejurări devenim mai dirzi, mai hotărâți să înfăptuim comunismul în România. În aceste clipe dramatice am simțit și mai mult fericirea și mândria că sint fiul minunatului popor român, că merită, pentru el, pentru viața lui, să faci totul, chiar să-ți dai viața.

NICOLAE CEAUȘESCU

UNIT ÎN CUGET ȘI-N SIMȚIRI

Destinul așază uneori pe umerii unor clipe povara unei întregi istorii și pe umerii unui om sarcinile grele ale unui lung șir de generații. Am trăit asemenea clipe și cunoaștem un asemenea Om.

Născut într-o familie de țărani, intrând de mic în rindurile clasei muncitoare și din fragedă adolescență în partidul ei de avangardă, trăind bucuriile și amarul neamului său, primul bărbat al țării, proeminent gânditor și om politic al lumii contemporane, secretarul general al partidului și președintele Republicii și-a identificat ființa cu destinul poporului român pe care-l cunoaște ca nimeni altul, cu destinul națiunii noastre socialiste. Din această cunoaștere nemijlocită, trăită din adâncul inimii, din contactul permanent, revoluționar și creator cu acțiunile și gândirea maselor de oameni ai muncii a realizat tovarășul Nicolae Ceaușescu nu o dată, în grandioasa sa operă, un strălucit portret moral al poporului român, caracterizări etnopsihologice care rămân pe frontispiciul istoriei noastre naționale. Un asemenea portret înălțător și vibrant a realizat din nou secretarul general al partidului în ședința comună a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat, analizând comportarea eroică, demnă, a națiunii noastre socialiste față de calamitatea de la 4 martie, subliniind unitatea monolitică dintre partid și popor, dintre toți fiii țării.

Partid, popor și țară, întreaga noastră familie socialistă, însuflețită de îndemnul patriotic, de umanismul generos și înflăcărat, de exemplul concret al marelui bărbat, pe care strămoșii romani l-ar fi numit, cu admirație și mândrie, **pater patriae**, am învins, într-un răstimp incredibil de scurt, urmările unei monstruoase catastrofe naturale, continuând să construim, cu elan și dăruire, visul nostru de progres și fericire. Încercător în viață și-a propriile forțe, harnic și dirz, deprins cu suferința pe care a

convertit-o în forță, poporul român a fost tot timpul, în ciuda tuturor vicisitudinilor istoriei, „unit în cuget și-n simțiri”. În fața vinturilor unei istorii marelui și grele, vrăjmașilor de tot felul, unirea le-a fost forța. Unit a stat stăvilă puhoaielor de neamuri nomade care s-au năpusit peste el și biata lui țară; unit a înfruntat minia fără leac a apelor furibunde, revărsate peste cimpurile sale; unit a stins focul dezlantuit nu o dată ca să-i pirjească ogoarele; uniți ne-au găsit mișcările seismice care de atâtea ori ne-au prăbușit casele și ne-au năruit visele. De aceea, nimeni, niciodată, n-a putut clinti unitatea ființei noastre naționale. Unirea ne-a înmăit puterea. Cu atât mai mult, nimeni și nimic, nici chiar îngrozitorul cutremur de la 4 martie, n-a putut zdruncina unitatea ființei noastre naționale, unitatea armonioasei noastre familii socialiste; unitatea de idealuri a celor ce-s și azi ca și altădată, uniți în cuget și simțiri. Numai că unitatea de astăzi, bazată pe tradiționala omenie românească, cimentată de principii etice și echității socialiste, s-a arătat mai trainică decât oricând, sub steagul glorios al Partidului Comunist Român. Omenia noastră proverbială, cumsecădenia, generozitatea oamenilor acestor pământuri, spiritul lor de sacrificiu, încrederea nestrămutată în valorile vieții, unite într-o singură direcție de forță conducătoare a societății noastre, au conturat cu o mină sigură de maestru profilul moral al poporului român, al societății socialiste, frumusețea sa spirituală, altitudinea idealurilor sale umaniste. Pe deasupra înfricoșătoarei catastrofe s-au înălțat virtuțile morale ale poporului nostru, atrăgându-i prețuirea și simpatia tuturor popoarelor lumii care s-au grăbit să-i întindă o mină frățească, împărțându-i durerea, trimițându-i ajutoare, menite să aline durerea celor răpăstuiți. Biruindu-și durerea, ștergându-și lacrimile cu o mină încărcată de sudoarea muncii, poporul român a trecut, cu o hărnicie de albină, la refacerea țării, hotărât să construiască cu succes socialismul, să participe la viața internațională, la schimbul de valori cu o prezentă tot mai marcată.

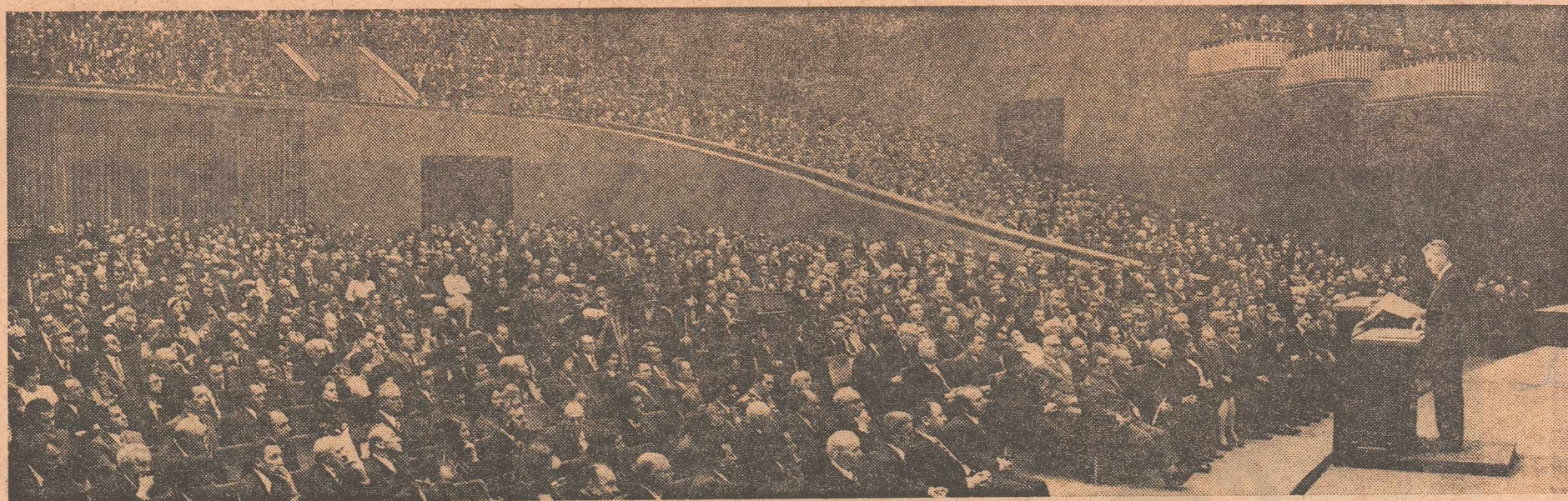
Recunoscător pentru sollicitudinea și atitudinea prietenească a altor popoare, poporul român e hotărât să le mulțumească prin muncă, prin calitatea produselor pe care le va pune pe piața mondială.

Uniți am învins și vom învinge! Uniți, Partid, Popor și Țară vor cunoaște un viitor fericit care începe azi.

ION DODU BĂLAN ■

Să facem totul, dragi tovarăși, pentru a asigura poporului nostru o viață tot mai îmbelșugată, bunăstarea și fericirea, un viitor luminos, libertatea, independența, un loc tot mai demn în marea familie a națiunilor planetei noastre

NICOLAE CEAUȘESCU

Am văzut cu ochii noștri în ultimele trei săptămâni o scenă care se repeta dimineața, la prinz, după-amiază, seara, noaptea. Zi de zi, urmind calendarului eroic a căruia primă filă a fost 4 martie 1977, l-am văzut pe primul și cel mai iubit fiu al poporului român, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, în mijlocul ruinelor, pe fronturile luptei îndrăgite pentru lichidarea urmărilor seismului, și am observat, măcar, două lucruri :

Tovarășul Nicolae Ceaușescu stringea zeci și sute de mâini :

Tovarășul Nicolae Ceaușescu vorbea, apropiat, de la om la om, cu sute și mii de oameni.

Sedința comună a C.C. al P.C.R., Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activității centrale de partid și de stat ne-a oferit luni dimineața o imagine de fond pe care conștiințele noastre au legat-o involuntar de numeroasele imagini pe care le-am văzut de-atâtea ori în zilele care au urmat seismului. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a apărut în fața celor strinși în sala Palatului Republicii și a apărut în fața întregului popor care-l urmărea pe micul ecran și ne-a strins tuturor mâinile și ne-a vorbit tuturor.

Ne-a vorbit cald, apropiat, părintește, ne-a vorbit ca un mare conducător de stat, ne-a prezentat situația la zi a României, precis, limpede, detaliat, arătându-ne ce a însemnat și ce înseamnă cutremurul din 4 martie pentru viața noastră economică-socială, ne-a explicat cum stăm cu realizarea prevederilor cincinalului, ne-a schițat într-un tablou pe cât de luminos, pe atât de convingător perspectivele îmbunătățirii vieții materiale și spirituale a întregului popor, oferindu-ne, cu aceeași ocazie, o analiză de excepțională valoare teoretică a vieții internaționale, a activității politice externe a partidului și statului nostru, a rolului de mare cinste și demnitate pe care România îl joacă azi în lume.

Făcând o analiză amănunțită a efectelor cutremurului de la 4 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a prezentat imensele pagube provocate de seism : 1570 de vieți omenești pierdute, 11 300 de răniți, prăbușirea și avarierea gravă a 32 900 de locuințe, aproape 35 000 de familii rămase fără adăpost, 763 de unități economice lovite din sectoare de bază ale industriei, construcțiilor și transportului, o diminuare a avuției naționale a României cu aproape 10 miliarde lei.

Arătând meritele în lupta pentru normalizarea și refacerea vieții ale militarilor forțelor noastre armate și ale unităților Ministerului de Interne, ale gărzilor patriotice, ale tineretului, ale medicilor și ale întregului personal sanitar, ale clasei muncitoare, ale consiliilor oamenilor muncii, ale țărânilor, ale intelectualității, ale cetățenilor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat demonstrația capacității organizatorice și politice a partidului, forța conducătoare a întregii națiuni.

În jurul partidului, întregul popor s-a strins cu o singură voință, o singură conștiință și aceeași faptă, ca o mare familie unită, eroică, hotărâtă.

Pe lângă munca plină de abnegație desfășurată pentru normalizarea vieții, la locurile de producție, cele trei miliarde și trei sute de milioane cit totalizează pînă

acum fondul refacerii, solidarității și omeneiei reprezintă și ele o expresie grațioasă a spiritului de solidaritate și intrajutorare al poporului român.

„În aceste momente grele am simțit mai mult ca niciodată ce minunat popor sintem, am dovedit că nu ne plecăm în fața greutăților ci, dimpotrivă, în asemenea împrejurări devenim mai dârzi, mai hotărâți să înlăturăm comunismul în România. În aceste clipe dramatice am simțit și mai mult fericirea și mândria că sint fiul minunatului popor român, că merită, pentru el, pentru viața lui, să faci totul, chiar să-ți dai viața“.

Cuvinte istorice. Cuvinte care ne-au înflăcărat conștiințele, cuvinte pe care copiii noștri și copiii copiilor noștri le vor rosti în numele demnității lor de români, neam ridicat în cinstea lumii și prin viața și lupta marelui român care este și va rămâne Nicolae Ceaușescu.

Prezentind concluziile și măsurile privind activitatea de proiectare și construcție, de refacere a localităților afectate de cutremur — se va construi un nou centru politico-administrativ al Capitalei, se va revedea planul de sistematizare a ei ; se va reface aproape în întregime centrul orașului Craiova etc. — secretarul general al partidului a arătat că pînă în 1980 avem de construit aproape 1 milion de apartamente în orașe și circa 250 000—300 000 locuințe în comune și sate. Uriașul volum de construcții prevăzute în actualul cincinal trebuie să se desfășoare în cele mai bune condiții, pentru a asigura patriei noastre o înfățișare nouă, înflori-

toare, demnă de epoca fărurii societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Analizind situația modului cum se îndeplinește cincinalul și a sarcinilor de viitor pentru realizarea tuturor prevederilor lui, pentru creșterea avuției naționale a patriei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o trecere în revistă a succesorilor în îndeplinirea planului pe 1976 și a situației la zi în anul în curs. Secretarul general al partidului a arătat că și al doilea an al cincinalului a început sub semnul unei puternice angajări a poporului, planul producției industriale fiind realizat în primele două luni în proporție de 102,4 la sută, exportul crescind cu peste 20 la sută iar volumul investițiilor cu aproape 13 la sută.

Arătind că ritmul intens de dezvoltare a economiei noastre naționale impune o preocupare sporită pentru buna desfășurare a colaborării și cooperării economice internaționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că pierderile provocate de cutremur nu afectează cu nimic dezvoltarea comerțului exterior, posibilitățile de creștere suplimentară a producției făcînd, dimpotrivă, necesară intensificarea schimburilor și cooperării noastre economice internaționale.

Un capitol al expunerii secretarului general al partidului care a produs, firește, multă mulțumire în întreaga țară a fost cel în care a fost schițat tabloul condițiilor tot mai bune de viață materială și spirituală a poporului nostru, ca urmare a dezvoltării mai accentuate a economiei naționale.

În prezent se elaborează programul de măsuri cu privire la ridicarea nivelului de trai al oamenilor muncii pentru întregul cincinal. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat ideea că, realizind sarcinile economice sporite asumate, există posibilitatea nu numai a îndeplinirii, ci și a depășirii prevederilor inițiale de îmbunătățire a condițiilor de viață materiale și spirituale ale oamenilor muncii. „În conformitate cu orientările stabilite de Congresul al XI-lea — sublinia secretarul general al partidului — în perioada următoare vom pune un accent mai mare pe creșterea retribuției și veniturilor directe ale oamenilor muncii“.

Pe baza suplimentării fondului de retribuție cu circa 10 miliarde lei, ca rezultat al economiilor ce se vor realiza în cursul acestui cincinal și al creșterii suplimentare a venitului național, precum și printr-o mai bună gospodărire a cheltuielilor sociale, apare posibilitatea unei creșteri mult mai mari a retribuției oamenilor muncii, adică în loc de 18—20 la sută, cit este prevăzut în Directivele Congresului al XI-lea, o creștere a retribuției reale cu cel puțin 30 la sută.

Se vor mai asigura în cursul cincinalului — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — importante creșteri ale alocațiilor pentru copii, ale pensiilor de asigurări sociale ; se prevăd, de asemenea, măsuri pentru îmbunătățirea în continuare a condițiilor de viață ale țărânilor în raport cu creșterea producției vegetale și animale.

Document programatic de o excepțio-

nală însemnată, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu a prezentat o elocventă sinteză a poziției României în lume, care, înfăptuind neabătut directivele Congresului al XI-lea pe planul politicii externe, se preocupă de creșterea continuă a contribuției țării noastre la soluționarea problemelor internaționale, la promovarea colaborării și păcii între națiuni. Într-un cadru internațional în care se afirmă un curs nou, pozitiv, îndreptat spre destindere, încredere și colaborare între națiuni, România a desfășurat și desfășoară o amplă activitate externă, continuând să-și dezvolte larg relațiile economice, politice și cultural-științifice cu celelalte țări ale lumii. Țara noastră întreține raporturi diplomatice și consulare cu 129 de state și relații economice cu peste 140 de țări. „Numai în cursul anului 1976 și în primele luni ale acestui an — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — am făcut vizite oficiale într-un număr de 13 țări din Europa și de pe alte continente, iar 12 șefi de state au vizitat România”. 23 de declarații și comunicate politice comune, un mare număr de acorduri economice, tehnico-științifice și culturale, precum și schimburi de sute de delegații de partid, guverna-

mentale, ale organizațiilor de masă — iată un bilanț impresionant și grăitor al poziției țării noastre în raporturile sale de cooperare internațională.

Subliniind că în perioada care a trecut de la Congresul al XI-lea s-au dezvoltat puternic, pe multiple planuri, relațiile României cu toate țările socialiste, s-au intensificat schimburile de vizite, contactele și convorbirile la nivel înalt, s-a lărgit schimbul de experiență în edificarea noii orânduiri, tovarășul Nicolae Ceaușescu a făcut o amplă trecere în revistă a relațiilor cu aceste state.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că România a continuat să-și dezvolte largi raporturi politice, economice, tehnico-științifice și culturale cu toate statele din Europa, fără deosebire de orînduire socială, participînd activ la diviziunea internațională a muncii, la schimbul mondial de valori.

Prezentîndu-se eforturile statornice ale României pentru transpunerea în viață a prevederilor documentelor de la Helsinki, pentru înfăptuirea securității și colaborării pe continentul european, arătîndu-se lupta țării noastre pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea unei noi ordini

economice internaționale bazate pe deplină egalitate și echitate, ca și poziția consecventă a României pentru înfăptuirea dezarmării generale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare — problemă de importanță vitală pentru progresul și pacea întregii omeniri —, expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu a avut un larg ecou mondial. Dealtfel, presa internațională a evidențiat hotărîrea nestrămutată a României de a promova în continuare o politică externă dinamică și constructivă, întemeiată pe atașamentul ferm al țării noastre la marile principii ale relațiilor noi dintre state, pe participarea activă la identificarea de noi soluții în marile probleme ale contemporaneității: înfăptuirea securității și cooperării pe continentul european și transpunerea în viață a documentelor de la Helsinki — înfăptuirea dezarmării generale și totale și, în primul rînd, a dezarmării nucleare — întărirea rolului O.N.U. — rezolvarea pe cale politică a diferendelor dintre state — lichidarea subdezvoltării și decalajelor economice — instaurarea unei noi ordini economice și politice — făurirea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră.

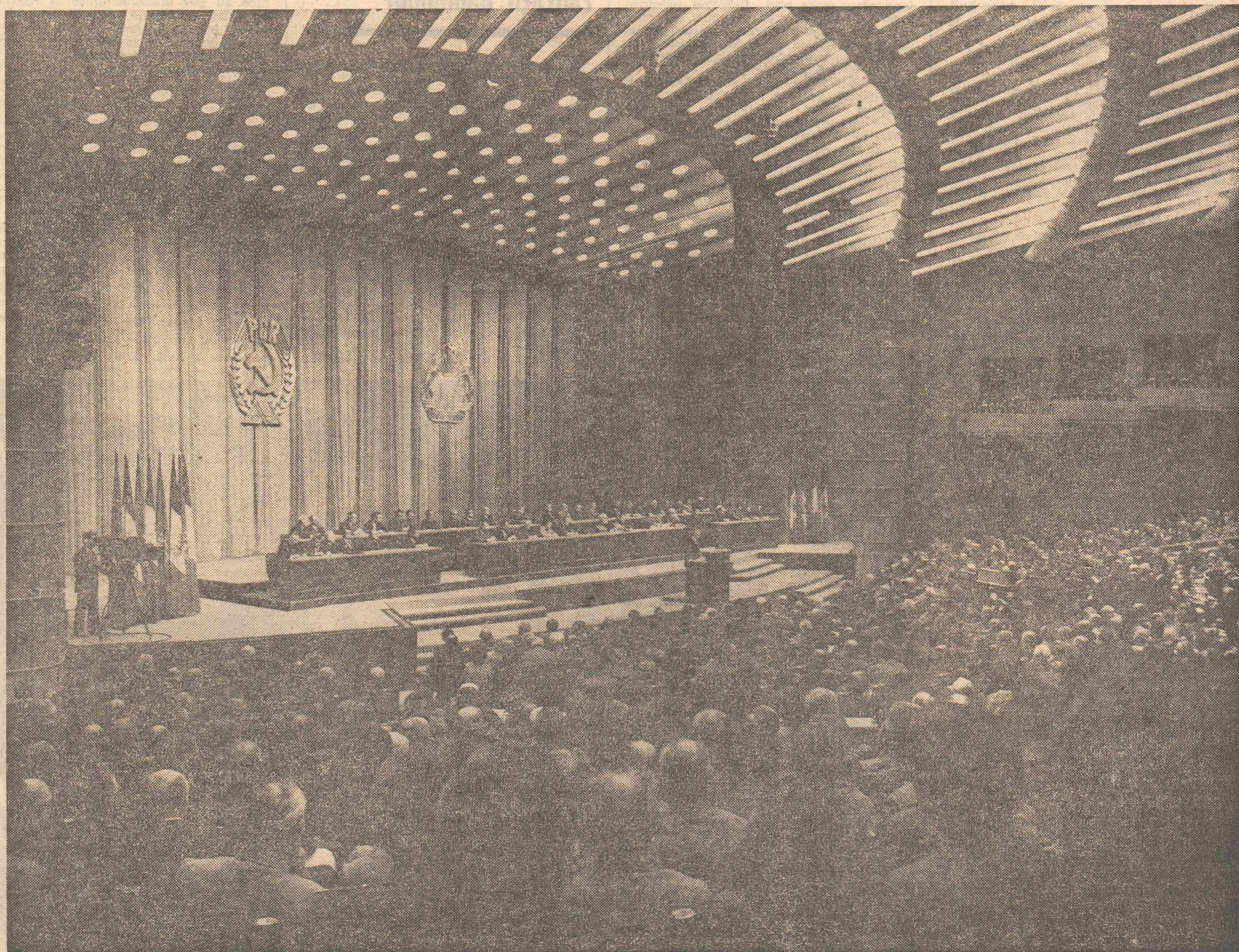
Încheierea lucrărilor ședinței comune ■

C.C. al P.C.R., Marii Adunări Naționale, Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale și activului central de partid și de stat va rămîne în conștiințele noastre mai ales prin emoționantul cuvînt de închidere rostit de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

„Cîtîndu-l și recitîndu-l, am înțeles o dată mai mult că unitatea strînsă a poporului în jurul partidului, a conducătorului nostru iubit, este viața noastră, am înțeles o dată mai mult că democrația reală, profundă, este viața noastră și am mai înțeles că acum datoria noastră sfîntă, patriotică, este să muncim mai mult ca orîcînd, să ne unim eforturile și energia pentru propășirea scumpei noastre patrii, pentru un viitor luminos, pentru libertatea, pentru independența și un loc tot mai demn al poporului român în lume.

„Acum — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — este necesar să trecem, fiecare la locul său de muncă, la unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii, ale întregului nostru popor într-o direcție unică — asigurarea înfăptuirii neabătute a Programului elaborat de Congresul al XI-lea“.

MARIUS POPESCU ■

Zile și nopți record, săptămîni record, dovedind virtuți morale care sînt

Cu brațele lor ca niște ramuri oamenii au readus în hale primăvara

Hale vechi se scutură de corsetele lor, se supradimensionează, devin altceva, deasupra se ridică altele, moderne, ele rămînînd undeva ca niște bordeie în mijloc de cetate (cazul turnătoriei de fontă, eare, atunci cînd a fost gata hala nouă, cea veche și-a desfășurat pereții ca o nucă coajă, trezindu-se într-o altă lume, modern utilată). Lucrările de șantier a noilor obiective sînt vaste, așa încît operațiile de refacere a avariilor nu se mai disting, au devenit parte integrantă a dinamicii plan de dezvoltare.

Ajunsem la lucrarea cea mai frumoasă — **peretele fără de sfîrșit** al curățătoriei (lung de 300 metri). Prin miile de ochiuri de geam ale peretelui metalic pătrund, către curățitori, aerul, lumina și mitisorii sălcilor înflorite vizavi, în curtea întreprinderii de țevi „Republica”. Pe ferme, prinși cu centuri de siguranță, lucrează

ne-a căzut un perete peste utilaje), la 11 martie însă ajunsesem la o producție bună. Avem acum resurse să dăm încă 200 tone peste angajamentul inițial. N-am avut defecțiuni și participăm la refacerea peretelui cu mulți oameni de la noi. Sînt uimit și acum, dar mîndru în sinea mea de receptivitatea oamenilor mei, oameni simpli, mulți navetiști, oameni de la țară, adevărați oameni ai țării. Cu ei am reușit să depășim prevederile celei de-a doua decade.

Uriașa secție S.A.S. — secție nouă de samblări sudate — ne primește într-o ordine de grandios studiu cinematografic. Ordine, lumină, înălțimi. Strunguri carusel cu planșaiba cit o arie, mașini de găurit, înalte ca niște girafe, pentru microfoane, vase sferice ridicate pe suporturi ca în filmele științifico-fantastice, la care sudorii sudează pe platforme circulare, înalte, nici o urmă de ce a fost. Iată totuși o îngrădire și o mare deschidere spre cer în halele 3 și 4.

— Au cedat citiva stîlpi, au căzut che-soane, nu bucură pe nimeni, dar reluarea lucrului a fost la noi chestiune de ore, ne spune inginerul Tărtăcută Gheorghe, șeful secției. Totul prin oameni și dăruirea lor. În miercuria următoare mă pomenesesc în birou cu sudorul Hongu Constantin. Îmi întinde mina și zice: „Am luat avionul Aveți nevoie de mine?” Cum să nu! E un flăcăuș de 23 ani, îl știam în concediu la părinți, la Suceava. Din treizeci de

derii, ne reamintesc inginerul Dina Carol, secretarul comitetului de partid pe întreprindere. În prezent lucrează două ciocane — unul de 1500 tone și altul de 10000 tone, realizat prin autodotare, cu intenția ca anul acesta să mutăm întreaga activitate de forjare acolo. În cincinalul acesta avem de realizat două STE-uri, șantier continuu. Credem că va veni și al treilea, pentru că la ultima vizită, tovarășul Nicolae Ceaușescu a văzut depozitul de lemne de alături, de la poarta patru și ne-a dat sarcină să ne gîndim la preluarea acestui spațiu pentru dezvoltare.

Un telefon îl intrucepe. Este informat că cei care au descărpat, de atunci și pînă acum, vagoanele în întreprindere nu au nici o pretenție asupra manoperei.

— Stabiliți cu tovarășul contabil șef ca valoarea să fie prinsă în contul omeniei.

— Cît s-a înregistrat pînă acum în acest cont?

— Nescriptic: sufletul și brațele oamenilor, care n-au avut de atunci pauză. Scriptic: 600 000 lei în prima lună, luna martie. Fiecare depunem 2 la sută din retribuție. În zece luni vom atinge 6 milioane. La care vom adăuga orele suplimentare, participarea directă la refacere, contribuțiile voluntare ale angajaților. Din 55 obiective social-economice afectate, 49 se refac numai cu forțe proprii, iar la 6 vom primi și ajutorul constructorului ICSIM. Printre lucrările pe care le realizăm cu mijloace proprii, intră și peretele de la curățătorie, pe care l-ați văzut ce frumos arată. Totul prin oameni, care, ne-au emoționat prin forța lor de automobilizare. Ei au readus în hale, prin brațele lor ca niște ramuri, primăvara. E o mîndrie să lucrezi cu ei.

TRAIAN BADULESCU ■

CUVÎNTUL DE ORDINE AL MUNCITORILOR DE LA

„23 AUGUST”: ORGANIZAREA EXEMPLARĂ A PRODUCȚIEI

Oamenii lui nea Nour Grigore, echipă de constructori ai mecanicului șef. Bătrînul dă unele indicații. E același: vinjos, roșu în obraz, cu ochii lui albaștri și vorba domoală. Are peste patruzeci de ani de cînd lucrează aici. A ridicat atîția meseriași și multe construcții industriale în țară și peste hotare. Pavilionul expoziției românești de la Damasc are în el „mina lui”.

— Ce mai faci, nea Grigore, nu ești la pensie?

Ridică ușor casca să mă recunoască:

— Ba da, zice convins. De patru ani.

— Păi cum?

— Precum se vede... Lucrăm mai departe... O zi n-am stat acasă. E atîta treabă... Aci, în locul peretelui oblu din cărămidă, dărimat la acel necaz, montăm acum unul ușor, modern, cu geamuri, numai din ferme metalice. Programul nostru e de 10 ore, ca la șantier, dar nu ne lasă inima. Lucrăm 12 și 14 ore... pînă terminăm. Am vrea ca luna florilor să ne găsească cu totul gata.

— Pe ce te bizui?

— Pe ei, zice și arată cu o scuturare mîndră a frunții spre sudorii agățați de ferme ca niște cascadori, cusîndu-le cu foc, bucată cu bucată, într-un joc de stele. Am băieți buni... Colo sudează Mărăcine Constantin și Gheorghe Marin, dincoace Costinel Ionel. Sînt lăcătuși dar și sudori în același timp. Acum pregăteam lucrul cu sudorii Lăncrănjan Octavian și Cristea Gheorghe. Mai încolo lucrează gemenii noștri: Valerică și Ganea Burada. Au 18 ani, sînt aci de vreo cîteva luni, da' mă mulțumesc. Vezi așa cum iese lucru bun din mina lor.

Într-adevăr, noul perete din ferme metalice este sus, gata jumătate. Geamgii vin din urmă și pun florile permanente ale ochiurilor de geam cu încrustații. Curățătoria capătă noul aspect de lumină și siguranță.

Intrăm în cea mai tînără secție din platforma secțiilor calde — turnătorie de neferoase. Două hale sînt încă crude, n-au intrat utilajele în ele. Trece un tînăr subțiratic, iute, în salopetă și cu cască. Îl întrebăm de șeful secției.

— Eu sînt, spune repede, grăbind spre birou, unde era chemat la telefon, ce dorii? Mi s-a părut prea tînăr pentru a conduce o secție atît de mare. — Știu că vă mirați, a reluat el. Am într-adevăr numai treizeci de ani, mi se zice „copilul minune”, dar ce era să fac. Sînt din comuna Stejari — Gorj și sora mea cînd a împlinit șapte ani a trebuit să se ducă la școală. Eu cu cine era să rămîn? Aveam cinci ani și jumătate și m-am dus și eu. Am terminat liceul la 16 ani, iar facultatea la 21 ani și jumătate... De-atunci sînt aici. Fiind secția aproape neafectată de seism, am trecut din primele momente la o producție suplimentară. Totul pentru secțiile noastre afectate: aparataj, locomotive, motoare, care a trebuit să reintre și ele în grafic. Pentru întreprinderea de mașini grele am turnat imediat o piesă de o tonă și jumătate, la fel un cuzinet pentru fabrica de ciment de la Tulcea, redeschizînd comandă, pentru că acum e atîta nevoie de ciment...

La turnătorie de fontă (care lucrează fără peretele din vest), inginerul Costin Ion, șeful secției, e și acum uimit de sollicitudinea oamenilor.

— E drept, spune, și înainte turnam bine. Perturbarea a tînut cîteva zile (doar

zile, cite are pentru doi ani de cînd nu a luat concediu, a efectuat doar vreo zece zile și a renunțat. Acum sudează la ferma de refacere a acoperișului de la hala 3, hala lor, în echipa lui Cristea Gheorghe, fermă care are, nici mai mult, nici mai puțin de 14 tone... Ce să vă spunem, cu acești oameni am dat la decada a doua 800 tone piese peste plan. Judecînd lucrurile după gesturile acestea spontane, eu cred că aici e secretul dăinuirii noastre. Sărim la primejdie, fără o chemare specială, și ne unim într-o frăție care-ți infurnica brațele și-ți scutură inima...

Zeci de locomotive diesel-hidraulice stau garate, gata de a fi expediate. Au forme și mărimi variabile. Una dintre ele se distinge prin originalitate. E roșie, mai joasă, cu o formă aerodinamică.

— Decada aceasta a venit cu niște realizări de-a dreptul remarcabile, ne spune inginerul Iacobini de la serviciul plan. O depășire a valorilor de 30 la sută. Majoritatea secțiilor au venit cu depășiri. Uitați: 40 tone oțel lichid peste plan, 2 prese hidraulice cu 6 etaje atît de necesare industriei lemnului, pentru mobilă, 8 locomotive de 700 CP, 3 locomotive de 165 CP, pentru Egipt, care nici nu au fost în planul inițial, 9 motoare de 700 CP și 10 motoare de 350 CP, 64 tone de oțel rapid date de forjori. Totul peste plan! Rezultatul focului continuu de la turnătorii și forjă și a schimburilor prelunge.

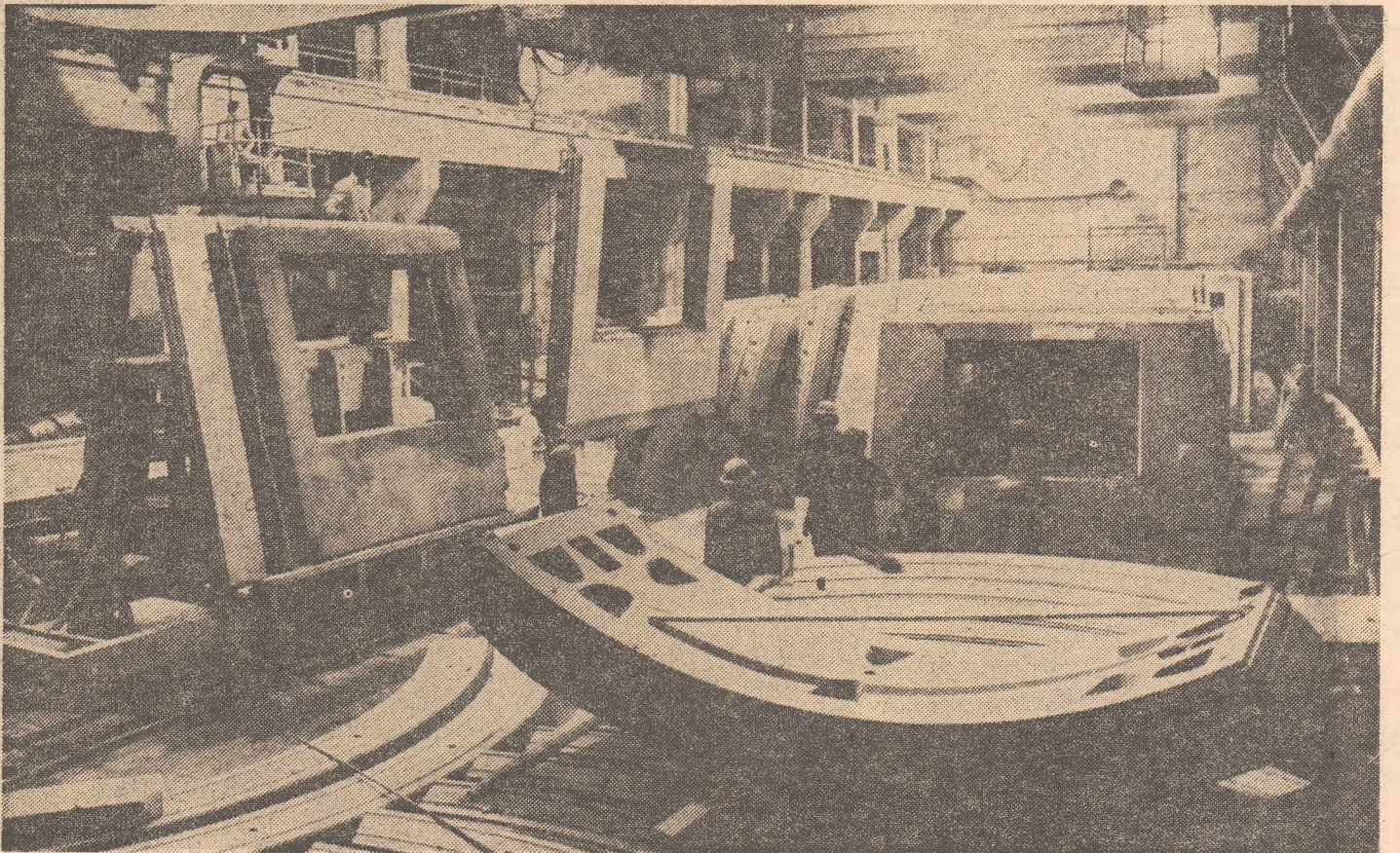
— Am început să lucrăm în forja nouă, situată la cealaltă extremitate a întreprin-

Comuniștii constructori: calitatea caselor la înălțimea calității oamenilor

Întreprinderea de prefabricate din beton „Progresul” București. Marți, 29 martie, între orele 21 și 24. Stăm de vorbă mai întii cu Constantin Mănuș, secretarul Comitetului de partid. „Trebuie să știți înainte de toate, ne spune acesta, că angajamentul de depășire a planului anual a fost la noi de numai zece apartamente, adică producerea unui număr suplimentar de elemente prefabricate care urmau să compună 10 apartamente. După calamitate însă ne-am hotărît să facem suplimentar 200 de apartamente. Sigur, această hotărîre a noastră, a tuturor, nu poate fi dusă la îndeplinire fără unele eforturi deosebite, dar trebuie să se știe că aceste eforturi sînt chiar pe cale să se materializeze intrucit, așa cum ne-am și angajat, 50 din cele 200 de apartamente suplimentare vor fi livrate încă din primul trimestru al anului, care se încheie numai peste două zile.

Adevărul e că, luîndu-ne cu treburile,

n-am prea simțit niciodată vreo atracție deosebită pentru o astfel de activitate pe-trecută între ciment și fier-beton, mai aproape de noi fiind adesea, dacă ne referim la domeniul construcțiilor, cei care practică munca efectivă de ridicare a unui edificiu. Și totuși, iată un adevăr pe care l-am constatat cu mare îndreptățire în ultimele săptămîni, constructorii de prefabricate au rolul lor cu deosebire important în sectorul edilitar, rol ce poate fi în mod special apreciat acum, cînd țara are nevoie de tot mai multe case, de tot mai bune locuințe, de blocuri ridicate cit mai repede. Astfel încît, în chiar ziua apariției în presă a profundei Expunerii a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, pașii ni s-au îndreptat înspre una dintre întreprinderile de genul mai sus-menționat, dorind să constatăm cu ochii noștri eforturile oamenilor de la care se așteaptă în aceste zile să producă mai mult și totodată la parametrii calitativi cel puțin egali cu cei ai timpurilor obișnuite, tocmai înspre mai rapidă refacere a situației edilitare, pentru case mai trainice și confortabile, pentru revenirea la normal. „Fabrica de case” din apropierea comunei Jilava a produs dintotdeauna panouri mari din prefabricate (fațade, planșee), apoi grinzi industriale, tuburi de irigații, dale de beton, stîlpi de susținere, traverse de beton pentru șinele de mine și alte asemenea lucruri — numai că de cîteva săptămîni aceste lucruri le produce mai repede, în cantități sporite, chiar cu eforturi sporite. Să nu uităm, și în incinta întreprinderii cutremurul a produs destule pagube, avărînd între altele destul de grav centrala de betone (stîlpi de rezistență rușiți, subzirea grinzilor de susținere a buncărelor de agregate). Mobilizarea colectivului a fost însă exemplară. Oameni obișnuiți să facă locuințe pentru alții s-au văzut în situația de a-și repara cit mai rapid propria „casă”, a doua lor casă, care astfel se numește întreprindere — și au făcut-o foarte bine, după un amănunțit plan, elaborat cu termene pe zile, pe ore chiar. Luni, 7 martie, „Progresul” lucra la 80 la sută din capacitate. În 12 martie, după ce numeroși fierari, betonisti, lăcătuși de confecții metalice, dulgheri și chiar cadre tehnice au pus umăr la umăr la reparația centralei de betoane, „fabrica de case” lucra la întreaga capacitate. De atunci începea să înceapă să se muncească în schimburi prelunge, de cel puțin zece ore, iar secția de panouri mari a trecut la trei schimburi, ca și cea de elemente precomprimare și semifabricate de altfel. Dumnicile, lucrute efectiv, au însemnat uneori zile-record pentru producția întreprinderii, cum a fost de exemplu cea din 20 martie, cînd s-au făcut peste 300 metri cubi de prefabricate. Este adevărat, în zilele numite duminică întregul personal TESA a lucrat efectiv la producția materială. Săptămînile au devenit și ele săptămîni-record, prima dintre ele socotindu-se între 20 și 27 martie. „A doua săptămîni-record” o dedicăm Conferinței de partid a sectorului 5, din care facem parte, și care urmează să aibă loc la 2 aprilie. În sectorul nostru „Viscofilul” și „Danubiana” nu pot produce încă la întreaga capacitate și am fost consultați de sectorul de partid pentru suplinirea lipsurilor din planul pe această lună. Am reușit intrucitva,

oameni care s-au întrecut pe sine dintotdeauna ale poporului nostru

prezintă în numai o săptămână, desigur record, marfă suplimentară în valoare de peste două milioane de lei. Inginerul Pavel Popescu, șeful atelierului de elemente precomprimate, avea să ne vorbească despre modalitatea concretă de traducere în viață, zi de zi, a frumosașelor inițiative ale întreprinderii. „În primul rând trebuie vorbit despre oameni — ne spunea dînsul, rotîndu-și o privire aproape tandră prin hala întesată de muncitori. Ei au primit cu capul sus cele mai grele sarcini, înțelegînd dificultatea prin care trecem cu toții și asigurînd o prezență la lucru mai bună chiar decît niciodată. Au muncit zece, dar uneori și 12 ore, cit a fost nevoie. Apoi, desigur, trebuie amintit despre folosirea intensivă a utilajelor, despre reorganizările și reamplasările de tipare în secții și a spațiilor de depozitare, lucruri care au evitat la minimum transporturile și manipularile de materiale și produse“.

Aici, vom face desigur loc pentru numele unor oameni, comuniști adevărați, care au înțeles să muncească adeseori chiar peste orele de program, fie ei și prelungiți, stabiliți în întreprindere. Este vorba de echipa de finisaj pentru panouri mari, condusă de Ilie Diniță, de cele de fierări conduse de I. Zănea și M. Brînzan, sau de echipele din atelierul de elemente precomprimate conduse de Stelian Biztîrigă și Constantin Vasile.

Ceea ce produce astăzi întreprinderea de prefabricate din beton „Progresul“ sînt de fapt numai tipuri de panouri noi, prezentate de centrala de specialitate la expoziția vizitată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Ele reprezintă îmbunătățiri substanțiale, cum ar fi termoizolațiile din BCA, un înalt grad de finisaj, o greutate specifică mai mică, iar prin introducerea barierelor de vapori de polietilenă în fabricație se asigură dispariția totală a fenomenului de condens, deci a mușcăului sau igrășiei pe pereți. De asemenea, în cadrul atelierului PAS (poliesteri armați cu fibră de sticlă) se produc materiale noi pentru acoperișuri, respectîndu-se întocmai indicațiile cu privire la ușurarea construcțiilor, a elementelor de acoperiș, reușindu-se astfel o reducere pînă la 30 la sută a greutății construcțiilor. Este de subliniat că, deși în condițiile de mobilizare deosebită a efectivului, de eforturi notabile pentru o producție cit mai rapidă și suplimentări importante de plan, cei de la „Progresul“ nu lasă pe ultimul loc calitatea produselor ieșite de pe poarta întreprinderii. „Este simptomatic că tocmai în aceste zile a fost supusă atenției noastre, a tuturor specialiștilor care lucrează în construcții, Legea privind durabilitatea, siguranța, funcționalitatea și calitatea construcțiilor — ne spunea Ion Spinoche, inginerul șef al întreprinderii. Noi, desigur, am și luat primele măsuri, între altele procedînd la citeva noi organizări în personalul CTC. Astfel, i-am trecut la controlul tehnic de calitate pe maiștrii Dumitru Dragomir, Dumitru Stîngă și Constantin Scutaru, oameni care fără îndoială cunosc mai bine decît oricine produsele care urmează să primească viza de calitate“.

Toate aceste lucruri, așa cum am subliniat, le-am aflat într-o frumoasă noapte de martie, la o întreprindere în care citeva sute de muncitori se îndeletniceau fără preget, pur și simplu, cu munca, întru realizarea unei noi zile-record. O muncă căreia dacă nu ne-ar fi teamă de cuvinte prea mari i-am spune chiar eroică.

DUMITRU GRAUR ■

Alo, Întreprinderea de geamuri Buzău, vă rog cu tovarășul director

În seara zilei de marți, 29 martie, la ore destul de înaintate, am chemat la telefon Întreprinderea de geamuri Buzău. Interlocutor: tovarășul director Andrei Corneanu. I-am simțit oboseala în glas, dar de la bun început am înțeles că directorul întreprinderii este ferm hotărît ca împreună cu colectivul ce-l conduce să facă totul pentru depășirea planului; dealtfel, în paranteză fie spus, credem că în aceste zile numai despre depășirea planului se poate vorbi cu un director de întreprindere.

La întrebarea noastră referitoare la sarcinile suplimentare pe care și le-a asumat întreprinderea din Buzău, ne-a răspuns prompt: vom realiza 2 000 000 lei la producția globală, 10 000 metri pătrați geam tras pentru construcții, 6 000 metri pătrați oglindă, 100 000 metri pătrați geam laminat din care, la ora convorbirii noastre telefonice, s-au realizat circa 20 000 metri pătrați.

— Sarcinile sînt mari, stimate tovarășe

Corneanu, dar spuneți-mi, vă rog, cum ați organizat producția pentru realizarea lor?

— În primul rînd, ne-am gîndit să trecem de urgență linia de geam laminat pe gresime de geam de 5 mm ce va pulea fi folosit în construcții. Apoi am întărit echipele aducînd oameni din alte sectoare, mai puțin solicitate la ora aceasta, în sectoarele care ne interesau cu precădere. La noi în fabrică se lucrează în flux continuu. Dar asta nu a însemnat că muncitorii nu au căutat să se organizeze cit mai bine, în așa fel încît să nu lase nici un fel de rebut. Am hotărît să facem sedințe operative la fiecare 24 de ore, pentru a depista eventualele strîngări de producție care pot duce la neritmicitatea planului. Am analizat cu schimbările doi și trei situațiile nou create pentru că e firesc ca atunci cînd solicitarea oamenilor e mai mare să apară — pe ici, pe colo — probleme care se cer de urgență remediate. Vreau să menționez că întreprinderea noastră a avut și ea de suferit de pe urma seismului. Datorită mobilizării colectivelor, a comuniștilor, a tuturor muncitorilor, de luni, 7 martie, producem peste plan.

— Realizările dumneavoastră sînt importante și poate că ar trebuie menționați măcar frunțașii între frunțași...

— Vreau să menționez în primul rînd echipa maistrului Călin Pahonțu și echipa maistrului de schimb Ion Olteanu. Acești oameni au știut în momentele de înaltă solicitare să-și mobilizeze echipele și să obțină rezultate absolut remarcabile. Aș vrea să subliniez de asemenea și aportul inginerilor și tehnicienilor care au întărit echipele existente în fabrica noastră.

Am urmărit la televizor Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la activitatea partidului și întregului popor pentru înlăturarea urmărilor calamitului catastrofal din 4 martie, dezvoltarea economico-socială actuală a țării, activitatea internațională a partidului și statutul și situația politică mondială. Din această expunere de o deosebită importanță pentru întregul nostru popor, am extras sarcinile care revin cu precădere întreprinderii noastre, întreprindere chemată să-și dea contribuția ei la noile construcții civile și industriale care se vor ridica în București și în numeroase alte orașe. În această seară nu vă pot spune mai mult. Dar asta nu înseamnă că în zilele următoare, dacă ne veți solicita, nu vă vom da un tablou detaliat și precis asupra angajamentelor pe care toți cei de la Întreprinderea de geamuri din Buzău sîntem hotărîți să le luăm pentru a contribui la îndeplinirea importanțelor noastre sarcini.

DAN BÎRLĂDEANU ■

O aspră probă de bărbăție și demnitate

Poate și de asta rezistăm, deși probabil că sîntem teribil de oboșiți în ultimele săptămîni, ne spune inginerul Ion Drăgulănescu, șeful șantierului. Dar cum să te mai simți oboșit cînd îi vezi pe oameni că nu se dau înapoi de la nici o operație oricît de grea și că nu se vaită niciodată de oboseală. În această privință, muncitorii noștri dau o probă extraordinară de bărbăție și de demnitate. În materie de efort nu mai au decît o singură lege: ORICÎT. Niciodată nu mi s-a părut ca acum că pot să văd cit iubesc ei clădirile, orașul, tot ce e al nostru. De vineri, cele două macarale mari au lucrat mereu. Dar ele se numesc pentru noi Gheorghe Dobrescu, Ion Marin sau Vasile Manole. Betonistii din echipele lui George Băjenaru și Alexandru Gheorghiu, dulgherii lui Ion Mihai, maiștrii Jean Niță, Teodor Nuț, Ion Ștefan și Vasile Sabasan sînt niște constructori obișnuși, niște nume care nu vă pot spune mare lucru, dar să știți că au lucrat exemplar și aproape fără odihnă. Ca să nu mai vorbim de dificultatea operațiilor. La înălțime s-a lucrat din nacelă; spargerii de betoane, tăierea armăturilor, înlăturarea țiglei și altele. Cinci oameni munceau în permanență suspendați pe mica platformă purtată de macara. După patru ore îi schimbau alții „odihniți“ la lucrări mai ușoare. Ni s-a alăturat și un angajat al beneficiarului. După ce ni s-a predat clădirea, n-a mai plecat. Știm că îl cheamă Ștefan Mindru și este, mi se pare, electrician. S-a încadrat perfect în formațiile noastre de lucru și ne-a fost de mare folos. A făcut de toate, a lucrat și în nacelă, s-a îngrijit de aprovizionare și prin el am ținut mereu legătura între sol și partea superioară a clădirii.

Șantierul nr. 5 din cadrul Grupului de șantiere nr. 4 asigură — printre altele — executarea lucrărilor la imobilul din bulevardul Nicolae Bălcescu 26. De vineri, 25 martie, se lucrează cu două schimburi fără întrerupere. Luni seara, cînd una dintre cele două cupole care trebuiau date jos fusese ancorată în patru puncte — ope-

rație pe care oamenii trebuiseră s-o execute din nacela macaralei — cineva trebuia să rămînă acolo sus, să se cațere pînă în virf și să aștepte ca în locul nacellei, brațul macaralei să poarte aproape de el cîrligul de care să lege cablurile. N-a fost nevoie de nici o căutare. S-a oferit sudorul Constantin Tache. După ce-a terminat a coborît printr-o lucarnă, ca să revină în interior sub cupola aflată „pe miini sigure“ deja. Oamenii l-au privit cu o mîndrie tăcută: reușiseră toți prin curajul și siguranța lui.

Martii 29 martie. Pentru coborîrea celei de-a doua cupole, prinderea cablurilor de cîrligul macaralei o execută maistrul George Băjenaru. După degajarea unui „cerc“ de beton, urmează tăierea firelor armăturii. E treaba sudorului Nicolae Apostol. Ora 21,45. Cupola e ancorată cu două frînghii, ca oamenii să-i poată dirija mișcarea de rotație atunci cînd va fi ridicată și purtată de macara. Apoi, în aparatul de emisie-recepție se aude vocea lui Ion Drăgulănescu adresîndu-se inginerului Șerban Nicolescu, coordonator al punctului de lucru care se află la sol: „Șerbane, oprește imediat circulația. Mai avem de tăiat două bare“. Oamenii lui Băjenaru sînt la frînghii. Maistrul Ion Ștefan comandă mișcările macaralei. Cere săltarea bratului. Da, firele sînt toate tăiate. Urmează deplasarea laterală, după care începe coborîrea lentă a cupolei. Apoi se stabilește unde și cum se vor sparge grinzile care o susținuseră. Deocamdată au devenit inutile și doar „incarcă“.

Totul se face cu cea mai mare grijă, pentru a păstra sănătoasă structura de rezistență, precizează inginerul Drăgulănescu. De asta am și fost aduși noi aici, ca să degajăm elementele deteriorate, pentru ca apoi să se poată stabili în deplină cunoștință de cauză ce trebuie făcut. Ne străduim să redăm structurii de rezistență capacitatea portantă, ba chiar să i-o sporim pentru a-i asigura suficientă tărie la solicitările seismice. Aș vrea să le spun tuturor celor care privesc din stradă cum lucrăm că noi sîntem aici ca să redăm clădirea destinației ei normale nu ca s-o culcăm la pămînt.“

Coordonate calm și sigur de către conducerea partidului, în Capitală se desfășoară continuu lucrări de refacere și consolidare a clădirilor afectate de seism. În aceste zile de efort, constructorii, mii de anonimi ai betonului, ai macaralei și ai aparatului de sudură tîmăduiesc rînilor zidurilor, amputează elemente arhitectonice compromise, fortifică structuri de rezistență.

DORIN GHERGHINESCU ■

ZIMNICEA — un simbol al solidarității, al umanismului nou, revoluționar

Zimnicea, 26 martie. Prin muncă patriotică, prin strădania formațiunilor de gardă patrioțică a militarilor, a elevilor și a altor locuitori ai orașului, cu ajutorul cooperatorilor veniți zilnic din comunele învecinate, de la Vișoara, Lisa, Piatra sau Suhaia, tot ceea ce era de demolat s-a demolat, iar centrul așezării pare un teren viran. Buldozere de mare capacitate mușcă pământul, pregătindu-l pentru turnarea fundațiilor viitoarelor construcții. Alături, în preajma pieței centrale, într-un spațiu înconjurat cu un gard ce miroase încă a vopsea, s-au dat în folosință multe din barăcile venite la Zimnicea din toate colțurile țării pentru adăpostirea imediată a celor lipsiți de locuințe. Au sosit barăci și de la Bacău, Târgoviște, Cimpina, Tarcău de Neamț și așa mai departe, în care au fost cazate persoanele sinistrate. Alte 60 de barăci se află în curs de montare, problema adăpostirii tuturor familiilor rămase, la 4 martie, fără acoperiș deasupra capului fiind, după constatările noastre și după informațiile primite de la secretarul Consiliului popular, Florian Chiriță, rezolvată favorabil. Pomenind numele tinărului comunist Florian Chiriță, se cade să amintim că, din seara seismului, acesta s-a mutat la Comitetul orașenesc de partid cu masa și cu casa, instalându-și un pat în birou. Ca toți ceilalți activiști de partid din Zimnicea, în frunte cu primarul Dumitru Sandu, cel care s-a achitat exemplar de înalte și grele răspunderi ce i-au revenit din chiar prima zi a alegerii sale, din întâmplare ziua următoare cutremurului, ajutând personal la scoaterea oamenilor de sub dărâmaturi, acționând cu fermitate la restabilirea alimentării orașului cu energie electrică, sfidând oboseala și nesomnul multor săptămâni, Florian Chiriță s-a aliat mereu la datorie. La Zimnicea, ca peste tot în țară de altfel, activul de partid s-a plasat în permanență în primele rânduri, îndeplinindu-și îndatoririle cu devotament și abnegație, demonstrând o capacitate organizatorică și politică pilduitoare. În consecință, zimnicenii s-au adresat Comitetului orașenesc de partid nu doar cu energiile și munca lor, puse în slujba înlăturării grabnice a umărilor calamității, ci și cu nevoile și durerile lor. Durerile au fost împartășite, iar nevoile imediat satisfăcute.

A reintrat în ritm normal aprovizionarea orașului, nu numai prin mobilizarea organelor locale sau județene, ci și ca urmare imediată și firească a solidarității umane simțite la Zimnicea în fiecare clipă. Automagazine de tot felul și-au deschis ferestrele într-un sector special amenajat, scoțind la vânzare mărfuri variate, de toate calitățile și pentru toate buzunarele. Astfel, Gorjul a trimis un automat magazin pentru confecții, Satu Mare unul pentru încălțăminte, alimentarea poartă număr de înmatriculare de Argeș, cei care vind textile provin din Timișoara, iar bufetul, la care principala băutură servită e apa minerală, a sosit, la puțin ore după seism, de la Cluj-Napoca. Nu departe de ele se descarcă din autocamionul 21 SV 488 un chioșc, pe care soferul Gheorghe Burciu l-a adus în grabă și cu mare atenție, „cu un asemenea gabarit depășit e mai greu de mers la vale decât la deal sau la șosea limpede”, tocmai de la Rădăuți, chioșcul cu pricina, la montarea căruia ajută și doi bărbați din Alexandria, pe numele lor Ion Filip și Constantin Grigore, venind să completeze zestrea unor servicii similare. Chioșcuri pentru dulciuri, pentru cărți, pentru lotoprosport și așa mai departe, sosite în zilele trecute din județul Maramureș, de la Sighetu Marmăției, unul dintre orașele românești aflate la cea mai mare depărțare de Zimnicea. În toate zilele de după cutremur, am mai spus-o și o repetăm, cel mai sudic oraș al țării a primit ajutoare de pretutindeni, din toate județele. Solidaritatea muncitorească s-a manifestat în fiecare clipă, fără cusur, iar Zimnicea greu încercată a simțit alături umărul de nădejde al întregii națiuni române. Au sosit mărfuri și utilaje din Argeș, Cluj, Gorj, Dolj, Neamț și din alte județe, precum și, firește, din tot Teleormanul. S-au grăbit către Zimnicea constructori din întreaga țară. Județul Brașov, ca să dăm un alt exemplu, unul din multele exemple ce s-ar putea încredința tiparului, a expediat 2 autosalvări și un laborator mobil de analize, condus de doctorul Bogdan Alexandrescu. Medicii brașoveni au locuit la spitalul din Cervena și au parcurs, de mai multe ori pe zi, drumul până la Zimnicea, unde spitalul, serios avariat, a fost transferat în corturi, făcându-și datoria cu prisosință. Toți cei care au venit să-i ajute pe localnici au probat, indiferent de meserie, vîrstă sau naționalitate, marile virtuți morale ale poporului nostru, capacitatea lui extraordinară de a-și stringe rindurile în fața greutăților și de a le răpune. Prin muncă, Prin devotament. Prin solidaritate. Prin voință.

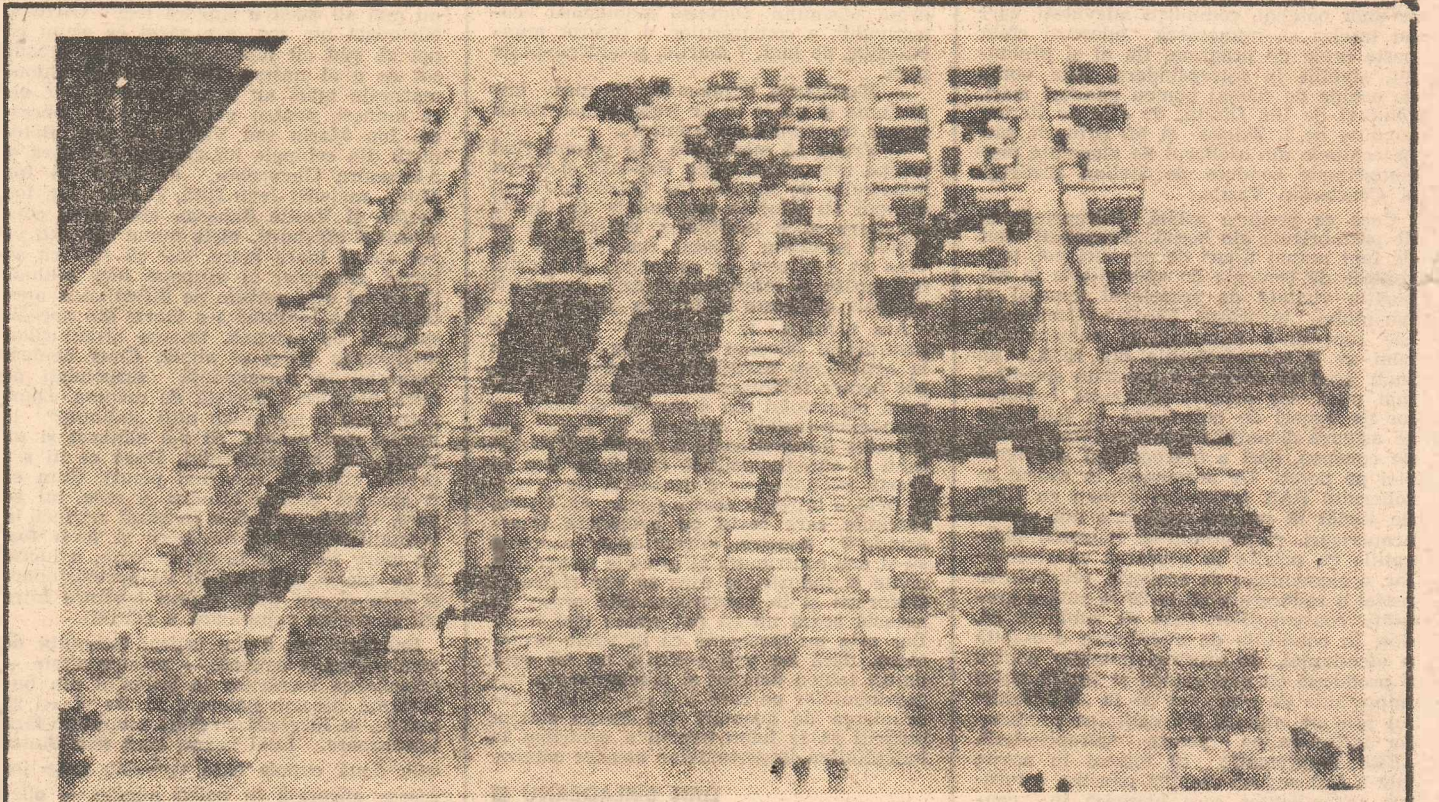
Dacă ritmul aprovizionării a reintrat în normal, nu același lucru se poate spune și despre cel al construcțiilor. Acesta e mult accelerat, complexul comercial din centrul orașului, avînd o suprafață utilă de 2.000 metri pătrați, fiind în faza finală, după cum ne informează șeful de șantier Laszlo Spivaliuc, de felul său tot din nordul țării, de pe apa Vișeuului. Am primit, zice, lucrători suplimentari și destoinici, cu care montăm acum parrea electrică și încălzirea, avînd să predăm obiectivul înainte de termenul inițial. Am

dormit pe apucate, dar am lucrat cît ne-au ținut puterile, uneori și 14 ore, hotărîri să ne facem datoria cum se cuvine și să dăm și noi, în felul nostru, o mîină de ajutor zimnicenilor. Nimeni nu s-a dat înapoi de la muncă și nimeni nu s-a plîns. Oamenii și utilajele au acționat la randamentul maxim, iar ordinea și disciplina au fost respectate cu strictețe, realizîndu-se remarcabile depășiri de plan. Zice că, de 2 săptămîni, doarme în subsolul noii clădiri, după cum tot aici, care pe unde au putut, au dormit zidarii Alexandru Mechevici, Tudor Voinea, Pascu Popa și Alexandru Monea, oțteni din comuna Oțbirșia. Primul dintre zidarii împliniți, la data cutremurului, anii de pensie, dar a simțit de datoria sa să vină la Zimnicea, spre a munci cît la cot cu firtății săi mai tineri la reconstruirea orașului. N-au avut și nu au, de săptămîni întregi, altă preocupare decât munca lor, doar șeful de șantier a mai găsit uneori răga-

zul, mai ales către seară, să dea o fugă pînă la poștă și să se intereseze de-o telegramă. S-a înțeles cu ai săi ca nașterea celui de-al cincilea copil, „care va fi cu siguranță băiat”, să-i fie anunțată printr-o telegramă, termenul a cam trecut, zice, dar semnul de viață nouă întîrzie. Sau poate, se întrebă de unul singur, o fi fost fată?!

La ora la care, la Consiliul popular, pe strada Eroilor, la numărul 45, vicepreședintele răspunzînd de construcții al județului, inginerul Marcu Ionescu, conduce o reuniune de specialiști veniți de la diverse foruri bucu-reștene să stabilească datele tehnice ale viitoarei canalizări, în gară sosesse formațiuni masive de constructori din alte județe, cărora le va reveni sarcina ridicării Zimnicei de miine. De puțină vreme se află la fața locului, amenajînd organizații de șantier, specialiștii din județele Ialomița, Sibiu și Neamț, dintr-o clipă în-

tr-alta fiind așteptați colegii lor de breaslă din Vilcea, Gorj, Caraș-Severin și Dimbovița, al căror efort vine să se alăture celui al betonistilor, zidarilor și dulgherilor teleormăneni pentru ridicarea unui oraș modern ce va număra, chiar pînă la sfîrșitul acestui an, peste 2.000 de apartamente noi. Lîngă calea ferată și la liziera unei păduri, șeful de șantier Emil Cimpeanu, prin mîna căruia au trecut, cum se recomandă, marea majoritate a construcțiilor impunătoare din orașul Slobozia, dirijează amplasarea barăcilor I.C.M.-ului Ialomița. Se împrejmuiește locul cu sîrmă, se sapă, se descarcă din furgoneta 21 IL 1998 o bucatărie de campanie, fiecare din cei 26 de oameni veniți pînă acum din Ialomița gasind cîte ceva de făcut. Peste cîteva zile, îl auzim pe comunistul Cimpeanu, vom fi cu toții 200, conștienți că n-am bătut drumul pînă aici decît pentru muncă sustinută, pentru a-i ajuta pe zimniceni să-și ridice pe locurile virane de

Cum va arăta orașul de miine?

— Tovarășe profesor Cezar Lăzărescu, după cum bine se știe, sinteti-rectorul Institutului de arhitectură „Ion Mincu” din București și președintele Uniunii arhitecților, dar scurtt interviu pe care vi-l solicităm acum vizează un alt aspect, anume contribuțiile la lucrările de planificare și sistematizare după care va fi construit orașul modern Zimnicea. Vă ascultăm.

— Am primit din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, indicații concrete cum să întocmim, în cel mai scurt timp posibil, macheta viitorului centru urban Zimnicea. Eu și întreg colectivul de cadre didactice și de studenți de la Institutul de arhitectură ne-am simțit foarte onorați de încrederea acordată și am lucrat, zi și noapte, deasupra planșetelor, încheind o machetă și un plan de sistematizare pe care le-am prezentat președintelui țării. Au avut loc mai multe discuții de lucru și, de fiecare dată, ne-au fost făcute sugestii constructive și ne-au fost indicate direcții de acțiune foarte frumoase, așa încît putem aprecia că, pe baza planurilor și a machetei recent discutate, Zimnicea de miine va deveni un oraș modern și modern, cu 25.000—30.000 de locuitori, posedînd o structură arhitectonică simplă și clară. Printr-o sistematizare rațională, aria orașului se va restringe de la 350 de hectare, întinderea dinaintea seismului, la 80 de hectare, pe care vor fi ridicate, cu începerea de la 1 aprilie 1977, deci cu foarte mare repeziune, un număr important de construcții de tot genul.

— Ce se va mai păstra, tovarășe profesor, din Zimnicea veche?

— În perimetrul central, spre exemplu, toate construcțiile vor fi noi, cu excepția celor citorva blocuri, ridicate în ultimii ani, care au rezistat cutremurului. Sistematizarea a ținut însă cont de structura existentă, în sensul că Zimnicea a reprezentat la origine un sat făcut după un plan sănătos, marea majoritate a străzilor întîlnindu-se în unghi drept. Din acest punct de vedere, munca noastră a fost facilitată.

— Cum anume se va construi?

— În mare parte, construcțiile vor avea parter plus 3 sau 4 nivele, proiectate la un grad de rezistență seismică mult superior, în așa fel încît un eventual și nedorit cutremur de intensitatea celui din 4 martie să nu afecteze orașul. Ajungînd aici cu discuția, aș dori să precizez că proiectele noastre au fost întocmite în spiritul Legii, recent adoptată de Marea Adunare Națională, privind asigurarea durabilității, siguranței în exploatare, funcționalității și calității construcțiilor. Am introdus în proiecte soluții capabile să garanteze respectarea deplină a parametrilor calitativi privind rezistența, durabilitatea și funcționalitatea clădirilor, precum și a celorlalte însușiri calitative specifice fiecărei construcții, în funcție de destinația și de condițiile prevăzute pentru realiza-

rea și exploatarea lor. Revenind la Zimnicea, blocurile din zona centrală vor găzdui, la parter, rețeaua comercială și de deservire, substanțial îmbunătățită și adaptată la cerințele unei populații sporite și creșterii necontenite a nivelului de trai. Vor mai apărea construcții cu parter și 1—2 nivele, locuințe individuale cu 2—3 apartamente, cele mai înalte clădiri ale orașului urcînd pînă la etajele 7 sau 8, urmînd a fi localizate pe faleză. Întreaga cornișă va fi terasată și amenajată ca fața principală a orașului către Dunăre, în direcția legătură cu zona de agrement, sport și distracție ce va fi dezvoltată acolo. Pînă acum neglijată, faleza va deveni în curînd „cartea de vizită” a Zimnicei, clădirile de pe ea, cele mai înalte din oraș, urmînd să marcheze prezența acestuia de departe, de pe Dunăre.

— Actualul parc din zona centrală va rămîne?

— Nu numai că va rămîne, dar va fi extins și înfrumusețat. În apropierea lui, în perimetrul central, se vor înălța sediul politico-administrativ, cu toate instituțiile necesare, un centru cultural reprezentat prin casă de cultură, muzeu, bibliotecă și club, toate încadrînd piața principală a așezării, lărgită în vederea organizării de adunări festive, mitinguri și așa mai departe. Tot în centru, Zimnicea va mai avea un hotel cu aproximativ 200 de locuri, cu restaurant, braserie și bufet, un magazin universal cu mai multe nivele, un cinematograful. Această zonă va găzdui spitalul cu 250 de paturi, dotat cu policlinică și toate secțiile anexă.

— Ce ne puteți spune în privința construcției de școli, de creșe, de grădinițe pentru copii?

— Firește, schița de sistematizare a prevăzut toate aceste construcții noi, mai exact ridicarea a 2 licee și a 4 școli medii, precum și a unui număr corespunzător de creșe și grădinițe. Singurul liceu care funcționează în prezent va fi transformat în școală medie.

— Altfceva, tovarășe profesor?

— A fost, de asemenea, prevăzută îmbunătățirea rețelei de circulație și trafic urban, cu o intrare directă dinspre capitala județului. Astăzi, șoseaua de la Alexandria pătrunde în Zimnicea pe căi întortocheate. Soluția noastră a vizat o cale de acces directă, cu un pasaj superior peste calea ferată care unește cele două orașe. Legăturile cu portul, cu platforma industrială de pe malul Dunării precum și iesirile spre Turnu Măgurele și Giurgiu au fost modernizate în așa fel încît, punînd la socoteală toate noile amenajări și dotări, între care cele peste 2.000 de apartamente de pînă la sfîrșitul anului și următoarele 4.000—5.000 dintr-un viitor foarte apropiat, Zimnicea va deveni un oraș modern și frumos, pe măsura oamenilor care-l vor zidi și locui, pe măsura timpului pe care-l trăim. De altfel, în piața centrală se prevede un monument care să marcheze, în conștiința contemporanității și a generațiilor viitoare, anul renașterii orașului, anul în care, sub direcția îndrumare a secretarului general al partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, Zimnicea și-a schimbat destinul, urmînd să devină un oraș socialist înfloritor.

OVIDIU IOANIȚOIAIA ■

astăzi un oraș mândru și frumos. Localnicii le-au arătat constructorilor din Slobozia multă prietenie. I-au primit bine, le-au repartizat imediat spațiul necesar baracamentelor, apoi și-au văzut, gazde și oaspeți deopotrivă, de treburile lor, cu toții grăbiți să asigure toate condițiile pentru ca, în cel mai scurt timp, la vremea la care aceste rinduri văd lumina tiparului, ridicarea noului oraș să pornească cu toate motoarele în plin.

Firește, sosirea masivă a citorva mii de specialiști va ridica aici probleme deosebite, dar s-au luat și se iau în continuare toate măsurile pentru ca sporirea bruscă a numărului de locuitori ai orașului să nu producă perturbări de nici un ordin. Căntina din centrul așezării se află în curs de extindere, iar dolările din rețeaua de aprovizionare urmau să fie substanțial îmbunătățite. Mândri că orașul lor de mâine va arăta cum puțin dinire ei și-au închipuit, zimnicenii sint conștienți nu doar că greul muncii de reconstrucție va trebui să apese pe umerii lor, ci și că modul cel mai nimerit prin care se cade să se manifeste ospitalitatea și prietenia față de constructorii sosiți aici din întreaga țară se leagă de munca lor, de seriozitatea și abnegația cu care ei, alături de ceilalți, dar în primele rinduri, își vor pune toate energiile și inteligențele în slujba devenirii socialiste a așezării lor. În slujba transformării într-un ritm susținut a orașului lor într-un centru urban modern, privind la scurgerea domoulă a Dunării și a timpului din apartamente confortabile, largi, frumoase.

Zimnicea, 26 martie. Simțind alături brațul de nădejde al țării și concentrându-și toate forțele, orașul așteaptă cu înfrigurare declanșarea lucrărilor de construcție. Totul e pregătit în amănunt.

○VIDIU IOANIȚOIA ■

Primăvara la Zimnicea pe Bulevardul Eroilor

„Eu știu : orașul va fi !
Eu știu : grădina va-nflori !“

V. Maiakovski

Pe Bulevardul Eroilor

a venit

primăvara !...

O nouă,

pentru mulți,

desigur, prea banală,

Cind și prin fundăturile

de țig,

din toată țara.

Răzbitătorul anotimp

a dat,

măreț, năvală.

Dar eu

din Zimnicea transmit,

acum,

această știre

Pe care

agențiile-ntrcindu-se,

degrabă,

S-o răpindescă primele-n

întracaga omenire,

Mi-o fură de sub degete,

silabă cu silabă.

Știu :

e-un curaj,

cind n-a rămas

nici piatră peste piatră,

Să spun

că drumul peste cimp

e însuși Bulevardul ;

Dar parca-n horbotă de flori

e-această sfântă vază

Pe care-aceiași brav Erou

inalt,

drept,

stindardul.

Și-eu cu ochiul liber văd,

— văd,

nu mi se năzare —

O zare de barăci crescind

din zări,

uricească,

Barăci ca uniformele

din clasele primare

În care-nvăță-nii și-nii

orașele

să crească.

Și-aud

un vuiet cunoscut,

cu multe-asemeni geamăn,

Un semn că Noă Meșteri mari

și cu Maote

Zece

Sint gata să ridice iar,

zid're fără seamă.

Ca piatră

să rămână-n vece,

în timp ce apa

trece.

Chiar Dunărea,

ca oaspeți cind

o să mai poposim, nici ea

Nu va mai ști e-a fost pe-aici

cutremurul,

cumplitul.

Dar noi,

noi oamenii,

niciind,

n-o să uităm

că Zimnicea

E un oraș

reinceput,

eroic,

cu sfinșitul.

■ NICULAE STOIAN ■

SENSURILE SENTIMENTALE ȘI RAȚIONALE ALE UNEI PROPOZIȚII

„Noi, arădenii, sintem foarte triști și foarte fericiți“. Propoziția aceasta mi-a spus-o tovarășul Pascu Zimbran, prim-vicepreședinte al Consiliului popular județean Arad. Din scurtul dialog purtat cu primul vicepreședinte al acestui județ de veche vatră românească am desprins sensurile sentimentale și raționale ale acestei propoziții aparent paradoxale.

Adică de ce sint triști arădenii ? Pentru că suferința țării, sub semnul căreia a debutat primăvara românească în acest an, este și suferința arădenilor.

Cataclismul subpământean care pe aici nu și-a arătat gheara de moarte a sensibilizat profund inimile locuitorilor de pe aceste meleaguri.

Dar de ce sint fericiți arădenii ? Că au trimis, citeva ceasuri după tragedie, celor năpăstuiți, ajutorul cel mai necesar, cel mai vital : 1000 litri de singe și cea mai bună piine care se mănincă în țara românească, piine de Pecica, piine de Nădlac, piine de Sintana. În grija lor pentru cei ce au rămas fără casă, fără perne, femeile arădene au expedit spre București 1200 de perne umplute cu puful cel mai fin, pentru că bucureștenii năpăstuiți să se odihnească bine și să aibă vise frumoase.

„Noi, arădenii, avem întemeiate motive să trăim cu dublă intensitate sentimentul solidarității — spune Marcian Fuciu — primarul municipiului — din nefericire și noi am fost loviți în două rinduri de calamități naturale, inundațiile din 1970 și 1975. Nu am uitat nici acum ajutoarele ce le-am primit din București și din alte județe : piinea caldă, cimentul, nisipul, numeroase materiale de construcție, și mai cu seamă nu am uitat lupta eroică a muncitorilor și ostașilor care cu trupurile lor au intrat în aplice Mureșului, care nu erau nici line, nici calde, ci reci și involburate. Muncitorii și ostașii au făcut din trupurile lor tinere zid viu împotriva morții. Iată de ce noi, care am cunoscut, bineînțeles, la proporții mai mici consecințele unor calamități naturale, înțelegem să ne înțefim eforturile pentru grabnica reconstrucție și construcție a Capitalei și a altor județe afectate de cutremur“.

Am ațitea date arădene în carnetul meu încit îmi este imposibil să le amintesc pe toate. De aceea le voi selecta într-o strinsă concentrare.

Acum, la ora cind transmit telefonic acest reportaj, pe Bulevardul Ion Șulea din București constructorii de la I.C.M.J. Arad sint în plină desfășurare a meseriei lor. Construiesc aci (lucrările au inceput la 24.III) 318 apartamente confort modern. Întimplarea a făcut ca în urmă cu citeva zile să-l întilnesc la București, pe Bulevardul Ion Șulea, pe Nicolae Blig, secretarul comitetului de partid de la I.C.M.J.-Arad. Fiindcă îl cunosc foarte bine și fiindcă se tot plimba de colo, colo pe un teren viran, după ce am dat ochii cu el și ne-am îmbrățișat l-am întrebat : „Ce tot te plimbi, omule, în acest spațiu viran ?“ Mi-a răspuns : „Nu mă plimb, mășor. Am venit și noi să construim ease pentru bucureșteni“. Îl întreb din nou : „Cine sint oamenii care te însoțesc ?“ „Constructorii arădeni de mina intil. Fă

cunoștință cu ei : maestrul Dimitrie Moraru, dumnealui este Ioan Schweitzer, șef de lot, dinsul este Sipoș Toma II. Toți sint comuniști. Miine vor sosi și alții“.

Unica fabrică din țară în materie de feronerie „Yamba“ se află la Arad. În luna martie muncitorii de aici au trimis în Capitală feronerie pentru apartamente în valoare de 11 200 000 lei. Zilele trecute și-a suplimentat angajamentele. Să producă în zilele ce au mai rămas din luna martie și în luna aprilie feronerie pentru alte zece mii de apartamente. La ora cind apare acest reportaj au fost deci expediate spre București materiale de feronerie pentru 4000 de apartamente.

Pentru că veni vorba de angajamente suplimentare, mai amintesc citeva : C.P.L. Arad va trimite mobilă pentru 30 de apartamente. U.T.A. va expedia 170 000 mp., țesături, iar fabrica de încălțăminte „Libertatea“ într-un timp record, va expedia încălțăminte pentru femei în valoare de 500 000 lei. Fabrica de zahăr din Arad, pentru a indulci viața oamenilor, va trimite 150 tone de zahăr. Alte cifre : 420 tone de conserve și semiconserve de fructe, 75 tone carne de pasăre și păsări vii din partea I.A.S. și C.A.P. Întreprinderea județeană de industrie locală se grăbește să expedieze 2 500 000 de cărămizi și 500 km de tuburi Bergman.

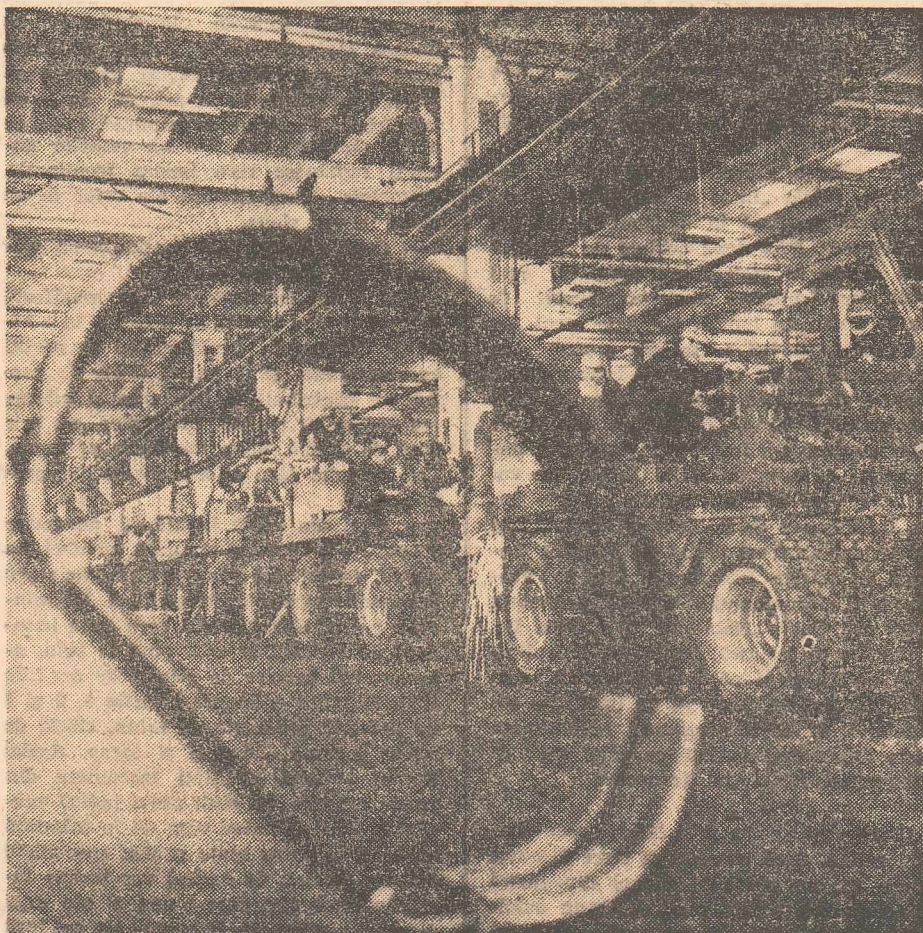
Sint năpădit de cifre. Le pun punct. Dar iată că pe stradă îmi iese în cale omul care are una din cele mai frumoase și mai bogate grădini din România. Eroul Muncii Socialiste, Ieremia Simandan. Nu-l lasă inima să nu-mi spună : „Dacă scrii ceva despre dragostea noastră frățească pentru cei sinistrați, să zici numai șapte cuvinte : sera noastră va expedia 10 tone de ciuperci“.

Închid carnetul de note și regret enorm că avind spațiu grafic limitat nu pot aminti nici toate cifrele și nici măcar succintele comentarii. Dar iarăși îmi iese în cale un tânăr utecist, Gheorghe Dragoș, îmi împreunează miințele și mă roagă din toată inima : „Inserați și această știre : 500 de tineri arădeni au hotărît să renunțe la concediul de odihnă pe anul 1977. Ei așteaptă să fie chemați pe șantierul de reconstrucție, acolo unde este nevoie“.

Trec pe la C.E.C. unde se fac depuneri individuale în Contul omeniei : este o coadă formidabilă. Nu mai vreau să iau nici o dată. Întru în vorbă cu o femeie năi în virstă. „Citiți ani ai mătușă ?“ Răspunde ea : „66, dragă tovarășe“. „Și de ce stai la coadă ?“ „Vreau să ajut și eu pe cei bătuți de soartă“. „Ești pensionară ?“ „Pensionară și pustie. Nu am pe nimeni pe lume“. „Ce pensie ai ?“ „900, dragă tovarășe“. „Și cit dai la acest cont ?“ „100 de lei în fiecare lună“. Mătușă mă privește blînd, îmi prinde brațul și îmi zice : „Știi dumneata cind este fericit un om ? Nu atunci cind ia, atunci cind dă !“

I-am sărutat miinile și am mulțumit acestei femei. Gîndurile mi s-au oprit în condei. Nu am găsit cuvintele necesare pentru un comentariu la cele spuse de o femeie măreață prin simplitatea și umanismul ei.

■ GEORGE CIUDAN ■

„Progresul“ Brăila, marcă de prestigiu a excavatorului românesc, a oamenilor comuniști de pe malul Dunării.

Patria

Rămîne Patria, rămîn părinții, viitorul rămîne, viitorul este al patriei, al celor care au fii și părinți, al celor care viețuiesc prezentul trăind șau murind căci și cei morți sint temelia unei patrii și cei care nu mai sint, rămîn, depun mărturie pentru Patrie, pentru acest pămînt a cărui rivnă și destinație este transfigurarea, luminarea și spiritualizarea, chiar de s-ar cutremura munții și s-ar muta în inima mării, Patria rămîne, rămîne Paternul, rămîn părintele și părinții, rămîne iubirea atotbiruitoare, rămîne dragostea de frați, tot ce durăm cu inima și dreapta noastră iubitoare, tot ce durează omul pe pămînt din iubire și bunătatea inimii lui, rămîne tot ce-i drept și curat, tot ce-i adevărat și nenimicit, tot ce-i pentru slujirea celui nevoit, tot ce-i spre propășirea celorlalți, fraților, pentru îmbunarea și luminarea și innobilarea chipului omenesc, rămîne, să fim siguri de asta, să fim foarte convinși că nimic din ce-i bun și adevărat nu dispere, nici un fir de păr, nici umbra unui fir de iarbă, nici ciripitul unei păsări, nici bura de pulbere de aur de pe aripile unui fluture, dar cum să piară ochii, graiul, sufletul, miinile, cugetul, bătăile inimii, acel clipă de ochi plin de iubire și compasiune pentru celălalt, nimic nu-i zadarnic, nici un vis nu dispere, nu se stinge chiar dacă nu-ți mai aduci aminte de el, nici o lacrimă nu arde sufletul de prisos, omul nu dispere, omul nu-i o absurditate, nu există absurd, nu există zădărnicie, zadarnică lucrarea ta frațe al meu, nu-i scularea ta odată cu zorile și truda pină în amurg o zădărnicie, tot ce ridici tu, tot ce înalți tu pe pămînt rămîne mereu, rămîne fiul tău, rămîn joaca și nevinovăția lui, nu-i moarte în candoarea lui ci nemurire, umple-ți casa cu prunci, ai curajul să-ți umpli casa cu nemurire, spune-ți adevărul, șoptește-i soției tale iubite cuvinte bune și din inimă căci ele nu pier niciodată, uită-te la păsări cu toată atenția și bucuria că și această privire a ta este nemuritoare, ai certitudinea asta care este mai mult decit o certitudine, este vederea înțelepciunii, este clarviziune și putință pentru că turnul pe care ne trudim să-l ridicăm nu-i al mindriei și trufiei, nu-i al disperării, nu-i o babilonie, ci un cort, un adăpost, o casă c-o brumă de pridvor, un cuib de pelican, o brumă de vatră în care dospește cheagul piinii de miine, nu-i decit loc pentru un leagăn, pentru două-trei leagăne de prunci, pentru o fereastră spre sfîntul soare răsare, pentru o mușcată singe-rînd înlăcrimarea ei, pentru că turnul pe care vrem să-l ridicăm aici în Carpați este unul invizibil, este potirul iubirii neprihănit, este un turn blind milenar la care au trudit și Neagoe pe Argeș în sus și Brâncoveanu și Mihai Viteazul și Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare și Iemnarii Maramureșului și pietrarii de la Tomis și Daniel Sibaștru la Putna și Nicodim la Tismana.

Dar pentru că turnul acesta nu poate fi isprăvit niciodată și nici zădărnicit din temelia lui de foc, trebuie să trudem zi și noapte la înaltarea lui, la împodobirea și propășirea ființei lui în inimile noastre, prin mina și cugetul, prin lucrarea de zi cu zi și clipă de clipă a ficcăruiia dintre noi, pentru că el este, el rămîne, el va fi mereu cu noi tot aici și acolo, astăzi și miine și întotdeauna părintescul nemuritor, maica Patrie nepieritoare.

■ IOAN ALEXANDRU ■

„Cum poți să ierți buruienilor că omoară griul în care-ți pui nădejdea vieții?”

Gheorghe Babadag, Țăran răscolit la 1907, astăzi în vîrstă de 88 de ani, își aduce foarte bine aminte cum, pe-atunci, pe la mijloc de martie, cineva chemase 15-20 oameni să-l ajute la ridicarea unei furci de fîntînă, că pe atunci se făceau fîntîni cu cumpănă (n.n. — oare numai întimplarea leagă metaforic începuturile răscoalei la Radomirești de o cumpănă de fîntînă, o cumpănă a setei într-o aridă împie, a setei de apă, dar și a setei de dreptate socială, apă și dreptate, două nevoi fundamentale ale omului!). „Cînd au terminat, pe la chindie, continua bătrînul Gheorghe Babadag, și mergeau spre casele lor, oamenii au fost întimpinați la o rîspîntie de un om călare pe un cal bălan (n.n. — în cazul de față un adevăr, dar și o legendă a acestor vestitori pe cai albi galopînd înaintea flăcărilor răscoalei) și omul acela le-a spus că ei ce mai așteaptă, că peste tot a izbucnit focul răscoalei. Și atunci toți au luat-o spre conacul lui Marinică Constantinescu — asta era arendașul de pe aici — și pînă să ajungă acolo s-au întîlnit cu alții care veneau cu coase, topoare, cu furci. La conac nu era nimeni. Arendașul fugise. Numai ciinii pe lanț rămăseseră. Oamenii i-au dezlegat, nu care cumva să pătească ceva (n.n. — Țăranul nostru a știut întotdeauna să deosebească adevărații ciinii ai satului, ciinii cu chip de om, de ciinii de pe lanț). Apoi a fost pus focul la conac. Eu îl cătam pe arendaș, că mă pocnise în urmă cu câteva luni peste gură de mi-a rupt dinții. Am plecat apoi cu oamenii la conacul lui Cristidîs și am pus și-acolo foc. Atunci, pentru prima dată în viața mea am văzut bani, bani de hirtie (n.n. — în 1976 cooperativa de consum din Radomirești a desfășurat mărțuri în valoare de 15 milioane de lei). În noaptea aceea, la lumina flăcărilor incrincentate, oamenii au cărat pe la casele lor porumbul, porumbul pe care ei îl munciseră cu sudoarea și singele lor, înhamăți la plugul de lemn, că vitele erau slabe ca stafiele, de li se vedeau toate oasele (n.n. — iață ce mi-a spus inginerul șef al S.M.A. Radomirești: „S.M.A.-ul nostru a luat ființă în 1950, odată cu cooperativa, tot într-un martie! Aveam, la început, 68 de tractoare I.A.R. și S.R.T. După numai un deceniu aveam 485 de tractoare moderne, 72 de moto-pompe și alte mașini. Agricultură pe care o fac radomireștenii se poate numi, pe drept cuvînt, mecanizată”). A doua zi a venit armata și i-au arestat pe capii răscoalei. „Ce vă puneți voi cu stăpînirea, bă, proștilor?!“ Așa se răslea la noi un domn cu haine orășenești. Avea la haină un guler de blană (n.n. — poate că nici nu era prea departe de adevăr, domnul care i-a făcut proști pe Țăranii din Radomirești, unde nu exista decît o amărărită de școală elementară, iar astăzi, în aceeași comună, sînt patru școli și opt grădinițe. Nu mai punem la socoteală că fiii Țăranilor răscolii sau nepoții lor au ajuns astăzi muncitori cu înaltă calificare, tehnicieni, profesori, învățători, medici, cadre universitare!) După câteva ore au venit și cu tunurile și le-au îndreptat spre dealul satului, unde locuiau mai ales săracii. Au tras nouă lovituri și au distrus multe case. De murit a murit numai un singur om. La un unchi de-al meu ghiuleaua a trecut prin tindă, prin odaia de dormit, prin pivniță și s-a oprit în butoiul cu varză. Chiar așa a fost, că dacă aș minti, cel cu care m-am răscolat s-ar răscolii în mormintele, lor (n.n. — nu am aflat calibrul obuzelor distrugătoare, dar „performanța“ artileriștilor are și o altă explicație: toate casele din comună, cu excepția, bineînțeles, a conacelor boieresti, erau din paianță. Numai în ultimii trei ani au fost ridicate la Radomirești 100 de case noi, trainice, din cărămidă și beton, unele cu etaj, iar la oficiul poștal am consențat 2000 de abonamente radio și 600 de abonamente TV). În zilele următoare, sătenii, văzînd niște căruțe în care se aflau niște Țăran legați, au sărit să-i ajute... (n.n. — un gest de solidaritate plătit cu sînge: „Astăzi, pe cînd soldații conduceau un convoi de răscolii spre Drăgășani, le-a ieșit în cale un număr de 21 de Țăranii din Radomirești, toți incendiatori. Voind să-i atace, pentru a-i elibera pe cei din convoi, soldații au tras foc asupra lor, omorînd 10 din ei.“ — Din telegrama procurorului delegat G. Cocea, către ministrul de interne și justiție, 18 martie 1907, Arhi-

vele Statului, Slatina, fond Pref. jud. Olh, dos. 61/1907, fila 166).

Desigur, bătrînul Gheorghe Babadag nu s-a gîndit niciodată că amintirile sale, trăite de el în vîltoarea sălbatică a flăcărilor, fac parte din istoria țării. El s-a gîndit numai la Radomirești. Și nici nu s-a gîndit că viața de-atunci poate fi comparată cu viața de astăzi a Radomireștilor. Distanța este enormă, ca de la cer la pămînt, cum obișnuiește el, în dulcea și vechea metaforă, să spună. Cit despre expresia spirit revoluționar nu a auzit niciodată. Dar, că în firea oamenilor de prin partea locului a existat dintotdeauna dorința pentru o viață mai bună, dorință care a luat chiar și chipul răscoalei, că oamenii au luptat pentru această viață mai bună și au clădit-o prin munca ajunsă astăzi arma cea mai de preț într-o țară liberă și dreaptă pentru toți oamenii muncii, asta a înțeles-o de la bun început și n-a fost nevoie să se gîndească prea mult pentru a răspunde clar și limpede, ca și primarul comunei, Ion Ștefan: „Nimic nu vine de-a gata și cu-atît mai puțin cînd omului nu-i place munca. Iar munca nu-ți poate arăta adevăratele ei roade decît dacă o faci din ce în ce mai bine. Munca nu este decît un fel de luptă. Trebuie să vezi ce stă în calea înfăptuirii gîndurilor tale, a planurilor pe care ți le-ai făcut. Ai să vezi că, pe ici-pe colo, mai sînt unii care nu pun umărul la treabă, sau cred că li se cuvine totul, chiar și fără muncă. Împotriva unor astfel de apucături trebuie luptat, în continuare și permanent, cu multă neiertare. Cum poți să ierți buruienilor că omoară griul în care-ți pui nădejdea vieții?!“

„La început, cînd s-a înființat C.A.P.-ul nostru, avea să-mi spună primarul comunei, Ion Ștefan, aveam cinci vaci, cîteva căruțe și pluguri, ceea ce, adunat la un loc, făcea cam 300.000 lei avere totală. Astăzi, averea obștească a ajuns la 65 de milioane de lei. În următorii ani vom deveni, poate, într-o primăvară, oraș. Nu ne bizuim decît pe munca noastră. Nu va fi deloc ușor, munca o fac oamenii, iar oamenii sînt de tot felul. Trebuie să avem grijă ca toți oamenii comunei, cu mic, cu mare, să se întîlnească în același gînd al muncii, al adevărului, al vieții, pentru că a avea spirit revoluționar înseamnă, astăzi, să lupți cu tot ce este vechi și se opune noului. Dacă majoritatea oamenilor din comună n-ar fi gîndit astfel, Radomireștiul nu s-ar fi înălțat, mai ales în ultimii ani, la o bună stare pe care, desigur, au visat-o răscolii de la 1907“.

C. T. DIACONU ■

Flacăra lui 1907 s-a văzut peste munți

Ca oriunde în țara aceasta, în părțile Albei s-a strîns o cumplită răbdare izbucnită de atîtea ori în virfuri de furci și de coase. Alba Iulia — ținut de legendă și de istorie, leagăn al civilizației transilvane. I-a fost dat acestui oraș să adune între zidurile sale gloria și mărirea, disperarea și revolta unui neam încercat de istorie.

Pe culmea cetății, priveghînd întinderile — celula „unde a fost închis Horia cu dirză credință în destinul neamului românesc“. Prin două ochiuri de fereastră săpate în piatră, caut unghiul real prin care frunțașul mării involburări de la 1784 cerceta lumea. Se vede cerul. De la poalele cetății se întinde orașul cu respirația zilelor noastre — întreprinderi, coșuri de fabrică, autobuze. Se deschid magazinele. Lingă ferestruici, inelul de fier cu care i-a fost încatușat brațul împărțitor de dreptate al lui Horia. Se vor fi gîndit cei trei martiri, în celulele lor, la înfruntarea de la Bobilna lui 1437, ori la trupul sferțecat al lui Doja înfipt tocmai în poarta cetății din Alba? Programul ultimatumului din 11 noiembrie 1784 era clar: „Nobilime să nu mai fie, oricînd să trăiască din slujba îndeplinită; nobilii să-și părăsească pentru totdeauna moșiile care să fie împărțite Țăranilor“. Și acest program revoluționar este făurit încă înainte cu cinci ani de izbucnirea Revoluției franceze!

★

Dacă vrei să ajungi la Mihalț, satul dintre coline, treci Mureșul și treci Tirnava. Case frumos rînduite, numai din piatră și cărămidă, școală nouă și drum asfaltat. Mii de araci așteaptă înălțarea vitei de vie. Străbatem ulițele împreună cu primarul comunei, Ion Nicoară, moș din Abrud.

— În 1848 Mihalțul a trecut prin momente de intens dramatism. Dintr-o statistică întocmită pe baza descripției urbariale din 1819-1820, rezultă că iobagii din 29 de comune ale comitatului Alba, numai cu titlul de „robotă“ prestau nobilimii anual 184.456 zile de lucru, ceea ce înseamnă 510 ani de lucru cu brațele sau 148 ani de lucru cu vitele. Peste 1500 de suflete munciau ca iobagi pe moșia contelei Esterhazy. Ajunși la culmea răbdării, mihalțenii au trecut spontan la acțiune. Au pus imediat stăpînire pe pășune. La 31 mai 1848, compania de soldați imperiali trimisă pentru represalii a fost întimpinată de 3000 de Țăranii, înarmați cu coase, lînci, securi. Clopoțele băteau într-o dungă, podul de la mal a fost tras. O discuție aprinsă cu „fișpanul“; soldații forțează intrarea în sat. Au rămas pe cîmp 43 de morți și 20 de răniți. Cei 11 capi ai mișcării au fost prinși, maltratați, femeile lor batjocorite. Potop de amenzi și îndelungi persecuții. Un val de indignare a cuprins tot Ardealul.

— În 1918 s-a format garda națională, începe moș Murleanu, care e născut în 1895 și care a trăit și el zile de frămîntare și de bucurie. În comună n-avea voie să intre nimeni atunci fără ordin. Ei, și o vînt șeful de post, unu' Bodony, cu o căruță cu doi cai, el și cu muierea lui și cu un copil în scutece. Copilul era încins tăt cu cartușe. Pe loitră era așezată o mitralieră. Vroia el în felul acesta să-și ia bunurile de la Obreja. Că s-ale lui! Care ale lui? L-am dat jos pe Bodony și l-am pus sub pază. Ei, și atunci o vînt atunci un bătrîn, Cula Laszlo, o fi-pat la șef și-o vrut să-i taie beregata. Păi cum alt, cînd acest Bodony l-o descălțat pe Cula de bocanci cînd era iarnă grea și l-o lăsat desculț în zăpadă! Nu-i glumă!

A doua zi numai ce s-o pus în marginea satului, în Unguiu' Morii soldați și ofițeri austro-ungari. Mai vroiau să distrugă și podul de peste Mureș, să nu mai primim alimente. Mitraliera din căruța aceea a urcat-o Isidor Mihalțan într-un pom și l-o pușcat pe băiatul fostului prefect care s-o pus în fruntea grupului de soldați austro-ungari. Atunci o intrat și armata română în Blaj. Noi am apărut podu' și generalu' Moșoiu venit pe o locomotivă ne-o strigat: „Bravo, leilor de la Mihalț!“.

Tot atunci, în 1918, am mers noi la Unire, la Alba, pe jos și cîntînd. Se bucurau și copiii. Doar eram cu toții români! Pînă atunci n-aveam nici un drept. Așa era atunci. În 1907, cînd răscoala Țăranilor o cuprins întreaga Romînie, și eu și primarul Florea Nicolae și toată suflarea ne frămîntam că încă nu eram uniți cu Țara, să ne răzbunăm și noi. Flacăra lui 1907 s-a văzut peste munți. Tare mă bucur că sîntem liberi și uniți! N-aveam înainte nici cotet în curte! Acum, uități ce mîndru împlă copiii.

Pe vicepreședintele consiliului popular din Mihalț îl cheamă ca pe bunic — Murleanu Nicolae.

— Am crescut în atmosfera și în respectul celor povestite de bunicul — ne spune tînărul vicepreședinte. Ca și alte momente dramatice ale zbuciumatei noastre istorii, anul 1907 a avut un puternic ecou în rîndurile populației românești din Transilvania, formată la rîndul ei, în imensă majoritate, din Țăranii. Solidaritatea lor a îmbrăcat uneori forme concrete, exprimîndu-se în acțiuni de luptă împotriva „domnilor de pămînt“. Ceea ce a dat răscoalei din 1907 un caracter general românesc care ignora frontierele vremelnice despărțitoare ale celor de-un neam și-un sînge.

— Cum vedeți astăzi continuitatea spiritului revoluționar?

— Spiritul revoluționar se manifestă în primul rînd în munca noastră, în adunările de partid. Învățămîntul de partid agrozootehnic și de masă, presa de partid au contribuit la formarea și educarea oamenilor noștri. Oamenilor nu le e frică de critică. Spun lucrurilor pe nume. Toți răspund fără ezitare chemărilor partidului.

— Cînd am venit la Mihalț, ne spune primarul comunei, erau 67 membri de partid. Astăzi sînt peste 600! Participarea la muncile agricole este efectivă. Ne mîndrim cu mihalțenii noștri care după înundații au secerat în apă, pînă la briu, aproape 500 hectare de grîu și de orz! În 1976, Mihalțul a ocupat locurile 1, 2 și 3 pe județ la producția de tutun, sfeclă de zahăr, legume, cartofi și carne. Astăzi livrăm statului cantități însemnate din aceste produse, cu mult peste indicii prevăzuți. Zilele acestea vom da în folosință un bloc cu patru etaje pentru specialiștii din agricultură. În curînd vor începe lucrările unui dispensar uman și ale unui dispensar veterinar. Mihalț — un sat ieșit la lumină unde casele s-au ridicat cu fața către istorie.

ADI CUSIN ■

In memoriam

Cînd eram student filolog prin ultimul an, am vrut să mă documentez cu privire la evenimentele lui 1907 în satul meu natal, Colibași, din județul Gorj, format, după cum arată și numele, din Țăranii dependenți, menționați de documentele din Țara Românească din secolul al XVIII-lea. Știam că răscoala i-a cuprins și pe consătenii mei, chiar tata îmi spunea cîte ceva, deși era copil în 1907. Primăria veche a comunei de pe atunci fusese însă mistuită de un incendiu, urmele scrise dispăruseră. Dar trăia încă vecinul meu de peste drum, moș Matei Andriță, omul pe care nu l-am văzut niciodată pîngindu-se de ceva, care avea un umor înimitabil găsînd motive de amuzament spiritual în orice împrejurare, chiar în cele mai grele. Învîingea, cu ascuțitul minții, durerile vieții. Avea ciudatul obicei de a întoarce pe dos formulele paremiologice, dîndu-le înțelesuri adeseori paradoxale. De la el am auzit, de cînd eram copil, reflecția: „om muri ș-om vedea“, pentru „om trăi ș-om vedea“, atribuită cutărui om de spirit. Nici acum nu-mi dau seama de sensul nou pe care l-i dădea. Adică adevărata cunoaștere se petrece după moarte în transcendent sau celălalt sens, că odată morți, nu vom mai vedea niciodată nimic? Mi se pare că prima alternativă nu concordă cu spiritul lucid și mucal al lui Matei Andriță, fiind prea teizist-teologică. Cînd murea unul mai tînăr ca el zicea: „Și cutare mi-a luat-o-nainte! Să nu mori de ciudă? Dar vād că nu mori decît de moarte. Mare drăconvenie!“ Cînd a murit un om avut, dar bolnav toată viața și cineva a reflectat că este „mai bine sărac și sănătos“, nea Matei i-a replicat că ar prefera să fie „bogat și sănătos“. Mai degrabă sceptic, ca orice om înțelept, știa să corecteze, prin rațiune proprie, orice. Obişnuia să spună în locul cunoscutului „cine se scoală de dimineață, ajunge departe“ că „cine se scoală de dimineață trebuie să doarmă la prînz“, la „gustă, apoi mîncîncă“ adăuga „dacă mai ai ce“. Cînd un vecin s-a-nsurat pe la 50 de ani cu o fată de vreo 18 și cineva a aplicat zicala: „mai bine mai tîrziu decît niciodată“, nea Matei a avut o altă părere: „mai bine niciodată decît prea tîrziu“. Vorbea aproape numai în dodii și în echivocuri. Nu știa exact ce vrea. Ambiguitatea considerată o formulă așa de modernă în artă își poate revendica în vecinul meu din sat, care nu știa să semneze, un predecesor. Întrebîndu-l pe departe, despre ce-a fost în 1907, ținînd minte din ce mi-a spus că a fost dus, împreună cu alții, „la plasă“, la Cărbunești, ca să răspundă de ce-au lovit pe boierul satului.

— Ai încercat să omori pe domnul Stroescu?, îl întreabă anchetatorul.

— Eu nu omor decît pe cei care mă omoară!, răspunde plugarul.

— Ești prost, sau faci pe prostul?

— Sînt prost, că de-aia am ajuns aici.

Văzînd că nu scoate nimic de la el, ofiterul îi întinde o cursă.

— Am glumit. Dumneata ești un om inteligent și pasnic. Toată lumea te știe. E vorba de alții. Spune, neică Matei, cine-a dat în boier, că-i cu capul alb de vată?

— N-am văzut pe nimeni. Eu n-am văzut vată decît la țîrg, la spital. Poate să fi trecut pe-acolo. Avea obicei.

— Nu ne înțelegem. Ai trei copii. Ții la ei?

— Mai mult țin ei la mine, că eu îi hrănesc.

Voia să spună, în felul lui subtil, că nu se teme de nimic.

Două săptămîni a fost ținut într-o baracă și bătut de trei ori pe zi, după care i s-a dat drumul. Întrebat de consăteni cum a scăpat, a dat un răspuns mai puțin vesel decît îi era obiceiul: „Dacă mi s-ar întimpla să mai scap odată, nu le-aș mai putea face această plăcere! M-as încapătina să mor!“

Omul scund și îndesat, pietros ca o stîncă, cu mustața neagră, oțetenească, cu ochii pătrunzători și privirea mefientă, care ar fi putut deveni un morțist și un filosof consacrat de manuale și tratate dar care n-a rămas decît un plugar anonim, îmi apare ca un adevărat simbol al forței și rezistenței noastre, deopotrivă materiale și spirituale.

POMPILIU MARCEA ■

Faptele și vorbele

Cărțile în restriște

Anchetele asupra „celor zece cărți la care te-ai opri, dacă ar trebui să trăiești singur, lungă vreme, pe o insulă”, mi-au apărut până deunăzi un joc cam stupid. Operele de geniu au o individualitate ireductibilă; cum să le-o înlocuiești prin numai câteva exemplare? Să renunț la *Odiseea* în favoarea lui *Don Quijote* sau invers? Să las *Castelul* și să iau *Pose-dații*? Să mă mulțumesc cu *Flori de mușigai* în schimbul *Jocului secund* sau *Lauda somnului*, ce mă poate decide la o asemenea alegere arbitrară?

Că lucrurile cele mai absurde ajung în împrejurări tragice și dobîndească sens, am avut prilejul să descopăr acum.

Sînt un pasionat stringător de cărți. Am adunat cu miile o viață întreagă, cheltîndu-mi pe ele ultimul ban. Către sfîrșitul războiului, la Galați, atîta am încercat să salvez, cînd frontul s-a apropiat vertiginos; mi-am îngrămădit o bună parte a cărților în câteva lăzi din pivniță, îngropîndu-le sub cărămizi.

Atunci, aveam încă foarte puține, față de cite s-au adunat astăzi. Iată, am redescoperit iarăși, după cutremurul care le-a prăbușit din rafturi, o problemă grea. A trebuit să le risipesc prin întreaga casă spre a evita să încarce prea mult o singură încăpere. O altă față sînistră a marilor calamități. Cărțile ajung, la declanșarea lor, o povară, sînt lucrul cel mai greu de cărat și de adăpostit.

Am fost nevoit să-mi împrăstii o parte din cărți unde le-am găsit loc, la cunoscuți și prieteni. Mi s-a pus, de astă dată, stringent și fără curiozități amuzante, întrebarea: „ce păstrez neapărat?” Au urmat dilemele, pe care am fost silit să le curm prin hotărîri rapide și irevocabile.

Orice sfîșieri au provocat alegerea, ea s-a dovedit pînă la urmă un exercițiu critic sever, dar salutar. Nu era loc aici pentru nici o eschivare. Lipsea — cum zic automobilisții — loc de întors. Au picat fulgerător toate rațiunile fals-culturale. Cîte tomuri cu titluri ilustre, dar pe care știam în sinea mea că nu le voi mai deschide probabil niciodată, n-au luat calea exilului! Ce triere aspră am fost nevoit apoi să fac printre autorii contemporani! Un ochi indiscret l-ar fi surprins, în sfîrșit, pe critic în intimitatea opțiunilor sale lipsite de orice menajament. Crud spectacol! Noroc că zidurile, chiar așa dislocate în nu puține puncte, l-au împiedicat să devină public și să ruineze o multime de relații colegiale amabile.

E oare deplasat să vorbești de drama cărților, cînd există în jur suferințe înfinit mai mari?

Neîndoios, viețile omenești au o înflăcitate supremă. Piară hîrtoagele, iar ființele de carne și sînge, făpturile inteligente care le scriu și le citesc să rămîină întregi!

Totuși, vorbind de drama cărților, am sentimentul că afirm ceva din însăși demnitățile semenilor mei, atît de încercați. Ne refacem, învățînd prețul inestimabil al existenței, dar și cit de scumpă este lumea spiritului.

OV. S. CROHMĂLNICEANU ■

Alexandru Philippide printre noi

Trăiește printre noi, aproape neștiut de nimeni, unul dintre cei mai mari poeți care s-au născut pe pămîntul românesc: Alexandru Philippide. Nu i-a plăcut niciodată să i se facă remarcată prezența iar în ultimii ani a refuzat cu strășnicie aproape orice contact cu publicul, astfel încît cei mai liniari ar putea trece oricînd pe lângă el fără să știe cine este. Din 1967, cînd i-a apărut *Monolog în Babilon*, n-a mai publicat nici o poezie. Nici interviuri nu-i place să dea și cînd, în 1975, a acceptat să discute cu mine, asta a fost ca urmare a multor stratageme și insistențe din partea mea. Doar din cînd în cînd, în vreun ziar sau revistă, cite un articol semnat de Alexandru Philippide ne prilejuiește bucuria de a mai afla vești despre poetul acesta atît de enigmatic.

Alexandru Philippide, scriitorul care ne-a învățat să ne oferim în nouă, și celorlalți, împlineste miine tot atîția ani cîți are pînă acum secolul XX. Cel mai frumos omagiu pe care i-l putem aduce este să-i luăm din nou în mînă cărțile și să i le recitim cu venerația meritată, ca pe cărțile unui contemporan al nostru.

Să nu judecăm pripit: Alexandru Phi-

Rubrica mea

Sorin Pavel

În seara zilei de 2 martie s-a stîns subit din viață la București, în vîrstă de 38 de ani, talentatul epigramist Sorin Pavel, în urma unui infarct miocardic. Îi promisese lui și prietenului său, Gheorghe Steriade, un alt inezestrat epigramist, prefața la înția lor culegere de epigrame, *Capricii în pizzicato*. Detinător a două diplome universitare, în matematici și în filosofie, spirit cultivat și subtil, dar de o rară modestie, defunctul era tehnician la întreprinderea textilă Tricodava.

Îmi propun, ca un omagiu adus tovarășului de la Clubul Cincinat Pavelescu al epigramistilor, să spicueș de din manuscrisul său cîteva catrene dintre cele mai reușite.

Iată o spirituală definiție a *Ipo-hondrului*:

„Ipo-hondrul, după mine,
E un individ anost.
Care nu se simte bine
Dacă nu se simte prost”.

Alta mai bună nu cunosc.
La lectura necroloagelor, care mai de care mai elogiase, epigramistul constata în *De mortuis*:

„Citînd duioasele tirade,
Ce-apar, cernite, în gazetă,
Constați uimit că pe planctă,
Mor numai oameni cumsecade...”

Într-adevăr, ceilalți sînt nemuritori!

Pasiunea automobilistică a contemporanilor este cum nu se poate mai în sfîșchiiuită în epigrama *Confuzie*:

„Simțîndu-i vocea caldă, plină
De dor, credeam că vrea să-mi
spună
Ceva de Dacia străbună —
Dar el vorbea de limuzină”.

Care va să zică de Dacia 1301!
Nimeni, cred, n-a fost mai crud
la adresa *Unui pletos* (care, din nefericire, proliferază pe tot globul):

„Cînd îți contempli coama leonină
Mă-ncearcă o idee năzdrăvană:
Așa prosperă orice buruiiană,
Cînd are mult gunoi la rădăcină...”

Unui pseudoscriitor se axează pe notiunea goliciunii, în ipostaza ei de epitet:

„Pără nici o reticență
Scriu pe opul dumisale,
Că-l acuz de indecentă...
(Prea e plin de vorbe goale...)”

Și ultima — adresată unui noctambul — *Astenie*:

„Din concediu, astă-vară
Și mai obosit veni,
Căci în fiecare seară,
Se culca a doua zi...”

Alte epigrame ale lui Sorin Pavel se găsesc în colecțiile periodice *Urzica*, *Informația Bucureștiului* și *Orizont* (Timișoara).

Discret în superioritatea sa creatoare, regretatul defunct n-a bătut la nici o ușă. Mă inclin înaintea memoriei sale.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

lippide, în ciuda expresiei sale limpeză, echilibrată, unde în aparență nu se pot produce surprize, nu este un poet dintr-un alt timp, ci vorbește pentru noi și despre noi. Da, poate în *Aur sterp*, primul său volum, publicat în 1922, este conturată o atmosferă de vrajă, ca într-o feerie. Ce mai pot spune feeriile unui om din veacul nostru? ne-am putea întreba. Da, în *Stînci fulgerate* (1930) și *Visuri în vîietul vremii* (1939) descoperi în repetate rînduri poze ale poetului romantic care își analizează propriile sfîșieri sufletești de parcă numai el ar fi rînit în această lume. Dar tot în aceste volume, care prin unele poeme ar putea să redeștepte în memorie literatura altui secol, Alexandru Philippide include poeme cuceritoare prin putere vizionară și prin strînsa lor legătură cu epoca actuală. Pentru ca în ultimul său volum, *Monolog în Babilon* — opera lui nu cuprinde decît patru volume de poezii! — să mediteze la relația dintre omul vremurilor noastre și istoria sa, ca o adevărată conștiință călăuzitoare, *Monolog în Babilon* este un elogiu adus valorilor dintotdeauna ale stăpînului acestei planete.

Increderea deplină în forța omernii de a-și păstra și apăra valorile eterne, de a se ordona și de a-și găsi armonia, conferă poeziei lui Alexandru Philippide noblețea unei covîșitoare opere de învățatură.

GEORGE ARION ■

Cronica literară

Nina Cassian: Confidențe fictive

Confidențe fictive se intitulază acest ultim volum al Ninei Cassian (apărut la *Cartea Românească*). Autoarea și-a definit așadar foarte exact formula de proză. Nu credem că orice ecou biografic s-a stîns. Numai că dispoziția fantastă și pornirea analitică transformă tot ce atîng în ficțiune. Prozele acestea n-au propriu-zis

„conținut”, fiindcă nu vorbește despre nimic altceva în afara momentului de creație. Ele au sens (firește, un sens deplin) doar în ordinea visului. Nevoia de artă copleșește de la început. Unii eroi sînt pictori, dansatori, melomani. Undeva oamenii par figuri scotocite arbitrar din rama unui tablou. Într-un cuvînt, abundă aluziile livrești. Obsesia împlinirii prin artă se întîlnește frecvent cu iubirea. Starea de ficțiune, proprie personajului-autor, poate fi normală sau provocată, după cum apare ca exaltare a simțurilor sau ca efect al lucidității scormonitoare. Visul nu se substituie vieții, e de fapt singura trăire adevărată a eroinei. În acest caz, visul aduce cu sine o mare și tulburătoare constrîngere: „Adrian nu există. E invenția mea. Dar din clipa în care am comis neșocotia de a-l inventa, am căzut în robie”.

Se vorbește frecvent de moarte în proza Ninei Cassian. O povestire începe semnificativ: „Bang-bang, tu me tuais... Bang-bang, mă omorai...”. Alta se intitulază *Un mort în plus*, unde eroul aparent trăiește sau aparent e mort. Mai amintim *Vesnica pomenei* și *Moartea ca leit-motiv*. De fapt, e vorba de viață, dar de o viață stranie: viața de după moarte. O inversare de roluri, s-ar zice. Interesant e că, așa stînd lucrurile, orice eveniment devine reversibil, ceea ce transformă proza în joc al posibilităților infinite. O regie subtilă și incintătoare va întretine spectacolul scriiturii.

O himeră este și personajul-autor. De obicei se simte frustrat, adică limitat de imperfecțiune. Confesiunea îl excedează nu o dată. Încît unele secvențe de discurs rămîn fără acoperire: cuvinte ale nimănu. Curios lucru, scurtele proze din volum par citeodată lungi, interminabile, ca un soliloquiul fără subiect. Ptoeci atît de dense și răscolitoare a Ninei Cassian l s-ar potrivi cel mai bine rigoarea și concizia lui Urmuz (fără sistematica dezintegrare a sensului, din textele acestuia). Autoarea se află mai aproape de vocatia sa cînd esențializează voit, pînă la caricatură, evocînd scheme de întîmplări, de „romane” sau de situații, în stil de parodie superioară. Am reținut *Proiect de roman* și *Un love-story*. Nu e mai puțin adevărat că fiecare fragment (clipă) este unic și deci incomensurabil, o revelație aproape de extaz. Proza Ninei Cassian e profund lirică. Chiar preferă monologul, cu implicații mai directe ale eului și cu tehnici de sugestie, muzicale, în căutarea „Marelui Acord Consonant” (*Blindețe și muzică*).

CORNEL MORARU ■

În locul unui LAMENTO

Moto:
Ziceam, în trecut: a venit primăvara. Dar n-am zis niciodată: a plecat.
Și uite, sponem acum: a plecat primăvara, cu mortii noștri.

Am văzut pe zidurile Sorbonei 68 o inscripție care m-a tulburat profund: „Fîți realști, faceți imposibilul”. În zilele care au urmat cataclismului, am demonstrat că știm să fim realști și să forțăm imposibilul. Într-un termen incredibil de scurt, tara a intrat în normal, viața și-a reluat cursul ei firesc, cicatricile materiale ale dezastrului se văd cu mai puțină violență: am fost realști, am forțat imposibilul. Acest mare examen, trecut de un popor întreg ce și-a încordat toate puterile ca să-și biruie durerea, ne obligă să meditam, cu un infinit spirit de răspundere, la îndatoririle noastre scriitoricești. Realști, am dat, de multe ori, în trecut, realului o dimensiune derizorie, ca să nu spun: pitică. Ne-am mulțumit cu niște parametri *posibili*, falși, tocmai fiindcă erau *posibili*, adică îngăduiți și confortabili, cînd literatura adevărată și mare a fost, și rămîne, scrutarea și depășirea imposibilului. Pagina a suportat, de multe ori, cu stoicism, sau indiferență, copia, pastșa, ponciful, arte-factul, contraadevărul, imitația servilă, cînd literatura adevărată și mare înseamnă, înainte de orice, originalitate, drumuri noi tăiate într-un tînut necunoscut și plin de primejdii. Respectul față de valorile trecutului s-a metamorfozat, și nu o dată, într-un epigonism cinic. Limba a fost schilodită, cuvintele s-au desfrînat. Și, deodată, am fost puși față în față cu marea încercare a unui popor care a reușit, încă o dată, să-și domine tristetea și să-și determine destinul. Nu putem trece pe lângă această gravă lecție a Istoriei, fără ca să-i epuizăm înteleșurile. Rîndurile noastre scriitoricești au fost lovite, nimeni și niciodată nu va putea lua locul unui poet ca A. E. Baconsky, al unui prozator ca Alexandru Ivasiuc, al unui critic ca Mihail Petroveanu, al unui istoriograf literar și editor ca Mihail Gafița. Fiindcă nimeni nu poate lua locul unui scriitor, oricît de modestă ar fi situația lui în literatură. Dar putem altceva: să ne sprîjinim mult mai temeinic unii pe alții, în efortul nostru comun de a escalada imposibilul. Marea lecție națională de solidaritate umană se cuvine să ne mustre. E nevoie, mai mult ca oricînd, de o puternică solidaritate de breaslă, de o fierbinte cordialitate. Numai astfel fiecare carte a noastră va fi a tuturor, și cărțile tuturor un bun al fiecăruia dintre noi, în parte. Numai așa avem sansa să fim realști și să forțăm imposibilul.

Dacă vom reuși acest lucru, într-o zi va veni o altă primăvară care ne va vindeca de atîtea regrete și deznădejdi tînuite.

AUREL BARANGA ■

Cuvinte mari

Îmi aduc aminte că în ultimul an de liceu, într-o lucrare scrisă la literatura română, profesorul îmi subliniasc cu roșu cuvîntul „beniucian”, explicîndu-mi într-o notă marginală că asemenea derivări nu se fac decît de la numele scriitorilor clasici. „Miine-poimiine — a adăugat el oral, cu un aer îngrozit — o să ajungeți să-mi vorbiți despre sorescianism!”

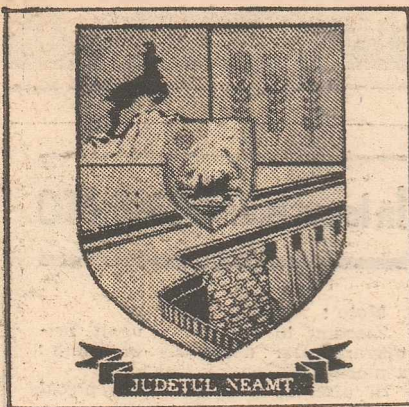
Acel profesor lua poate prea în serios cuvintele, considerîndu-le un fel de decorații care trebuie conferite cu maxim discernămint. Însă excesul lui de seriozitate mi se pare astăzi mult mai acceptabil decît excesul de „umor” de care dau dovadă, în această privință, unii critici literari. În diferent la cine se referă, ei folosesc aceeași terminologie nichelată și zdrăngănită, care creează impresia de specializare, de tehnică, de modernitate. În limbajul lor, referul cel mai banal se transformă în „incantație”, „inițiere”, „premonție”, anecdota — în „tramă epică”, „traiect existențial”, replica vulgară — în „commedia dell'arte”, iar opinia critică năstrucnică — în „demers”, „viziune”, „hermeneutică” și așa mai departe. Totul, chiar și erata, pre-

supune existența unui „univers” sau măcar a unei „structuri”, totul descinde dintr-o memorie „ancestrală” și „transcendentă”, „contingentul” pentru a se constitui într-un spațiu — inevitabil într-un spațiu! — „metafizic”, „rarefiat” etc., etc.

Se pot face diferite supoziții în legătură cu cauzele adoptării acestui stil științifico-fantastic: absența unei gândiri care să captiveze, prin ea însăși, spaima strășnică, traumatizantă pentru toată viața, frasă cîndva, la primul contact cu cultura, prudenta de-a lăuda fără a lăuda și de a obiecta fără a obiecta sau, cine știe, influența irezistibilă exercitată de critica de film. Efectul însă e cert, cuvintele mari, departe de a întări prestigiul literaturii, îl compromit printr-o uniformizare valorică similară cu promiscuitatea. Textul critic își pierde capacitatea de a defini, de a stabili ierarhii, de a civiliza — de a îndeplini, cu alte cuvinte, cele mai importante funcții ale sale.

Fenomenul n-ar merita consemnat dacă n-ar iradia tentacular și spre limbajul unor critici valoroși, a căror autoritate se bazează pe orice altceva decît pe o asemenea recuzită. Nimic nu este poate mai depriment pentru un cititor decît ca unii dintre cei mai buni critici literari să vorbească despre structură, tramă, labirint în legătură cu cărți în care se află cel mult o structurică, o trămufă, un labirintel.

ALEXANDRU ȘTEFĂNESCU ■

Ne mindrim cu numele fiecărui oraș și al fiecărui sat din județ ridicat la efortul creator al erei socialiste

1. Stimate tovarășe prim-secretar, după cum se știe, județul Neamț a fost mai puțin afectat de seismul de la 4 martie. În acest context, care a fost atitudinea locuitorilor de pe aceste meleaguri, cum s-au exprimat omenia și solidaritatea lor față de necesitățile populației sinistrate, cum au răspuns comandamentelor de refacere a economiei, de reconstrucție și de revenire la starea normală a vieții?
2. Care sînt trăsăturile specifice județului Neamț în peisajul județelor țării?
3. Vă rugăm să conturați în câteva cuvinte portretul colectiv al oamenilor care populează acest județ.
4. În ce fel sînt credincioși locuitorii județului Neamț tradițiilor istorice ale meleagurilor în care trăiesc și muncesc?
5. Care sînt transformările fundamentale petrecute în viața acestui județ în anii socialismului?
6. Ce reprezintă cincinalul revoluției tehnico-științifice pentru județul Neamț?
7. Transcrieți, vă rugăm, o imagine de perspectivă a județului Neamț prin prisma planurilor de viitor.
8. Asupra căror probleme vă concentrați acum atenția în mod deosebit?
9. Cum se simte tineretul implicat în această activitate dinamică de devenire a județului Neamț, avînd în vedere că tot ceea ce se înfăptuiește îl privește personal din perspectiva propriului viitor?

În primul rînd aș vrea să apreciez valoarea inițiativă a revistei dumneavoastră de a prezenta, în numere succesive, județele patriei, cu înfăptuirile și năzuințele oamenilor, cu hotărîrea lor de a transpune în fapte de muncă și viață socialistă istoricul Program adoptat de către cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român. Este, cred eu, un mod responsabil și angajat de a face educație comunistă cititorilor.

1. Într-adevăr, județul nostru a fost mai puțin afectat de seismul de la 4 martie. Sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, comunisti, toți oamenii muncii au trecut din primele clipe la recuperarea pierderilor de producție, a stricăciunilor produse, la înlăturarea urmărilor cutremurului, cu precădere din municipiul Roman și de la sate. Ca urmare a muncii pline de dăruire din toate unitățile industriale, am încheiat luna martie cu o producție suplimentară față de plan de peste 120 milioane lei, ceea ce înseamnă, împreună cu sporul de peste 100 milioane din primele două luni ale anului, o producție industrială suplimentară de peste 220 milioane lei, realizînd astfel, în primul trimestru, aproape jumătate din angajamentul anual asumat.

Încă din ziua de 5 martie unitățile industriale ale județului au trimis spre Capitală și celelalte zone sinistrate importante cantități de materiale de construcție, produse alimentare ca lapte, carne și altele.

Pe șantierele reconstrucției din București și Valea Călugărească lucrează, în prezent, sute de muncitori de înaltă calificare, tehnicieni și ingineri, iar constructorii din județul Neamț, prezenți deja la Zimnicea, înaltă aici 350 apartamente în ampla acțiune condusă de partid, personal de către tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu, pentru refacerea integrală a acestui oraș al patriei.

Zilnic, mii și mii de locuitori ai județului se alătură marii acțiuni a solidarității și omeniei comuniste în sprijinul celor care au avut de suferit, pentru refacerea cit mai grabnică a economiei naționale de influențele negative ale seismului.

Pe baza estimărilor noastre, numai prin depuneri în contul 1977 și alte contribuții bănești cu care s-au angajat oamenii muncii din municipii, orașe și comune, județul Neamț va contribui în acest an cu alte aproape 70 milioane lei la fondul intrajutorării, la marele efort pe care țara întreagă, poporul nostru îl face pentru ca pretutindeni acolo unde dezastrul și-a pus pecetea, cit mai grabnic totul să reîntre în normal, viața să-și continue mersul ei firesc pe calea înfăptuirii integrale a mărețului program adoptat de Congresul al XI-lea al P.C.R.

Iată, pe scurt, numai câteva exemple asupra felului în care comunistii, toți oamenii muncii din județul Neamț înțeleg să răspundă vibrantului mesaj adresat națiunii de către Comitetul Politic Executiv al Comitetului Central, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a face totul pentru ca România să-și continue neabătută mersul ei ascendent spre zărilor luminoase ale comunismului.

2. Îmi este destul de greu să fac o distincție netă între județul Neamț și celelalte județe, determinată de anumite particularități. Este adevărat, meleagurile noastre sînt martore și mesagiere în timp, din vremuri imemorabile și pînă astăzi, ale luptei fără preget pentru libertate și independență, pentru dreptate socială. Sînt aici, la tot pasul, aș putea spune, inestimabile dovezi de civilizație și cultură, valoroase tradiții de luptă și de muncă ale înaintașilor, ca pretutindeni în România.

În istoria mai veche sau mai nouă a patriei, fiecare zonă geografică, fiecare județ — și asta este o realitate pe care nu trebuie s-o mai demonstrez — și-au adus partea de contribuție pentru indepli-

nirea acelorasi idealuri comune întregului nostru popor. Ne mindrim cu ceea ce au făcut înaintașii, dar, mai ales, sîntem mindri că sub conducerea partidului noi înșine am devenit proiectanții și constructorii noilor cititorii socialiste care se cheamă Bicaz, Săvinești, Roznov, Romanul industrial. Dar ne mindrim de asemenea cu numele fiecărui oraș și al fiecărui sat din județ care s-au ridicat la efortul creator al devenirii socialiste. Și poate ceea ce este mai important decît orice este devenirea fiecăruia dintre noi ca OM demn și conștient de rolul și locul său în marele mers al edificării socialiste a României.

3. Ceea ce cred că ar putea fi dominantă unui portret colectiv al locuitorilor meleagurilor noastre este receptivitatea față de nou. O demonstrează din plin întreaga noastră dezvoltare din cele peste trei decenii ale construcției socia-

Interviu cu tovarășul ȘTEFAN BOBOȘ, prim-secretar al Comitetului județean Neamț al P.C.R.

liste, felul în care mii și mii de oameni, în cea mai mare parte tineri, au știut și au reușit să-și schimbe ocupațiile tradiționale, devenind, din simpli plutași și agricultori, din tată în fiu, cei ce astăzi pe bună dreptate se numesc chimiști, metalurgiști, constructori de mașini, energeticieni etc. După cum vedeți, e vorba de profesii legate de ramuri industriale purtătoare, în cea mai mare măsură, ale progresului tehnico-științific contemporan. Această receptivitate la nou, la care m-am referit, are drept corelate fundamentale hărnicia în muncă, abnegația cu care se dăruiesc oamenii meleagurilor noastre permanentei lor auto-depășiri, dirzenia cu care înfruntă dificultățile. Și mai presus de toate, fierbințea lor dragoste de țară și partid, această forță motrice, factorul hotărîtor al tuturor împlinirilor fiecăruia dintre noi.

4. Prin faptele de muncă din fiecare zi, prin felul în care am înfăptuit cincinalul anterior și primul an al cincinalului actual, producînd strunguri carusel, țevi pentru forajul marium, fire și fibre sintetice, dar și bunuri de larg consum, fiecare realizare din întreprinderi, de pe șantiere și ogoare este atît o cinstire a trecutului nostru glorios, cit și a anilor în care trăim. Ce poate fi mai grăitor asupra felului în care-ți cinstești străbunii, dar și semenii, decît faptele de muncă ale prezentului? Și cred că este concludent faptul că, în acest an, ca să dau un singur exemplu, oamenii muncii din județ, tineri și vîrstnici, femei și bărbați, au răspuns cu multe rezultate pe măsura hărniciei lor, atît în activitatea de producție, cit și pe scena marelui Festival național „Cîntarea României”. Ei cinstesc prin aceasta atît marile evenimente ce marchează centenarul cuceririi independenței de stat, împlinirea a șapte decenii de la răscoală din 1907 și aniversarea a 30 de ani de la proclamarea republicii, cit și Conferința Națională a partidului, ca și celelalte importante momente politice ale anului și timpul nostru prezent. Mai mult chiar, și cred că nu greșesc dacă afirm, rezultatele muncii de azi sînt o prețuire îngemănată a trecutului nostru glorios de luptă, a prezentului socialist și a viitorului comunist al patriei.

5. Aș situa pe primul loc puternica industrializare a economiei județului nostru. Citeva exemple, cred eu, sînt grăitoare. Numai în cincinalul trecut fondurile de investiții alocate județului au fost de 11 miliarde lei. În 1975 în doar 15 zile am realizat întreaga producție a anului 1950. În cifre, aceasta înseamnă 16,9 miliarde lei. Circa 40 la sută din produsele pe care le fabricăm sînt destinate exportului, în aproape 60 din cele 140 de țări cu care România întretine relații eco-

nomice. În strînsă legătură cu dezvoltarea industriei se află și mutațiile structurale intervenite în forța de muncă: aproape 70 la sută din totalul de angajați ce lucrează în economia județului își desfășoară activitatea în ramurile industriale.

Agricultura a înregistrat, de asemenea, de la cincinal la cincinal și de la an la an, o continuă dezvoltare. Se practică astăzi pe meleagurile județului Neamț o agricultură intensivă, modernă, bine înzestrată tehnic și material.

Esențiale însă mi se par marile transformări din conștiința oamenilor. Participarea rodnică la realizările cu care ne mindrim este cea mai bună dovadă a faptului că cei ce trăiesc și muncesc pe aceste meleaguri, în frunte cu comunistii, își însușesc organic politica partidului nostru, luptă pentru traducerea ei neabătut în viață. Fiecare victorie nouă în muncă este, mai întii de toate, un fapt de conștiință.

6. Am încheiat anul 1976, primul din cincinalul afirmării revoluției tehnico-științifice în toate domeniile de activitate cu rezultate bune. Acumulînd un avans substanțial în îndeplinirea sarcinilor de plan, oamenii muncii din județul nostru au obținut un spor de producție industrială globală în valoare de 450 milioane lei. Productivitatea muncii în industrie a crescut cu 9,5 la sută față de anul 1975, volumul investițiilor a fost de aproape două ori mai mare decît în anul precedent. În agricultura județului, ca și în întreaga țară, s-a obținut o producție record.

Vă spun toate acestea pentru a face mai bine înțeles faptul că am pornit la drum cu hotărîrea fermă de a înfăptui integral toate obiectivele ce ne revin în actualul cincinal.

Ce înseamnă cincinalul revoluției tehnico-științifice pentru județul Neamț? Mă refer mai întii la investiții: 18 miliarde

prezintă, în prezent, continua perfecționare a activității ce se desfășoară în toate domeniile: economic, social, politic, cultural. Sarcinile sînt mereu mai mari și se cer eforturi tot mai susținute din partea tuturor pentru a le înfăptui.

În propriile noastre programe de activitate ne-am propus, în lumina documentelor partidului, ale Congresului al XI-lea, ale indicațiilor date la fața locului de tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu, obiective care ne obligă la o riguroasă concentrare de forță și energii creatoare.

În economie, spre exemplu, sîntem preocupați la ora actuală să producem mai mult, mai bine, dar și mai eficient, mai ieftin și totodată mai competitiv, sîntem preocupați deci de reducerea consumurilor de materii prime, materiale, energie electrică și combustibil, de mai deplina folosire a spațiilor de producție, a mașinilor și utilajelor, de folosirea rațională a forței de muncă în fiecare unitate industrială sau agricolă.

Se desfășoară în întregul județ, și cu bune rezultate, o vastă activitate de înfăptuire a programului ideologic al partidului. Și dacă se mai întîlnesc pe alocuri cazuri izolate de abateri de la legile statului, de la normele eticii și echității noastre socialiste, acestea sînt tot mai rare și în continuă descreștere. Dar, existența lor ne determină să ne străduim să imprimăm muncii politice, activității de propagandă și educație în general, un caracter mai ofensiv, mai penetrant, atocuprinzător.

9. În acest context preocuparea pentru educarea tineretului în spiritul înalțelor îndatoriri față de țară și partid, al cultului muncii, al obligațiilor sociale de care va trebui să se achite în viitor, se manifestă pretutindeni și în primul rînd încă de pe băncile școlii și este conștientă cu aceeași răspundere, atît în fabrică cit și în cooperativa agricolă, în fiecare loc de muncă. Bineînțeles, în focul muncii creatoare, tinerii se călesc, își dezvoltă noi trăsături, devin mai siguri pe ei, pe faptele lor. Cred că un bun exemplu din acest punct de vedere îl reprezintă platforma chimică săvineșteană, unde, de la punerea în funcțiune, cu ani în urmă, au lucrat aicea muncitorii, în marea lor majoritate tineri, mulți din ei abia trecuți de adolescență. Dealtfel, nici acum vîrsta medie a angajaților nu depășește 25 de ani. Și despre succesele chimiștilor de la Săvinești s-a dus vestea, nu numai în țară, ci și peste hotare. Exemplul nu este singular. Avem o industrie tînără, edificată în acești ultimi ani și deci și forța de muncă este foarte tînără.

Grija noastră, a organului județean de partid, a organizațiilor de partid din fiecare unitate, este ca acești tineri să lupte continuu pentru atotperfecționare, pentru autodepășire, să-și însușească temeinic concepția despre lume și viață a partidului nostru, cuceririle științei și tehnicii contemporane, să vadă ei înșiși că automulțumirea este principalul dușman al progresului, că pe calea devenirii noastre comuniste numai munca, receptivitatea la nou și aplicarea în viață a politicii partidului nostru sînt singurele certitudini pe a căror temelie putem înfăptui cu adevărat viitorul pe care tineretul nostru îl merită.

Cred, personal sînt convins, și cred că și dumneavoastră v-ați convins vîzînd tinerii noștri, că atît la noi în județ, cit și pe toate meleagurile României, tinerii își dau seama că toate cite se fac în patria noastră, adesea cu mari eforturi, se fac în primul rînd, numai și numai pentru ei, pentru viitorul lor. De aceea și participarea tinerilor la viața județului Neamț este o participare activă, entuziastă, cu care ne mindrim.

Desigur, răspunzînd întrebărilor dumneavoastră, nu am făcut decît să vă prezint un sumar tablou al preocupărilor organizației noastre județene de partid, al muncii pline de dăruire și abnegație cu care fiecare locuitor al județului participă, modest, la locul lui de răspundere, la marele efort constructiv al națiunii. Nu ne-am propus și nu ne propunem să înfăptuim în acest colț de țară, „un colț de rai” pentru cei ce vor veni după noi, ci, dimpotrivă, vrem cu toată ardoarea ca județul Neamț să se integreze, organic și armonios, în marea frumusețe a României socialiste și comuniste, în care, așa cum noi prețuim astăzi munca și lupta înaintașilor, generațiile viitoare să prețuiască munca noastră, a celor de azi, menită să îmbogățească în conținut și frumusețe viața, tot mai plină de muncă, pe care o vor desfășura în viitor. Și cred că garanția supremă a faptului că ne facem pe deplin datoria este fermitatea cu care am aplicat și ne străduim să aplicăm politica partidului nostru, urmînd cu consecvență exemplul plin de măreție și generator de energii pe care-l oferă fiecărui comunist, fiecărui activist al partidului, fiecărui om al muncii, secretarul general al partidului și președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Județul Neamț: o natură darnică în frumuseți și oameni pe măsura vremurilor noi

Pe stema municipiului Roman, ca o coroană sau ca o orgă de argint, se află simbolurile laminorului de țevi

În urmă cu aproape 20 de ani, mai exact spus la 27 decembrie 1957, spre seară, după cum își aduce aminte inginerul Gheorghe Domide Popa, actualul director tehnic al Întreprinderii de țevi din Roman, pe-atunci muncitor în cadrul controlului tehnic de calitate, se trăgea prima țevă din istoria laminorului.

Dincolo de acest amănunt de coloratură afectivă, să consemnăm și faptul că pe stema municipiului Roman, la loc de cinste, ca o coroană, sau ca o orgă de argint, se află simbolul laminorului, un mănunchi de țevi care ies din strînsoarea valurilor. Cu atât mai de efect este impresia pe care, în ansamblul stemei, o declanșează impetuoșitatea sugerată a acestor țevi, parcă în plină mișcare, cu cit, sub ele, în două cimpuri heraldice, sint prezente și vechile însemne ale Romanului, adică, în dreapta, un cap de mistreț pe un cimp roșu și, în stînga, câteva dungii de galben și verde, culorii sub care, pe timpul lui Ștefan cel Mare, se adunau răzășii romășanilor, oșteni pentru care mărșitul domn al Moldovei avea o slăbi-ciune aparte.

Și dacă ne întoarcem la o istorie mult mai recentă am putea spune că, în urmă cu mai mult de 20 de ani, pe meleagurile județului Neamț două erau obiectivele industriale care atrăgeau atenția întregii țări, hidrocentrala de la Bicaz, astăzi o legendă vie a luminii, și laminorul de țevi din Roman.

Dar oare nu poate fi numit istorie și faptul că, în 1971, muncitorul specialist Grigore Lupeș, inventator, inovator, autor al citorva zeci de raționalizări și îmbunătățiri, avea să devină Erou al Muncii Socialiste ?! Nu este vorba de titlul în sine, cit despre evoluția priceperii profesionale a acestui erou, care, ca lăcătuș de întreținere, a pornit de la reparația și întreținerea celor mai simple utilaje și a ajuns la mașini automate, semiautomate, mașini cu program, cartelate. Altfel spus, în fața unei adevărate ofensive tehnice cu care s-a confruntat laminorul început acum 20 de ani, Grigore Lupeș, ca foarte mulți alți muncitori cu care s-a aflat cot la cot, a parcurs el însuși un drum la capătul căruia, în 1971, după cum aminteam, a devenit erou al muncii.

„Dintre cei foarte mulți care oricînd pot fi considerați egali intru totul cu Grigore Lupeș, avea să-mi spună Vasile Ștefan, secretarul Comitetului de partid pe întreprindere, el însuși crescut la școala laminorului, devenit între timp maistru, i-aș aminti pe Ion Anton, maistru la S.P.M.A. (secția de scule, prelucrări mecanice și autoutilare), Gheorghe Pîrloagă, maistru principal la secția mecano-energetică, cu care, cînd am terminat școala profesională, am început să muncesc în atelier, sau Gheorghe Goldeanu, maistru, șef de atelier la laminorul de 6 țoli.”

Revenind la o istorie, chiar foarte recentă, iată, producătorii de țevi din Roman au raportat îndeplinirea trecutului cincinal la data de 21 august, cu 130 de zile mai devreme, ceea ce a însemnat nu doar o producție suplimentară de peste 12.000 tone de țevă fără sudură, cit mai ales pregătirea condițiilor optime pentru demararea noului cincinal, referitor la care se poate consemna faptul că în anul 1976 a fost obținută o producție suplimentară de peste 5 milioane de lei. Mai mult decit atât, istoricește vorbind, în primele două luni ale anului 1977 au fost realizate peste plan 125 tone de țevă trasă la rece.

„Dacă din noianul de cifre ne-am opri numai la acestea, a continuat Vasile Ștefan, secretarul Comitetului de partid, eu cred că tot ar fi destul ca să se înțeleagă permanenta ascensiune a întreprinderii noastre. Dar, luați cu vorba, am uitat, iată, un amănunt: noi, laminoriștii din Roman, ne putem mindri cu producerea echipamentului tubular cu care a fost echipată platforma de foraj marin, prilej cu care am asimilat pentru prima dată în țară tehnologia filetării „butres” și „extrem line” a țevilor care apoi au fost tratate termic pentru condițiile de rezistență specială la forajul de mare adîncime. Despre calitatea produselor noastre poate vorbi, de la sine convingător, medalia de aur cîștigată, anul trecut, la Tîrgul internațional de la Zagreb, cînd ne-am aflat într-o competiție europeană de cel mai înalt nivel. Această medalie de aur este rodul calității profesionale a muncitorilor noștri care s-au depășit pe ei înșiși an de an.”

Acest amănunt, cu care am fi putut începe reportajul de față, poate fi continuat și cu faptul că pentru luna martie a acestui an, cînd toată țara este angajată într-un sublim efort pentru recuperarea pierderilor materiale provocate de seism, laminoriștii Romanului și-au propus să-și suplimenteze sarcinile de plan cu 500 tone de țevă, iar pînă la sfîrșitul anului, la cele 60 milioane de lei producție marfă peste plan, vor fi adăugate alte 40 milioane de lei.

Timp și destin la Săvinești

150 de electricieni, amecişti (specialişti în aparate de măsură și control) și lăcătuși mecanici, conduși de maistrul Gheorghe Năsiescu, Vasile Popa și Alexandru Tipigran, sint plecați, sint în prima linie a luptei pentru vindecarea rănilor de pe urma cumplitului cutremur. Pe schelele combinatului chimic de la Valea Călugărească, ori în halele Danubianei, alături de zeci și sute de chimiști veniți din toată țara, gata să dea o frățească mină de ajutor, pot fi întîlniți și reprezentanții Combinatului de fibre și fire sintetice din Săvinești. Chiar și în aceste condiții, cu un ajutor atît de substanțial acordat colegilor din cele două mari combinate afectate de cutremur, cei din Săvinești s-au angajat ca în această de neuită lună martie să-și suplimenteze sarcinile de plan cu o producție de peste 40 milioane de lei. Și pentru că tot sintem în preajma cifrelor, să abuzăm de răbdarea cititorului și să-l informăm că 40 la sută din producția industrială a județului Neamț, pe anul 1976, a fost realizată în uriașele retorte ale Săvineștilor. Chiar și numai această cifră, credem noi, vorbește de la sine a-

tit despre modul în care a demarat la Săvinești actualul cincinal, cit și despre uriașa capacitate de producție a acestui adevărat colos al industriei chimice.

„Despre munca oamenilor pe care noi i-am trimis în ajutorul colegilor noștri afectați de seism, am primit vești foarte bune, motiv pentru care, la timpul potrivit, cînd se vor reîntra, veți putea scrie un reportaj pe care eu, de pe-acum, îl vîd foarte interesant. Am trimis, desigur, oameni buni, dar asta nu înseamnă că în combinat, la ora actuală, nu avem alți oameni, la fel de buni.”

Și pentru că, la Săvinești, femeile reprezintă aproape jumătate din numărul total al chimiștilor, interlocutorul nostru, Ion Leț, secretarul Comitetului de partid pe întreprindere, ne-a recomandat-o pe Elena Ciuraru, maistru principal în cadrul secției Textil-4, numită și secția firelor de covoare. „Fata asta, a continuat Ion Leț, care-i mamă a doi copii și care nu a împlinit decit 35 de ani, soțul ei este maistru mecanic în același atelier, a crescut, cum se spune, odată cu Săvineștii. Și, ca să nu fiu înțeles altcumva, femeii intru totul asemănătoare Elenei Ciuraru mai avem.”

Crescută, cum se spune, odată cu Săvineștii, viața Elenei Ciuraru nu conține nimic deosebit, decit poate faptul că la 18 ani, atrasă de mirajul chimiei care abia se năștea pe meleagurile Moldovei, își părăsea comuna natală, Boroaia, la numai cîțiva kilometri de Fălticeni. dînd dovadă de un nemaipomenit curaj, cum mărturisea chiar ea, acela de a pleca singură prin lume. A locuit o vreme în Săvinești, apoi, după cîteva luni, împreună cu alte trei fete, s-a mutat în Piatra Neamț, într-un apartament de două camere.

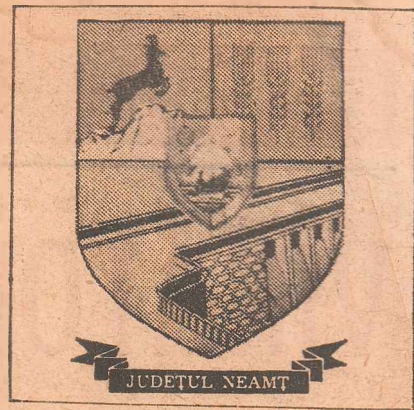
„Dacă chiar vreți să notați, eu și cu Georgeta Mogoș, care înainte se numea Hirșu, eram necalificate. Celelalte două, Valerica și Ioana, terminaseră o școală de chimie. Toate patru ne-am căsătorit, toate patru sintem mame. În ceea ce mă privește, mi-l aduc aminte pe inginerul Laurențiu Amălinei care ne tot spunea, la cursurile de calificare, că nu peste mulți ani noi vom fi marii specialiști ai chimiei de la Săvinești. Nu știu dacă am devenit un specialist, dar iată-mă maistru principal într-un atelier nu tocmai ușor. De ce spun asta ? Pentru că pînă la secția asta, am mai lucrat și în alte secții, iar cînd am venit aici, după terminarea școlii de maiștri, și am aflat că vom lucra după o tehnologie integral românească, o tehnologie care în școală nici măcar nu ne fusese prezentată, pur și simplu m-am speriat. Zile și nopți de-a rîndul am muncit pînă am pus la punct, am reglat, adică, instalațiile, prilej cu care am învățat cîte ceva și despre noua tehnologie. Dacă nu-i aveam permanent lîngă noi pe inginerii Francisc Poszon, șeful secției, și Rodica Bozga, șefa atelierului, nu știu ce ne-am fi făcut. Dintre celelalte femei care au pus umărul și sufletul, le-aș aminti pe Maria Grigore, Ana Cristea, Aneta Paraschiv, de-o vîrstă și funcție cu mine, iar dintre cele mai tinerele pot fi amintite, Iordiana Tofan, Gliceria Agheorghiesei, Eugenia Șerban, Maria Rusu și altele. Iată, am trecut de-atunci cîțiva ani, dar eu imi aduc aminte cu exactitate toate problemele tehnice care se cereau rezolvate, intrucît ne aflam la începutul începutului. Le-aș putea povesti în amănunțime, dar mult mai important, cred eu, ar fi faptul că atunci, la greu, s-a încheiat o adevărat nucleul de bază al atelierului nostru. Mă uitam la noi, femeile mai în vîrstă, și mă uitam și la cele tinere, abia ieșite de pe băncile școlilor, și mi-am spus atunci și o spun și astăzi că, iată, chimia nu este o chestiune de vîrstă.”

S-ar putea crede că Elena Ciuraru, mamă a doi copii, de 8 și 10 ani, tot vorbind despre vîrste și despre mai tinerele ei colege, s-ar fi sfiit să-și mărturisească anii. Nu, nu s-a sfiit, problema, desigur, prea puțin importantă, dar, ceea ce merită să notăm, iată, invitată să vorbească despre sine, Elena Ciuraru a adus în discuție numele altor oameni alături de care trăiește și muncește. Confirmă, fără să știe, părerea secretarului de partid, Ion Leț, care insistase asupra faptului că Elena Ciuraru, crescută odată cu Săvineștii, nu este un destin aparte, dar ea este totuși una dintre sutele de femei care fac cînte chimiștilor de la Săvinești.

VICTOR NIȚA ■

În județul Neamț se nasc peste 11000 de copii pe an, sănătoși tun!

Doctorul Constantin Coneac este directorul Direcției sanitare a județului Neamț din 1968, adică de la înființarea județului. În plus, de la terminarea facultății lucrează ca medic prin aceste părți ale Moldovei, fiind totodată moldovean de origine. Un om care ar putea scrie pe deplin o monografie, cu toate datele ei comparative, a stării de sănătate de pe aceste

meleaguri. De aceea, nu găsesc altă introducere decit a-l întreba direct:

— Care este starea de sănătate a populației din județul dumneavoastră, tovarășe doctor ?

— În general, bună. Mă refer în primul rînd la morbiditate. S-a înregistrat o morbiditate scăzută în ultimii ani la bolile transmisibile. La populația adultă, bolile mai frecvente — pentru care de asemenea medicii județului fac atît profilaxie cit și tratament susținut — sint, ca în toată lumea, cele cardiovasculare.

Dar discuția mai rămîne multă vreme pe teritoriul acesta al grijii, cu totul speciale, pentru sănătatea copiilor și tineretului, Neamțul fiind un județ cu populație tînără în comparație cu alte județe ale țării. În ultimii ani, aici, în Neamț, s-au înregistrat indici demografici superiori mediei pe țară. Dacă în 1976 natalitatea a fost 22 la mie, asta înseamnă peste 11000 de nașteri, mai precis 11056 de nou-născuți. Mortalitatea generală a fost de 7 la mie, argumentul cel mai puternic că starea de sănătate a populației din județ este bună ! Totodată, județul a ocupat în ultimii ani, cînd locul unu, cînd locul al doilea pentru cea mai scăzută mortalitate generală din țară, iar natalitatea n-a coborît niciodată sub locul cinci pe țară. Desigur, aceste procente înglobează în ele faptul că cei peste 600 de medici și aproape 2500 cadre medii sanitare din județul Neamț lucrează cu seriozitate, cu devotament, ca au un nivel profesional responsabil menirii lor sociale. Relevant este să subliniem afirmația doctorului Coneac precum că în anul 1977, în această parte a Moldovei, altădată năpăstuită de boli contagioase care decimau sate întregi „nu avem nici o circumscripție rurală lipsită de medic. Avem comune unde lucrează și 2 medici, iar majoritatea dispensarelor au și cabinete stomatologice. La nivelul județului, incluzînd și policlinicile și dispensarele din mediul urban, conform actualului normativ, avem vacante 15 posturi de stomatologi, o specialitate în general deficitară pe țară.”

În ultimul cincinal, baza materială sanitară a județului Neamț s-a dezvoltat de-a dreptul spectaculos. În municipiul Piatra Neamț, situat pe o colină ce domină întreg orașul, s-a conturat un veritabil microcartier al sănătății, unde sint grupate toate secțiile spitalelor județean, acoperind toate specialitățile medicale în afară de neurochirurgie, însumînd peste 1800 de paturi și o policlinică unde se pot da zeci de mii de consultații pe an. Majoritatea acestor secții fiind construite noi. În municipiul Roman s-au construit două secții noi spitalicești, cu peste 250 de locuri, în orașul Tg. Neamț una de chirurgie și o nouă policlinică, iar la Bicaz s-a extins secția de boli interne și s-a construit o clădire nouă pentru obstetrică și ginecologie. În acest cincinal 1971—1975 s-au construit și în multe comune — Budești, Borlești, Piatra Soimului, Grințești, Dănuț și altele... — dispensare noi, cele mai multe cu casă de nașteri, cu staționare, cabinete stomatologice, locuințe pentru medici, unități sanitare model, bine dotate și sub aspectul aparaturii și instrumentarului medical. În plus, în județ au apărut numeroase localuri noi pentru creșe. Dacă în 1971 existau doar 431 de locuri, în 1976 — 1470 de copii au putut beneficia de îngrijiri în creșe.

„Preocuparea noastră actuală este, cum spune doctorul Constantin Coneac, să acoperim cu medici de specialitate spitalele din Tg. Neamț și Bicaz. Am dat acestor orașe regim preferențial și în ultimii doi ani am scos aceste posturi la concurs pentru secundari.”

Dar, se poate afirma, respectînd intru totul realitatea, că prin efortul și, de ce nu, orgoliul profesional al medicilor din județ, al medicilor de la Spitalul județean mai cu seamă — și e normal să fie așa — la Piatra Neamț se rezolvă aproape toate cazurile de bolnavi din județ, chiar și cele mai dificile. Deși se află în aria centrului medical universitar Iași, medicii din Piatra Neamț nu au supraaglomerat niciodată pe confracții lor ieșeni cu cazistica lor, mulți specialiști din Piatra ajungînd de notorietate națională și chiar mai mult. Județul Neamț a înregistrat în ultimii ani cea mai intensă activitate științifică medicală din țară ! Numai în 1976 au avut loc în capitala județului 7 reuniuni medicale interjudețene între care cîteva de tradiție, cum ar fi întîlnirile anuale ale chirurgilor din Moldova, care se află la a VI-a ediție, iar oftalmologii moldoveni la a XII-a reuniune de la Piatra Neamț, iar în 1975 a avut loc aici Congresul internațional de O.R.L., tocmai datorită experienței și rezultatelor obținute de specialiștii lui în acest domeniu. Medicii nemțeni de toate specialitățile se întîlnesc trimestrial — prin rotație în alt oraș din județ — în sesiuni de referate și comunicări științifice.

CICI IORDACHE ■

VÎNĂTORI NEAMȚ —

bărbați și femei
pe care țara știe
că poate conta

Vînători e o comună din cale afară de risipită, de parcă satele componente, Lunca, Nemțior, Mănăstirea Neamț și, firește, Vinători, ar fi fost 4 zaruri pe care o mină cheluitoare le-a azvirlit fără nici o socoteală. Atît de risipită, sub ruinele bătrîne de 600 de ani ale Cetății Neamț, pe apa Ozanei cea limpede și frumos curgătoare, și la cingătoarea ultimelor dealuri ale Țării de Sus, încît dintr-un capăt al ei în celălalt se ajunge într-o jumătate de zi. De la locul unde asfaltul o face la stînga din șoseaua care leagă Piatra de Tîrgu Neamț, la o aruncătură de băț de Broșteni lui Creangă, pînă la hotarul de dincolo al așezării, spre lecția de istorie a neamului românesc intitulată Mănăstirea Neamț, sînt nici mai mulți, nici mai puțini de 36 de kilometri, ceea ce vrea să însemne că Vinătorii de astăzi, chiar și fără cele 50 de hectare redede recent circuitului agricol, acoperă 17 000 de hectare. Pe care locuiesc aproape 9 000 de suflete, în case mai noi, cele mai multe, și în case mai vechi, cele depărtate de șosea, lingă care ai impresia că timpul s-a oprit în loc, nu pentru că ar fi ele dărăpănate sau sărace, ci pentru că oamenii ce le populează, urmași ai acelor plăieși „care s-au hărțuit odinioară cu Sobieski, craiul polonilor”, cum scria Creangă, poartă cușme înalte și opinci, după portul tradițional al locului; opinci care li se par — zicea moș Luca din Nemțior, cu mîntea dreaptă a celui trecut de 80 de ani — mai călduroase și mai comode decît oricare alte încălțări. Aici, departe de șosea, unde dealul Rusului, al Cetății sau al Pleșului s-au asternut la taifas, temîndu-se parcă să meargă mai departe și să devină munți, legendele circulă în pas de voie, ajungînd la urechile care au timp să asculte vechea limbă moldovenească, blîndă ca o visare cu fete frumoase, cîntată pe alocuri și mereu îngăduitoare cu cei învățați cu răbdarea, de parcă un an ar fi o zi și o viață s-ar compune din secole.

Firește, legendele Vinătorilor nu sînt adevărate pînă la verificarea cea mai atentă, dar ele merită ascultate, căci vor-

besc cu temeinicie despre oamenii locului, atinși mereu de mari zboruri și de mari idealuri, oameni a căror existență s-a intersectat fără osteneală cu cea a unor personalități de prim rang ale culturii și istoriei românilor. Despre Creangă am pomenit. Tot la Vinători, la cîteva minute de mers găsit de zimbrăria de la Dragoș Vodă, în care sălbătesc și astăzi 4 zimbrî amintind de bourii de altădată ai Țării de Sus, a locuit și a creat în prima parte a vieții sale Mihail Sadoveanu. Mănăstirea Neamț, cu valorile ei nepieritoare, cu icoana de aur dăruită de împăratul Ioan Paleolog al Bizanțului, cu biblioteca în care se află manuscrise buchișite, literă cu literă, de iscusitul caligraf și miniaturist Gavriil Monahul, a fost mereu ca un magnet pentru titani ai culturii noastre, trecînd cu toții pe acolo, sfîelnici și tulburați, de la Eminescu la Iorga, nimeni altul decît George Călinescu scriind că sunetul clopotelor de la Neamț „e indescriptibil, aparținînd simfoniei celui mai beethovenian”.

Dintre toate legendele, descoperind vizitatorului lucruri învățate în clasele primare, cum ar fi eroismul celor 18 voinici apărînd, cinci zile și cinci nopți, Cetatea de puhoiul polonilor lui Jan Sobieski, precum și lucruri nemaiauzite, despre hramuri de biserici demult stinse, despre plăieșii obligați, ca slujitorii domnești ce erau, să inspecteze ciugele și să dea semn, prin clopot, buciom, foc sau chemare, despre atacuri dușmane, dintre toate legendele auzite la Vinători merită pomenită cea a Ozanei. După spusele altui bătrîn al satului, moș Dodu din Lunca, vorbe mai mult încredințate bărbii patriarhale decît oamenilor din jur, pe o noapte geroasă cu puzderie de stele, Ozana ar fi fost fiica starostelui Buga din Humulești, pe care viteazul căpitan Mihai a iubit-o în taină pînă în clipa în care a găsit-o răpusă pe cîmpul de luptă, îmbrăcată în straie bărbătești, după ce va fi sfîrșit ea însăși o mulțime de atacatori. În amintirea acestei Ioane din Moldova, localnicii au botezat firul de apă ce le traversează comuna Ozana, deși tratatele de geografie, unele încă de la Dimitrie Cantemir citire, găsiseră râului respectiv numele de Neamțu. Ozana i-au zis vinătorii și așa i-a rămas numele, nume de codană și nume de fecioară, chiar dacă apa nu-i totdeauna așa cuminte, luînd-o uneori razna și silindu-i pe localnici la poduri trainice, zidite cu băgare de seamă. Cel de la Nemțior, ridicat mai an, măsoară exact 760 de metri.

Dacă pe laturile comunei se poartă ițari și cușme, iar casele se termină, în partea dinspre vînt, cu dranița pînă la genunchiul trecătorului, adăpostind un fel de cămară numită la fața locului, din timpuri pierdute în aburul vîrstelor, șan-

drama, la șosea lucrurile se înfățișează schimbate. Case statornice, durate parcă pentru eternitate, cu caturi și jaluzele, numai gardurile cu streșină amintind că ne aflăm în mijlocul Țării de Sus a Moldovei. Portul tradițional, cu cusături înflorate, pare să se fi pierdut, fiind mai puțin îmbrăcat și mai mult jucat, în zilele de horă. Pantofii de oraș au înlocuit opincile strămoșești și pînă și vorba, domoală pe pantele dealurilor sarmatice, a ajuns să se grăbească. Firește, un oarecare regret se cade să însoțească toate aceste pierderi sau măcar toate aceste subțeli, dar bucuria și satisfacția că oamenii Vinătorilor trăiesc astăzi mai bine și mai modern înving eventuale remușcări.

Vorbele de mai sus nu s-au aruncate în van. Primarul comunei, Dumitru Tîeu, născut și crescut în umbra Cetății, mare amator de istorie și de snoavă, susține că vecinii și rudele sale trăiesc astăzi mai bine decît oricînd și dacă se poate spune că ei o duc în prezent mai rău decît în alți ani, atunci anii despre care e vorba sînt cei care urmează. Se trăiește, din multe puncte de vedere, la fel ca la Tîrgu Neamț, orașul cel mai apropiat, cu apă caldă și cu încălzire centrală în unele case, cu școli abia tenuite și cu 3 dispensare medicale noi, dăruite cu toate cele de cuviință, cu Poșta abia inaugurată, cu Cămin cultural și cu Magazin universal, cu asfalt

răspîndit nu doar pe șosea, ci și pe 4 kilometri de trotuare, cu poduri robuste și cu cîte altele, ridicate în anii din urmă pe întreaga suflare a comunei. De la kilometrul 1 la kilometrul 36. Dacă n-ar fi distanța scurtă ce desparte Vinătorii de Tîrg, comuna aceasta în formă de Y sau de crăcană, cum zic localnicii, ar fi devenit probabil oraș, căci ea se află la un pas de Tîrgu Neamț. Un pas la propriu și un pas la figurat.

Toate schimbările amintite n-ar fi devenit și n-ar deveni posibile, de la o săptămînă la alta, dacă urmașii plăieșilor lui Ștefan cel Mare, al cărui bust înfrumusețează fațada Școlii generale numărul 1, înființată în 1895, n-ar munci. Nu cu vorba și nu cu o mină, ci cu amîndouă, nu de azi și nu de ieri, dar oricum cu mai multă tragere de inimă de vreo 30 de ani, de cînd toate cele au intrat în stăpînire obștii și de cînd interesul general e format din suma intereselor fiecărui vînătorian luat în parte. Sigur că pătrunderea industriei în comună n-a fost simplă. S-au auzit, mai ales printre bătrîni, voci sceptice, gata să înainteze asigurări că oamenii locului nu vor putea niciodată, oricît, s-ar strădui, să facă altceva decît să crească oi și cai, ultimii după o mare și totdeauna respectată iubire, să îngrijească pomii fructiferi, să cultive cartofi și ceva grîu sau porumb, așa cum le fusese dat să moștenească din moși-strămoși. Atît și nimic mai mult.

Anchetă socială

Falsificatori de autorizații intr-un butoi cu pulbere

Ce-ați zice dacă astăzi, mergînd acasă sau la serviciu, ați afla brusc că fochistul care se ocupă de ani de zile de funcționarea, întreținerea și buna stare a instalației dumneavoastră de încălzire cu gaz metan nu este fochist de meserie? Este un impostor care n-a trecut în viața lui printr-o școală sau printr-un curs de calificare, dar și-a cumpărat la un colț de stradă sau într-o circumă carnetul de instalator autorizat, carnet care și el, la rîndu-i, este fals? Nu vreau să vă dau emoții dar, din păcate, povestea nu e ficțiune, ci realitate și s-a petrecut la Piatra Neamț. Inginerul Ioan Fuiuogă din Bacău și complicele lui, Ioan Ionescu din Piatra Neamț, și-au luat dreptul de a fabrica peste noapte instalatori autorizați în gaze. Și grație lor, indivizi în căutare de

slujbe mai ușoare, de ciștig cu muncă puțină, au ajuns să se angajeze ca fochiști instalatori sau în alte munci de întreținere a unor instalații de gaz metan, în întreprinderi și instituții publice, fără a avea această calificare, fără să cunoască meseria. „...Recunosc și faptul că am mers cu carnetul fals și m-am angajat la Școala generală nr. 6 din Piatra Neamț ca fochist”, declară în fața organelor de anchetă Ion Pirjolea, unul dintre cei pe care le 50 de beneficiari ai acțiunii infracționale Fuiuogă-Ionescu. Recunoaște totodată că a obținut respectivul carnet contra sumei de 300 lei. Deci, iată cu ce s-a ocupat — subteran, abil, abuzînd de încrederea și de funcția lor — timp de aproape șase ani de zile, între 1971 și 1977, cei doi inculpați. Fără scrupule, fără grija lui consecințele faptelor lor, vindeau meserie dintre cele mai responsabile fața de viața multor oameni, făceau comerț cu niște certificate care dădeau unor neprecuți dreptul de a lucra într-un domeniu în care neglijențele, incompetența pot declanșa accidente de proporții, să pecliteze bunuri și vieți omenești. Ca inginer specialist în exploatarea gazelor naturale Ioan Fuiuogă a fost numit în perioada 1961—1972 membru al comisiei de examinare a instalatorilor pentru obținerea carnetului care-i autoriza pentru gradele A și B, comisie ce a funcționat pe lingă Consiliul popular al fostei regiuni și apoi județului Bacău, cuprinzînd și teritoriul județului Neamț. Precum singur declara „după examinarea candidaților (trecură

Dorul numit România

Pe-acești țărini numiți Libertate
singerează din plin istoria
care e palima de-a ne ști veșnic,
crescuți direct din pământul curat
al inimii țării,
într-un loc anume,
de-același neam cu munții
și din același început de cîntec al izvoarelor.

Pe-acești țărini numiți Libertate
oringul sufletului, iată,
foșnește a senin și a stele.

De-alte ori ne vom naște aici
cu rouă de amurg pe obraji romeniți
de blîndă rază a lunii
și cu mereu același nimb de eterne polenuri
viscolindu-ne dorul numiți România.

CRISTIAN LIVESCU ■

Dar n-a fost așa. Industria, cu toate binefacerile ei, a cîștigat repede și definitiv teren la Vinători, în care 1 000 de oameni, bărbați și femei deopotrivă, încalecă în zori pe biciclete, spre a descăleca la Tîrgu Neamț în fața întreprinderilor recent construite, pentru ca tot ațîția să rămînă să se ocupe de industrie chiar la ei acasă, în comuna natală. O fabrică de cărămidă, ridicată în 1975 nu departe de locul în care legenda informează că Ștefan Voievod i-ar fi biruit pe polonii regelui Albert, la Branîște, într-un fel de preludiu al bătăliei de la Dumbrava Roșie, două fabrici de cherestea, o platformă de exploatarea fierului, o secție de fabricat curele trapezoidale din cauciuc și o întreprindere de prestări-servicii, cu o producție de cîteva zeci de milioane de lei, anul trecut, și cu produse ajunse pînă la export, iată tot altele argumente în sprîjinul dezvoltării fără precedent a unei așezări străbune, în care trecutul falnic nu-i decît piedestalul unui prezent la fel de mîndru și la fel de plin de pîlde.

Noul destin al Vinătorilor a rezolvat unul din marile necazuri ale localnicilor. A-nume faptul că — fiind dinșii pînă mai ieri lipsiți de șansa industriei — specialiștii se opreau în comună numai spre a da binețe și a căuta înțelegere

pentru dorința lor de a munci în altă parte, pe măsura celor învățate la facultăți. „Înainte nu venea nimeni la noi, am auzit-o vorbind pe președinta C.A.P.-ului din Vinători, energica și neobosită Anica Urzică, femeie conducînd cu tact și simț de răspundere munca și visurile unei sumedenii de bărbați, iar astăzi nu mai prîdidim, avînd mai multe cereri decît nevoie”. Bineînțeles, cei care s-au grăbit să pună un umăr de nădejde la schimbarea la față a comunei au fost, înaintea altora, fiii celor 4 sate risipite pe malul Ozanei, drept pentru care inginerii Maria Plăcintă și Ion Cucos, profesorii Gheorghe Maței și Constantin Oancea s-au întors pe meleagurile pe care au văzut lumina zilei, efortul tuturor vinătorenilor, de la cel mai mic la cel mai mare, fiind răsplătit în 1975 de clasarea așezării pe primul loc în întrecerea localităților rurale ale județului Neamț.

Pentru a ilustra și mai bine nivelul de civilizație la care a ajuns viața la Vinători, vom povesti discuția care s-a purtat acolo — nu demult — pe marginea deschiderii unei băi publice. Desfășurată democratic, ideea a fost întoarsă, firește, pe toate părțile, cu păreri pentru și păreri contra, ca pînă la urmă să se renunțe la construcție. Dintr-un motiv foarte simplu. Toate casele noi ale comunei, ridicate într-un ritm de cîteva zeci pe an, fuseseră dotate cu sală de baie fiecare, în așa fel încît — s-a făcut

socoteala în gura mare — într-un răs-timp foarte scurt marea majoritate a localnicilor vor ajunge să aibă baie la ei acasă. Fondurile adunate s-au dirijat către alte amenajări, fiind folosite pentru ridicarea unor săli de clasă, necesare copiilor comunei, viitorului imediat al Vinătorilor.

La ora trecerii noastre prin comună, pe agenda de lucru a primarului Tîcu mai figura o problemă, notată în două vorbe: centrala telefonică. Am cerut amănunte și am aflat că vinătoreni nu iubesc numai mersul cu mașinile personale, ajunse astăzi la peste 40, ci și convorbirile telefonice, pe care preferă să le facă de la propriul domiciliu, de unde o mulțime de cereri de instalare a unor posturi telefonice particulare și incapacitatea actualei centrale, cu numai 100 de numere, de a satisface toate cerințele. Uneori, acesta-i adevărul, viața îmbracă și forme mai degrabă hazlii: urmașilor plăieșilor lui Ștefan cel Mare le place din cale afară să converseze de la telefon!

Chiar dacă răsirați și depărtați unii de alții, cu case cînd suite semeț pe spinării de dealuri, cînd tupilate pe funduri de văi, lingă respirația apelor limpezi, vinătoreni au știut totdeauna să se adune, cît ar arde un băț de chibrit, la nevoile istoriei. Mai veche sau mai nouă, isto-

ria nu i-a lăsat niciodată indiferenți pe oamenii de la mijlocul Țării de Sus a Moldovei, care și-au dat mereu tributul de neînfricare și de sînge în momentele de cumpănă ale neamului. Urmașii oștenilor de la Cetatea Neamț au luat, în număr de 39, drumurile încărcate cu pîlde ale Războiului pentru independență, înrolîndu-se în Regimentul 15 dorobanți. Unii dintre ei se vor fi întors acasă, la munca ogorului și la creșterea oilor. Alții s-au jertfit pentru neatinerea neamului pe cîmpurile de luptă de la Grivița și Plevna.

În cîntecul celor 39, dar mai ales spre amintirea celor căzuți la datorie, obștea a ridicat cîndva un monument, plasat în centrul comunei, pe drumul de fiecare zi al elevilor către școală. Sînt înscrise acolo 3 nume, Pavel Chitic, Ion Cosma și Ion Ungureanu, dar sensul pietrei aceleia din Vinători, împutînată de vreme și de vînturi, ni s-a părut, la ceas de seară, cu zgomot de clopote răzbătînd dinspre Neamț, mai cuprinzător, alcătuiind o asigurare și o temelnicie. Repetînd că stirpea străbună a vinătorenilor e formată din bărbați și femei pe care țara știe că poate conta.

VIDIU IOANIȚOIA ■

și propuși de către diferite întreprinderi interesate care aveau nevoie de o asemenea categorie de muncitori — n.a.). În momentul obținerii unui rezultat satisfăcător și îndeplinirea unor condiții de vîrstă, stagiu și pregătire profesională, trebuia să li se elibereze autorizații sub formă de carnet. Cu alte cuvinte legislația era și este clară, precisă, fermă privind cui și cum se atribuie autorizarea de exploatare a instalațiilor de gaze. În calitatea pe care o avea, inginerul Ioan Fuiogă a gestionat și carnetele respective, iar la finele anului 1971, cînd comisia s-a desființat, atribuțiile acesteia fiind preluate de către alte organe de specialitate, „a uitat” să le restituie pe toate, păstrîndu-și un teanc apreciabil pentru sine. Ca amintire, ca suveniruri din trecutul „glorios” de funcții și responsabilități? În depozițiile din fața judecătorilor încearcă să-și îndulcească vina susținînd că a eliberat respectivele carnete „la insistențele” lui Ionescu. Dar cum ar fi știut Ionescu faptul că în sertarul „domnului inginer” mai există un teanc de carnete ce s-ar putea transforma într-o sursă de venituri nenunțate pentru buzunarul lor? E o naivitate supărătoare de care n-are rost să ne mai ocupăm, intenția și premeditarea fiind clare. În realitate, lucrurile s-au petrecut așa cum mărturisește singur, mai departe: „În cursul anilor 1971-1973, avînd o înțelegere cu coindicatul Ioan Ionescu am eliberat un număr de 26 carnete (au fost însă mai multe, precum au dezvăluit organele de anchetă — n.a.) pe care le-am

semnat în fals, la rubrica director și inginer șef, aplicam ștampila (ștampila a întreprinderii județene de gospodărie comunală și localivă Bacău pe care o sus-trăgea cu abilitate în calitatea sa de șef al biroului de investiții — n.a.) și pe care le-am dat apoi la diverși beneficiari prin intermediul coindicatului Ionescu. Acesta le dădea după ce le completa cu numele beneficiarilor respectivi și întocmea celelalte condiții de formă, la diverse persoane, percepînd totodată și diverse sume de bani”. Deci sarcina lui Ionescu era să racoleze „solicitanți”. Era mereu la pîndă. Se ducea pe un șantier de construcții, de pildă, ca să verifice instalația de gaze. Intra repede în vorbă cu un muncitor — mai ales cu necalificați care aveau meserii mai grele și le arunca moamele: „La noi se deschid niște cursuri de calificare pentru instalatori autorizați în gaze, meserie frumoasă, domnule, ușoară, curată, stai la căldură, bănoasă. Căutăm amatori...” Omul ciulea urechea și era imposibil să nu întrebe: „Eu aș putea oare? Ce studii, ce acte se cer, ce forme trebuie făcute?” Atît aștepta Ionescu. Avea recuzita lui de momeli și minciuni, apoi îl invita pe doritorul unei noi calificări, ba la circumștații, ba la el la atelier, la întreprinderea județeană de gospodărie comunală și localivă Neamț, ba pe stradă, și-i strecura speranța că poate obține acel carnet de instalator autorizat fără nici o bătaie de cap. Dacă dă și el în schimb acolo 1 000 lei sau 500 sau 400... Mă rog, de la caz la caz, de la nai-

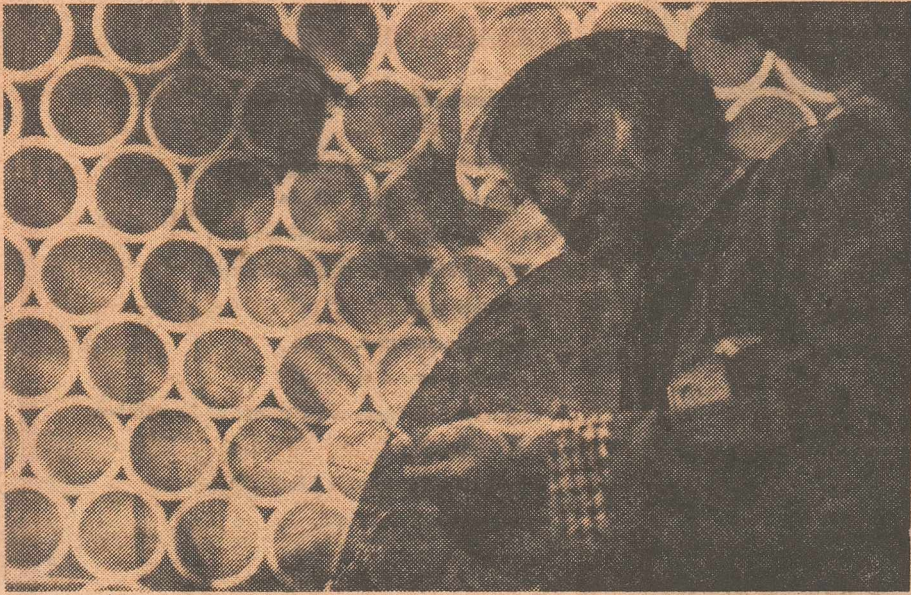
vilate la naivitate și de la buzunar la buzunar, tot în funcție de aceste criterii derulîndu-le și justificările privind nevoia sa de bani. Ba ca taxă de înscriere la cursuri, ba pentru inginerul sus-pus care face rost de carnet și altele... În felul acesta, ilicit și abject, a adunat peste 16 000 lei din care cea mai mare parte i-a revenit inginerului Ioan Fuiogă. După 1973, cînd au văzut că afacerea prosperă, n-au mai scăzut miza sub 1000 lei de carnet. Mai ales că Fuiogă terminase stocul de carnet și cînd a sustras altele i-a fost destul de frică. Între timp își perfecționaseră și metoda de lucru ca să nu poată fi descoperiți la eventuale controale. Au început să alcătuiască dosare de examinare a acelor care beneficiau de falsele lor carnet. Ingerul întocmea lucrări scrise — zeci de lucrări scrise cu întrebări și răspunsuri, caligrafiate cît mai deosebit una de alta și cu cerneluri diferite — pe care le nota la fel de diferit, pentru oameni de vîrstă și pregătiri școlare diverse, Ioan Ionescu se ocupa să obțină de la acoliți cite două fotografii, „tip buletin” (una se aplica pe carnet și una pe cererea de autorizare) și adevărîntă din cîmpul muncii. Cererile de înscriere la examen și de eliberare a carnetelor le scria singur. Apoi tot Ionescu depunea dosarele complete, fidele, dar vai, alit de false, la biroul de școlarizare al întreprinderii unde lucra și de care răspundea. În calitatea lui de instalator de înaltă calificare se făcea responsabil de pregătirea profesională a muncitorilor necalificați!

Și astfel Fuiogă și Ionescu „au fabricat” peste 50 de instalatori autorizați în gaze care s-au răspîndit prin cele mai diverse întreprinderi și instituții nemțene: întreprinderea forestieră de exploatare și transport, întreprinderea de produse ceramice „Zorile noi”, cei mai mulți la I.J.G.C.L. Neamț, Direcția județeană de poștă și telecomunicații, Școala generală nr. 6 etc., etc. — ca fochiști, arzători, instalatori, meserii de care habar n-aveau. Unii, cei care au avut condiții, le-au învățat la locul de muncă de la colegii lor, ori prin cursuri de calificare de scurtă durată, cum s-a întîmplat cu o parte din cei de la I.J.G.C.L., dar alții au rămas ani de zile impostorii gata oricînd să declanșeze, prin nepriceperea lor, un accident. Ni se pare însă foarte curios că directorii respectivelor întreprinderi care au dat relații Judecătoriei Piața Neamț cu privire la necesitatea autorizării pentru munca prestată de către acei falși instalatori, nu au ridicat nici o pretenție față de acești indivizi care i-au indus în eroare, care și-au însușit ani de zile retribuții nemeritate!

Intr-o bună zi, oamenii onestii care au ajuns pe bizare căi în contact cu furnizorul de meserii Ionescu, n-au mai putut tolera infraținea, falsul, minciuna, înșelăciunea și mai ales potențialul pericol pe care îl vehiculau cu nonsalanță cei doi escroci. S-au prezentat cu carnetele false la organele de miliție. Și justiția și-a pus definitiv sentința asupra lor.

CICI IORDACHE ■

Calitatea muncii, calitatea produselor, calitatea vieții

Pentru producție, meseriași buni sînt ca sarea în bucate

Desigur, pentru a ilustra cit mai concret faptul că la calitatea producției o contribuție însemnată o au și muncitorii de elită, am fi putut intra pe poarta unei întreprinderi de tradiție și am fi putut comenta acest indubitabil adevăr chiar la fața locului, avîndu-i ca interlocutori chiar pe acei foarte buni meseriași care au preluat tainele meseriei din tată-n fiu, din generație în generație, conform unei expresii uzitate și, fără îndoială, uzate, dar pe care o putem folosi atunci cînd ea exprimă cu adevărat un fenomen. Și totuși, încercînd să evităm un drum bătătorit, ne-am străduit să-i cunoaștem, în legătură cu această relație, calitatea muncii și calitatea meseriei, pe aluministii slătineeni — față de care ne-am simțit atrași și pentru faptul că au depășit nu de multă vreme începutul începutului.

Astfel, chiar dacă prima șarjă de aluminiu va implini, peste numai cîteva luni, mai exact spus la 30 iunie, vîrsta de 12 ani, ceea ce desigur nu poate să-nsemne prea mult, și chiar dacă elaborarea aluminiului românesc a demarat fără nici un fel de tradiție, se poate totuși vorbi, cu folos și cu semnificații, despre contribuția bunilor meseriași la creșterea continuă a calității aluminiului produs la Slatina. Altfel spus, deși tinăra, cetatea aluminiului românesc, unică prin specificul ei, bazată pe tehnologii moderne și dotată cu utilaje de înaltă tehnicitate, se poate mîndri cu un număr tot mai mare de oameni, muncitori, maeștri, tehnicieni, ingineri, care au pătruns adineci și umitor de repede în tainele meseriei. Iată, în acest sens, aprecierile cîtorva delegații străine care au vizitat întreprinderea slătineană: „A fost o mare onoare pentru firma Pechiney de a ajuta Republica Socialistă România să construiască această foarte frumoasă uzină unde geniul român a știut să adapteze specificul său tehnic francez. România poate fi mîndră pe plan internațional“ (André Castex, director comercial cu relații externe al firmei Pechiney-Franța). „Uzina de aluminiu din Slatina simbolizează dezvoltarea continuă a României socialiste“ (o delegație a tineretului comsomolist din Uniunea Sovietică). „Colectivul de muncă ne-a convins în mod definitiv de hărnicia sa“ (o delegație din R.F.G.). „Sîntem mult impresionat de nivelul tehnic al instalației din uzina de aluminiu de la Slatina“ (o delegație de specialiști din Japonia).

Poate că n-ar fi lipsit de interes să spunem că elaborarea aluminiului prin procedeul electrolitic, numit și procedeu electrochimic, conține, chiar și la nivel de laborator, adică în cantități foarte mici și ușor de controlat, cîteva necunoscuturi care, la nivelul real al producerii aluminiului în cuve, devin adevărate taine. Vrem să spunem, cu alte cuvinte, că într-un domeniu considerat încă pe plan mondial o aventură tehnică stadiul atins de către aluministii slătineeni în ceea ce privește cunoașterea meseriei reprezintă un adevărat succes, mai ales dacă punem la socoteală faptul că majoritatea muncitorilor veneau, în urmă cu 12 ani, direct de la munca numită a cîmpului. Dealtfel, chiar și la ora actuală, mulți dintre cei care minuiesc cu pricepere instalațiile de înaltă tehnicitate, încă își mai păstrează, navetiști fiind, un dublu statut, acela de muncitori propriu-zisi și, în timpul liber, la ei acasă, muncitori agricoli, adică țărani. Și pentru că nu vrem să literaturizăm ne semnificativ, trebuie să spunem că exact acest dublu statut al aluministului slătinean, lipsit de tradiție, și disciplină muncitorească, s-a adăugat substanțial greutatea inerente

începutului de-acum 12 ani.

Dar, ca să punem capăt cit de cit acestei poate cam lungi introduceri, în care ne-am străduit să prezentăm condițiile în care a fost însușită la Slatina meseria de aluminist, să consemnăm în graiul concis al cîtorva cifre că producția globală a anului trecut a fost îndeplinită și depășită cu 150 de milioane de lei, ceea ce vrea să însemne că au fost obținute, suplimentar, 1.400 tone de aluminiu primar și alte aliaje. O realizare de prestigiu pentru buna organizare a procesului de producție, sau pentru a ilustra calitatea muncii depuse de colectivul întreprinderii, o reprezintă încadrarea în cheltuielile planificate la o mie de lei producție-marfă, cheltuieli care în acest an vor scădea cu aproape 100 de lei.

Dincolo de aceste cifre, Matei Fira, secretarul Comitetului de partid al întreprinderii, avea să-mi spună că nota esențială, coordonată definitiv la producția din acest al doilea an al cincinalului revoluției tehnico-stiințifice, o reprezintă creșterea continuă a calității metalului alb, motiv pentru care au fost prevăzute măsuri concrete, destinate să pună în valoare rezervele interne, îmbunătățirea continuă a parametrilor fiecărui utilaj în parte prin respectarea întocmai a tehnologiilor, a rețetelor de fabricație, începînd de la introducerea pe flux a materiei prime și terminînd cu produsul de bază.

„Dar, a continuat Matei Fira, pentru ca bilanțul insuflător al anului trecut să fie amplificat, fiecare tonă de metal alb să fie elaborată la un preț de cost cit mai redus și la o calitate ascendentă superioară, pe lingă măsurile cu caracter pur tehnic, se cuvine să spunem că o mare încredere și nădejde ne-o punem în oameni, în modul cum vor acționa, cu exigență și responsabilitate profesională, nu doar conducătorii producției, ci fiecare muncitor în parte. Bineînțeles că în declanșarea acestei ofensive a responsabilității fiecăruia ne bazăm foarte mult pe acei muncitori cu o deosebită pregătire profesională, fie muncitori crescuți odată cu aluminiul slătinean, fie cei proveniți din colectivul unor întreprinderi cu tradiție în ceea ce privește spiritul, conștiința și disciplina muncitorească. Avem, din fericire, numeroși muncitori care, prin atitudinea lor față de muncă, prin cunoștințele lor privitoare la meserie se pot constitui nu doar în exemple, ci în adevărați profesori ai muncii, ba chiar și ai vieții, știut fiind faptul că uzina este cea mai înaltă facultate. O astfel de lozină, fără să fiți neapărat atent, o veți întîlni desul de des în halele și pe aleile întreprinderii noastre. Și nu este vorba doar despre o lozină, în spatele cuvintelor respective sînt oameni ca Mircea Bunea, Vasile Matei, Horia Trifan, Ilie Vasile, Viorel Iordache, Gheorghe Văleanu, Iancu Petrică, Nicolae Răduinea, Ilie Militaru, Constantin Constantin, Marin Tene, Constantin Corzin, Andrei Mihăiescu, Marin Ghiță, Alexandru Popa, Constantin Viespe, Constantin Tuculescu, Florea Geană, Vasile Troacă, Ion Nadolu, Dumitru Prădaru, Florea Neagoe, Gheorghe Florea și mulți, foarte mulți alții, că dacă stau și mă gândesc puțin nu știu cum mă voi simți în fața celor al căror nume nu mi-a venit acun în minte.“

Mai pe larg Matei Fira avea să-mi vorbească despre inginerul Constantin Slăvescu, care venea la Slatina în 1964, ca stagiar. A condus cursurile de calificare de scurtă durată, cursuri la care au participat foarte mulți dintre cei care astăzi au ajuns șefi de echipă, maeștri, maeștri principali, subingineri oameni care, la rîndul lor, îi cresc pe alții. Mai pe larg mi-a vorbit și despre tinărul Marin Neacșu, care, la numai cei 25 de ani ai săi, este considerat inovatorul din atelierul electric. Marin Neacșu a terminat școala profesională, acum este elev în anul 4 la liceul tehnic. În atelierul electric unde sînt rebobinate și reparate toate motoarele electrice din întreprindere, scoaterea bobinajelor vechi se făcea manual, cu o mare pierdere de timp și cu un efort fizic desul de însemnat. Tinărul Neacșu, împreună cu tovarășii săi de muncă, a conceput și a realizat un dispozitiv automat care

extrage bobinele uzate din corpul motoarelor. Ceva mai în vîrstă și mai vechi în cîmpul muncii, lăcătușului sculer Tudor Ispas i s-a dus vestea că ar fi un fel de dădacă a tinerilor care vin direct de pe băncile școlilor profesionale. Cel puțin asta este părerea tinerilor Gheorghe Diaconu și Nicolae Sorescu care, după afirmațiile lor, ar fi plecat din atelier, chiar și din întreprindere, dacă nu ar fi întîlnit un om ca nea Ispas. „Ne îndrumă cit se poate de atent, ne explică în amănunțime piesa pe care trebuie să o executăm, știe foarte multă meserie, iar dacă se supără și ne ceartă are, întotdeauna, și o vorbă bună la sfîrșit, astfel încît nu poți să nu-i dai dreptate.“

Am reținut și, de ce să nu o spun, ne-a plăcut expresia celor doi tineri care au fost convinși de Tudor Ispas că ei fac parte din întreprindere cu trup și suflet. După cum se vede nu ar fi vorba doar despre contribuția bunilor meseriași la creșterea calității muncii, ci și despre ipostaza lor de „profesori ai muncii și ai vieții“ despre care vorbea Matei Fira.

Iscusit vorbitor, colorîndu-și spusele cu întîmplări de tot felul petrecute pe platforma oțelăriei numărul doi din Hunedoara, unde a muncit mai mult de 10 ani, dar nu ca oțelar, ci ca electrician de întreținere, maestrul principal Gheorghe Troacă, oțelan get-beget, avea să-mi spună că n-ar fi plecat din Hunedoara nici în ruptul capului, dar a citit un articol în care se vorbea despre aluminiul de Slatina, cel mai mare consumator de energie electrică din țară, cu instalații care mai de care mai moderne, instalații la care partea electrică vrea să-nsemne suma sumelor în materie de meserie. „Pe lingă faptul că nu mi-a plăcut niciodată să mi-o ia cineva înainte cînd vine vorba de meserie, că asta e singura mea ambiție, am mai fost curios să văd cum adică se face aluminiul, despre care toată lumea spunea și încă mai spune că este metalul viitorului. Așa am ajuns la Slatina unde, drept să spun, mi-a fost dat să văd ceea ce n-aș fi văzut nicăieri: oameni, vreau să spun muncitori care, veniți direct de la carnele plugului, credeau că uzina este așa un fel de tarla, vii și pleci cînd vrei, pe unde vrei, nu spui la nimeni nimic, iar cînd e vorba de bani ceri cit mai mulți. N-am nimic cu țărani, că și eu tot țărăn am fost, poate chiar mai și sînt în sufletul meu, dar, cum să spun, pentru o muncă în uzină sînt niște reguli pe care mai întîi le înveți, apoi le respecti pînă cînd îți intră în sînge. Vreau să spun că sînteam al naibii de prost cu disciplina muncitorească, despre care auziseram doar cei care veneam dintr-o mare școală a muncii, cum e Hunedoara, de exemplu. Cit despre meserie, nici vorbă. Mă și mir, eu, care am fost aici de la început, cum de s-a pus pe picioare întreprinderea asta! Și pentru că mai ales despre meserie vorbim, am să spun două lucruri. Mai întîi și-ntîi, omul nostru de pe-aici e teribil de istet, prinde foarte repede. Dacă vede că maestrul sau șeful de echipă nu-l ține din scurt, te dă peste cap de nu te mai descurgi în vecii vecilor. Dar dacă-l ții din scurt, dacă ești exigent, mai aspru sau mai blind, că trebuie să lucrezi cu fiecare după cum îi e firea, omul se dă pe brazdă, respectă cu exactitate ceea ce știe că trebuie respectat, adică disciplina și calitatea. Al doilea lucru pe care-l învață

foarte repede omul nostru este exact ceea ce spuneam, adică meseria, în general sau cu toate chițibușurile ei. Ei bine, la ora actuală, putem spune că, mai repede sau mai încet, oamenii noștri au învățat disciplina. Se pune, ca să zic așa, problema calității, a lucrului bine și temeinic făcut, problemă care ține, sigur că da, de meserie. Făci un lucru bun în măsura în care îți cunoști meseria ca lumea. Acum abia vine, cu adevărat, rîndul nostru, al meseriașilor buni, printre care se spune că mă număr și eu. Pentru educarea sau disciplinarea tinerilor muncitori au colaborat o serie întreagă de factori, dar pentru ambiționarea lui într-ale meseriei, pentru problemele astea de amănunt, deși ele nu sînt deloc de amănunt, nu se poate miza decît pe intervenția noastră, a celor mai în vîrstă sau mai pricepuți, meseriași pentru care meseria este cu adevărat o brătară de aur. Nu este vorba despre un exemplu personal, despre calitatea pieselor unui bun meseriaș, că un bun meseriaș nu poate, nici cum, să dea piese de slabă calitate, ci despre intervenția lui, a meseriașului, în calitatea muncii și a atitudinii față de muncă a celorlalți, mai puțin pregătiți. Nu știu dacă am fost suficient de clar, dar în chestiunea respectivă eu așa văd lucrurile. Și-apoi, de ce să nu o recunoaștem, ar mai fi ceva. Noi, mai bătrîni fiind, ne-am obișnuit să mergem numai pe un drum bine bătătorit, avem față de instalații un respect aproape religios. Tinerii, chiar dacă sînt la început de drum, au parcă mai mult curaj, vreau să spun că ei sînt în stare să aducă îmbunătățiri. Ar fi cazul să fim ceva mai atenți la ceea ce spun tinerii. De multe ori mi-a fost dat să văd că aveau dreptate, după cum s-a întîmplat și invers, dar nu știu de ce n-am intervenit nici într-un caz, nici în celălalt. Niște copii au spus despre cineva că i-a lămurit cum că ei fac parte trup și suflet din toată întreprinderea. Noi, bătrîni, ar trebui să simțim cum astfel de copii fac parte trup și suflet din noi.“

Am transcris cuvînt cu cuvînt spusele maestrului Gheorghe Troacă, pentru că ele, chiar și în forma lor oarecum alambicată, ilustrează gradul de conștientizare al contribuției pe care muncitorii de elită trebuie să și-l aducă la sporiea continuă a calității aluminiului slătinean, contribuție despre care Matei Fira, secretarul Comitetului de partid, avea să spună: „Este necesară conștientizarea la nivelul fiecărui muncitor a îndatoririlor ce-i revin, pentru a-l face să înțeleagă că orice neajunsuri din propria sa activitate se răsfrîng negativ asupra întregii producții. Pentru acest an, cînd cuvîntul de ordine, numitor comun al activității productive este calitatea, manifestînd aceeași intransigență față de lipsuri ca și în anul trecut, un record în istoria scurtă a aluminiului nostru, ne-am propus să dovedim o dată în plus că aluminiul electrolitic este determinat calitativ, fără doar și poate, de componenta esențială a materiei prime, dar, cînd stăpînești tehnologia, cînd aplici rețetele de fabricație în raport de materia primă, în aceeași măsură, este determinat calitativ și de pregătirea profesională a oamenilor, de nivelul cunoștințelor de specialitate, factori care nu trebuie neglijați, mai ales de către conducătorii locurilor de muncă, între aceștia numărîndu-se și muncitorii de elită.“

VICTOR NIȚĂ ■

Rochia de bal a primăverii

La intrare în parcul Herăstrău, de mai multe zile, trebăluiesc grăbite cîteva femei tinere. Poartă cizme de cauciu albe și gri, șorturi albastre. În buzunarele acestora, foarfeci pentru tăiat rămurele uscate, gheme de sfoară ce va fi întrebuințată la realinierea răzoarelor. Unele mai mari: săpăligile. Cu ele sînt săpate rondurile, tăiate buruienile, sădite noile tulpini. Tineretea femeii, floricultori peisagiști, pregătesc haina nouă a parcului. Și această imagine se repetă. După ce cu mina tremurîndă am sădit trandafiri în brazdele proaspete ale cimitirului de la Domnești, am început să dăm florilor destinația lor cea mai firească. Din sere, unde au germinat, se mută în parcuri dăruind oazelor de verdeață o haină nouă plină de culori și de parfumuri. O muncă de migală desfășurată cu dragoste de oamenii secției de întreținere a parcurilor, de cei de la sere și pepiniere. Mai bine de un milion de flori

răsădite în parcurile obișnuite și mai noi: Tineretului, Balta Albă, Pantelimon, Trandafiri (cam trei sute de mii), părafulu, gura-leului, panselute de toate culorile. Încă din toamnă au fost plantați arbuști și arbori decorativi, atît cit a permis vremea: de aceea acțiunea a reînceput nu demult. Au fost plantați cîrca opt sute de mii de puieți, din care mulți au și prins să se arate în frumoasele lor culori — forsitia cea galbenă, magnolia albă sau mov.

La plantare de puieți, unde se cere braț bărbătesc, vin simbăta și duminica patru-cinci mii de tineri din școli și întreprinderi și muncesc voluntar. Vin și fete, firește, dar ele se ocupă mai mult de „igiena“ aleilor, de aranjarea straturilor. Și atît ele, cit și băieții fac toate acestea sub îndrumarea celor care au profesia denumită generic: floricultor peisagist. Paralel, în această forțată ce a cuprins parcurile, și-au făcut aparitia oameni cu pensule, cutii cu vopsele, mici unelte de timpărie: sînt vopsite băncile și reparate toate jocurile pentru copii.

Se poate spune deci că primăverii îi este pregătită o frumoasă rochie de bal.

VICTOR CONSTANTINESCU ■

Prea cunoscut publicului larg, care și acordase de mult prețuirea cuvenită unui autentic ARTIST al poporului, Toma Caragiu nu are nevoie de o prezentare suplimentară. Îmi îngădui deci să formulez direct următoarea propunere: intrucit marele artist a făcut primele săi pași pe o scenă din Ploiești, elev de liceu fiind, iar mai târziu — între anii 1952—1964 — a fost directorul teatrului din acest oraș, instituția teatrală ploieșteană s-ar ruveni să primească numele său. Dacă este întru totul firesc ca prima scenă a țării să poarte numele unui alt ilustru fiu al Ploieștiului, genialul I. L. Caragiale, înscrierea pe frontispiciul Teatrului municipal din Ploiești a numelui lui Toma Caragiu ar intra, de asemenea, în ordinea firească a lucrurilor. Astfel Toma Caragiu va fi mai mult decât o amintire, va deveni o prezență. (Corneliu Șerban, Ploiești)

Sînt elevă în clasa a VIII-a la Liceul „Traian” din Drobeta-Turnu Severin și tragedia prin care a trecut poporul român în urma cutremurului am trăit-o și cred că mi-o voi reaminti toată viața. Am contribuit și eu, din modestele mele economii, la Contul 1977. Sînt convinsă că în aceste zile activitatea noastră, a tuturor elevilor patriei — aceea de a munci, de a învăța cit mai bine — este, mai mult decât oricînd, o datorie de onoare. (Monica Cristea)

Viorel Mărculescu, economist la C.A.P. Cîlien, județul Olt, ne trimite o scrisoare a bunicii sale, Ghiorghea Mărculescu, acum în vîrstă de 88 de ani. Scrisoarea o reproducem întocmai: „Tatăl meu, preotul Spiridon Popescu a făcut revoluția în 1907, aici în sat. El a fost capul răscoalii. Nu-l putea suferi pe boierii. Fusese și învățător dar fusese dat afară din învățămînt, pentru că la conferințe vorbea împotriva boierilor. Cînd a început revoluția în Moldova, tata era bolnav în pat. A citit în ziare ce se-nîmpla în Moldova, și s-a sculat din pat și a vorbit cu vecinul nostru Ștefan Deleanu. Apoi a strîns tot satul, au dat drumul la vite și au pus foc la clădire de fin și de coceni de la curte. Administratorul a fugit la Corabia. A doua zi dimineața a venit armata de la Caracal cu prefectul Văleanu și procurorul Zan Popescu. I-au cerut pe capii răscoalii. Primarul l-a spus pe tata. Au strîns o mulțime de oameni și l-au arestat. Și pe primar l-au arestat că nu a ținut liniște în comună. I-au dus pe cîmp ca să-i împuste, dar pe la orele patru după-amiază a venit ordin că s-a ridicat starea de asediu. Au dat drumul oamenilor numai lui tata și primarului nu. I-au dus în ferma Studina. Acolo l-au chinat pe tatăl meu, iar a doua zi l-au pornit la Caracal la-nchisoare. Pe primar nu l-au bătut, dar pe tata l-a chinat un colonel, Claudiu. Eu cu mama și cu două surori am rămas plîngînd. Aveam atunci 18 ani. Abia după două luni procurorul Zan Popescu i-a dat drumul tatălui meu, dar pentru asta a fost nevoit să-i dau procurorului saiba mea de gabeni.

Dacă am gresit cu ceva vă rog să mă lertați”. (Ghiorghea Mărculescu)

Sînt pensionată medical, iar soțul meu, pensionat de vîrstă, este paralizat de mai bine de un an. Nu mai știu ce să fac pentru a-i putea ridica pensia de la Oficiul postal deoarece factorul vine de fiecare dată la alte ore, iar eu nu pot sta numai în casă. Mi s-a spus că-mi trebuie o anumită procură care se obține greu și costă 200—300 lei: mi se pare enorm pentru simpla dispoziție de a se opri pensia sotului la oficiu de unde să o pot ridica. (Cristina Marin, Colentina 1, București)

În luna decembrie 1975 a început în Oradea, pe strada T. Vladimirescu nr. 8, construcția unui edificiu ce va adăposti toate policlinicele cu plată ale municipiului. Pentru începerea lucrărilor încă de atunci s-a oprit circulația în zonă, liniile autobuzelor 19 și 21 au fost dirijate pe alte străzi, s-a închis cu un gard locul noului edificiu și întreaga fațadă a blocului alăturat de la nr. 10. Lucrările s-au desfășurat mult prea lent. Totuși, acum, cînd lucrările se află în faza de finisare, credem că menținerea interdicțiilor de circulație — care, dealtfel, au dat naștere și unor accidente — nu-si mai are rostul. (Dumitru Popescu, Oradea)

Primim din partea Consiliului Popular al județului Bacău

La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Iosif Simion din satul Lespezi, comuna Gîrleni, vă facem cunoscut: „brutăria din satul Lespezi va intra în funcțiune în trimestrul II/1977. Ea este gata de anul trecut însă acum este necesar să se modifice sistemul de ardere a cuptorului de pe combustibil lichid pe combustibil solid (cărbuni). De asemenea trebuie să se modifice instalația electrică pe sistem trifazic. Este adevărat, dacă există mai multă preocupare din partea conducerii cooperativei agricole de producție, aceste lucrări puteau fi executate în cursul anului 1976.

Cînd ne-am mutat în blocul nostru ne-am bucurat pentru așezarea lui frumoasă și mai ales că are complex comercial la parter. Bucurie de scurtă durată. Cei de la complexul comercial au început să-și facă în spațiile blocului — unde era zonă verde — niște barăci-magazii, deși în interiorul blocului au spații de depozitare suficiente. Prima baracă a făcut-o responsabilul restaurantului după care au urmat cei de la cofetărie, apoi cel de la alimentară și în sfîrșit cel de la Aproz care, pentru a nu rămîne mai prejos, și-a făcut și garaj pentru mașina personală. Nu știu ce va face tovarășul de la măcelărie, că nu mai are unde să-și facă magazie. Cel de la Aproz și-a amenajat și un loc pentru spălarea mașinii, îi mai vin în acest scop și alți prieteni cu autoturisme, iar noi trebuie să suportăm permanent bafta de apă formată la intrare. Sesizările noastre pe plan local nu au avut nici un rezultat! (Vasile Rotez Hunedoara, str. Viorele nr. 3, bloc 5, ap. 51)

Mă numesc Ovidiu Burduf și sînt frezor la Întreprinderea de utilaje din Alba-Iulia, atelierul III. Mă număr printre cei 100 de seralizi din această întreprindere. La început, conducerea unității ne-a sprijinit să ne înscriem la seral, dar mai nou întîmpinăm greutăți nefirești. Cînd sîntem în schimb II, maistrul din schimburile celelalte nu ne lasă să facem schimb cu muncitorul de pe mașina pe care sîntem repartizați. În felul

acesta, după două săptămîni de școală, una sîntem nevoiți să întrerupem cursurile. Nu ne sprijină nimeni pe motiv că în caz de accident cine răspunde de noi dacă sîntem în alt schimb. Poate dacă veți publica rîndurile acestea se va auzi în sfîrșit unde trebuie și vom primi și noi ajutorul pe care-l cerem, mai ales că, după unele indicii, noi nici nu vrem de fapt decât să ni se respecte un drept care legal ne este acordat; așa că dacă legile țării ni-l acordă, așteptăm să ni-l recunoască și cei din întreprinderea în care muncim. Ar fi firesc chiar să nu ne poarte ranchiună că ne susținem un drept elementar.

Locuiesc în comuna Roata de Jos, satul Cîrtăjan, județul Ilfov. Sînt de meserie fierar forjor. Am strîns deșeurile de fier vechi peste 2 000 kilograme. Am întrebat la cooperativa de consum atît la Roata de Jos, Ilfov, cît și la Grătia, Teleorman, și mi s-a răspuns că nu au gestionari pentru acest material. Mă întreb, oare chiar nimeni nu poate folosi această cantitate de metal? (Ilie Tapu)

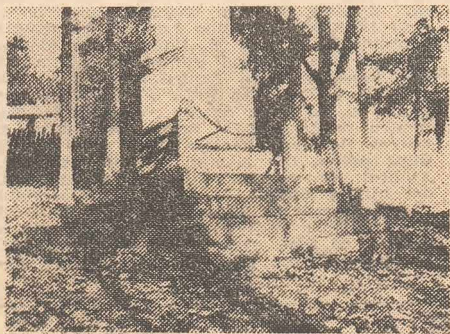
Deunăzi mă caută la școală un țăran din comuna noastră, om în vîrstă, pe nume Dărie Constantin. Avea în mîini un dosar îngălbenit și cam ros de atîta purtat. Dosarul său de pensionare, pe care-l răsfoiesc cu grijă și printr documentele împăturite cu grijă aflu o adevărată eliberată de către Consiliul de conducere al C.A.P.-ului Frîncești, din care rezultă că din 1962 pînă în 1972 el a lucrat efectiv, conform normelor stabilite. În 1972 s-a îmbolnăvit, a fost operat și, cum rezultă din prescripțiile comisiei de medici, aflate în certificatele medicale aflate la dosar, a devenit incapabil de eforturi fizice. Nu mai poate munci și alte surse de existență nu are, în afară de pensia, pe care soția sa o primește tot de la C.A.P. Omul s-a adresat cerut din comună, dar aceștia îl amîna. S-a adresat cerut de la Casa de pensii și asigurări sociale, dar aceștia l-au trimis la comună. Bătrînul recurge la ultima soluție: se destăinuie unui dascăl. Eu, la rîndu-mi, ce pot să fac decât să scriu, iată, unei reviste. (Gheorghe Mihai, profesor, Școala generală Frîncești-Vilcea).

În august trecut niște scrisori anonime, pline de calomnii la adresa mea erau gata să-mi distrugă familia după 22 de ani de căsătorie. Disperată, am cerut ajutorul organelor competente locale în descoperirea autorului din umbră al acestor scrisori pline de venin. După un timp, am primit o adresă de la Procurătura Cîmpulung în care mi se spunea că s-a descoperit autorul scrisorilor și mi se recomandă să-l chem în judecată. Am făcut, bucuroasă, acest lucru. Numai că vinovatul a cerut altă expertiză grafologică decît cea făcută de miliție și a câștigat procesul. Mie mi s-a spus să aștept acea hotărîre judecătorească. Mi s-a trimis, dar după două luni. Eram privată în felul acesta, de dreptul la recurs. Oare se poate crede în nevinovăția celor care au avut grijă de acest amănunt? După ce am fost calomniată, am ajuns să fiu obligată și la plata cheltuielilor de judecată în folosul unui om necinstit descoperit de miliție și asta numai pentru că acel individ și-a procurat susținători la fel de cinstiți ca el. (Maria Popescu, comuna Mioarele, județul Argeș)

Primim din partea Întreprinderii agricole de stat Chirnoși, județul Ilfov: „Vă facem cunoscut că lucrătorii întreprinderii noastre au luat inițiativa să doneze pentru sinistrați cîte una zi din retribuțiile pe lună pînă la sfîrșitul anului, depunînd în acest fel în Contul omeniei suma de 492 940 lei”.

Mă numesc Constantin Bursuc și locuiesc în Orăștie, str. Pricazului, bloc 6, ap. 43. În toamna anului 1975 am încheiat cu Întreprinderea de industrie locală Orăștie o convenție prin care m-am obligat ca, împreună cu soția și fiica mea, să executăm o machetă a Platformei industriale locale Orăștie. Macheta s-a bucurat de numeroase aprecieri și astăzi poate fi admirată în sala de festivități a întreprinderii. Dar pînă acum n-am primit nici un leu din ceea ce ni se cuvenea.

Imaginea alăturată reprezintă nici mai mult, nici mai puțin decît monumentul din centrul localității Adunați, județul Prahova,

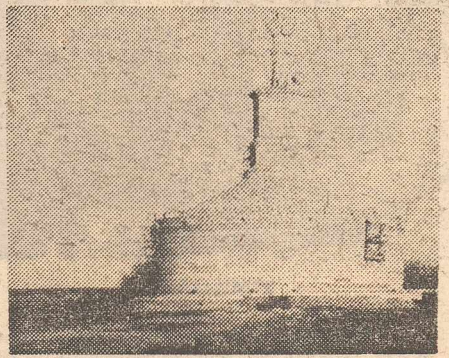
ridicată în memoria celor căzuți în primul război mondial. Ceea ce nu se vede în fotografie este că monumentul — în această incredibilă stare de pășire — se află doar la 20 de metri de clădirea primăriei. (Constantin Bădiță, Adunați, jud. Prahova)

Primim din partea Întreprinderii de transporturi auto București, „Intertrans”: „Colectivul întreprinderii noastre se angajează să depună eșalonat pînă la sfîrșitul acestui an suma de 2 350 000 lei prin cedarea întregului fond de gratafiția pe anul 1976, precum și prin contribuția benevolă personală a angajaților. De asemenea, lucrătorii întreprinderii noastre s-au angajat să presteze în plus cîte o oră pe fiecare zi lucrătoare, peste programul normal, iar o parte dintre aceștia cîte două duminici pe lună, pentru recuperarea restanțelor înregistrate la planul de transport.

Combinatul de lanți și azbociment Medgidia va produce în plus 5 000 tone ciment și 10 000 metri pătrați plăci din azbociment; În

întreprinderea de prefabricate din beton celular autoclavizat, 5 000 metri cubi elemente prefabricate B.C.A. mai mult; Întreprinderea de mobiliă, bînale și bunuri de consum, 1 500 metri pătrați uși și ferestre peste plan, iar Combinatul de îngrășăminte chimice Năvodari, 500 tone îngrășăminte fosfatice, 5 000 tone acid sulfuric și 1 000 tone acid fosforic în plus față de angajamentul anual. De asemenea, oamenii muncii din industria județului Constanța au luat hotărîrea de a lucra suplimentar pînă la sfîrșitul anului două duminici dintr-o lună, iar contravaloarea producției obținute astfel va fi depusă în „Contul 1977”. Pînă la 17 martie, cetățenii din județul Constanța au depus la C.E.C. în Contul omeniei suma de 2 069 000 lei. (Ion Ovidiu — Constanța).

Monumentul de la Adamclissi a intrat în faza finală de reconstrucție. Dezbaterile care au avut loc în legătură cu înfățișarea corectă a zeului Marte și a celor trei personaje

dance de la bază — care inițial fuseseră montate în postură de sclavi, cu minile legate la spate — au determinat pe constructorii restauratorilor să țină seamă de opiniile exprimate. Tăra noastră își îmbogățește astfel patrimoniul cultural cu un edificiu unic. (Constantin Iordache, București)

Liftul blocului nostru din strada Cosmonauților nr. 21 a avut de suferit o serie de deranjamente. În seara zilei de vineri 18 martie la orele 20 am anunțat la telefonul 023 defecțiunea constatată. După o oră s-au prezentat doi muncitori de la întreprinderea „Ascensorul” care au făcut remedierile necesare. A doua zi, defecțiunea s-a ivit din nou. Solicitați, cei de la „Ascensorul” au venit și de data asta, cu promptitudine, cu toate că știu cu toții cît de solicitați au fost în aceste zile. Defecțiunea a fost remediată de data asta definitiv. Le mulțumim, și pe această cale, acestor oameni. (A. Graur, București)

Noi, tinerii constructori brașoveni care ne-am angajat să ridicăm peste 500 de apartamente în București, în viitoarele luni, transmitem următoarea rugămînte furnizorilor noștri obișnuiți ale căror echipamente, instalații și materiale vor fi folosite în cadrul Șantierului București-500. Vrem produse de calitate excepțională de la Întreprinderea de prefabricate din Brașov, Întreprinderea de țevi din Iași, Laminorul-Roman, Întreprinderea de radiatoare Ploiești, „Electrobăna”-Timișoara. Nici furnizorii din Capitală nu sînt excepția, de pildă, U.R.E.M.O.A.S. Nu ne îndoim că apelul nostru va fi auzit. (În numele grupului semnează Ion Marinou)

Primim din partea Corpului de pază, județul Dolj:

„Vă comunicăm că unitatea noastră a hotărît să cedeze pentru Contul omeniei 1977 suma de 50 000 din gratificațiile anului 1976 și o zi din retribuția lunară, pînă la finele anului, care se ridică la suma de 389 000 lei, total deci 439 000 lei”.

Primim din partea C.P.M.B., Direcția generală comercială I.C.L. Tehnometal:

În numărul 7 al revistei FLACĂRA a apărut sesizarea tov. P. Gheorghe în legătură cu activitatea nesatisfăcătoare a angajaților unității de menaj din cartierul Pajura. Vă informăm că în această perioadă unitatea a fost închisă pentru inventar de control și de predare a gestiunii. Avînd în vedere aspectul necorespunzător al magazinului după inventar, el a mai rămas închis cîteva zile pentru renovare. Biroul comercial a primit sarcina să supravegheze îndeaproape acest magazin și în mod special respectarea programului de funcționare.

În cartierul Micro 15 din Deva, în spațiile dintre cele 5 blocuri turn de pe bulevardul N. Bălcescu, se pot vedea parcate atît ziua cît și noaptea tot felul de vehicule: camioane, autobasculante, automacarale, autobuze, salvări, ba chiar și un tractor cu remorcă. Cui or îi aparținînd? În nici un caz unor particulari. Fac parte din avutul obștesc. Cui or îi aparținînd, așadar, și mai ales de ce este folosit acest spațiu drept loc de parcare? (Claudia Mureșan, Deva)

Înainte de 4 martie furnalștii se angajaseră să dea peste plan 30 000 de tone de fontă. Acum am suplimentat angajamentul cu încă 30 000 de tone. În ceea ce-i privește pe oțelari, aceștia vor da peste plan și peste angajamentele anterioare, oțelul beton pentru construirea a 5 000 de apartamente. Sînt numai două dintre cifrele sau dovezile noastre de deplină solidaritate cu cei pe care seismul l-a lovit atît de crunt. (Erou al Muncii Socialiste Nicolae Mărculescu, maistrul furnalștii, Hunedoara)

Orașul Rădăuți a devenit tot mai mult un atrăgător punct turistic. Am ocazia să-l văd adesea. Din păcate, nu tot ce vezi la Rădăuți e demn de laudă. Cei care călătoresc, de pildă, cu autobuzul pot să vadă ciudata schimbare înregistrată de autogară. E drept că pînă acum vreun an era amplasată într-o clădire veche, dar aceea avea cel puțin tot ce trebuia, pe cînd acum autogară se află pur și simplu într-un cîmp viran. Culmea e că acest loc se află la circa 150—200 de metri de fostul sediu. Pe

vreme ploioasă sau pe dezgheț ceea ce vezi în „autogara” nu este decît un ciudat și trist amestec de autobuze, oameni, noroi, toate pe fundalul unui vacarm continuu ce nu are nimic comun cu modul civilizată în care ne-am învățat să călătorim. (Adrian Constantinescu, Suceava)

De foarte multă vreme în satul Florești, comuna Poienești, jud. Vaslui, există un spital cu parter și etaj, avînd cabinete de diferite specialități, sală de operații, sală de nașteri, cîreia 10 saloane etc., la care veneau atît locuitorii satului, cît și cei din localitățile vecine. Prin 1972 spitalul a fost transformat în sanatoriu TBC pentru copii. Mă rog, toate bune, aerul nostru îl poate ajuta pe micuți. Dar numărul celor îngrijii aici a scăzut de la 70 la 30. Nerentabil, spitalul își schimbă iar profilul în Spital de boli nervoase. Cu 30—40 de pacienți și fără nici un medic, doar cîteva surori. Dar noi, locuitorii satului, tot n-avem spital și de fapt despre asta este vorba. (Livia Ghenghea, Florești, Vaslui)

La Centrala de celuloză, hîrtie și fibre artificiale din Brăila, din inițiativa comunistilor și sub îndrumarea comitetului de partid, angajații centralei au luat hotărîrea, o hotărîre cu adevărat semnificativă umană, de a-și suplimenta angajamentul asumat în acest an la producția marfă cu încă 65 milioane lei. Hotărîrea lor implică un deosebit efort și impresionează. Prin organizare mai bună, prin voință unanimă, dar mai ales printr-un efort foarte mare, colectivul centralei va realiza în plus 3 200 tone hîrtie, 350 tone celuloză, 50 tone carton, 300 tone celofibră bumbac, 300 tone celofibră lînă și multe alte produse.

Secretarul comitetului de partid, Cristache Moșneag, face o asigurare cît se poate de simplă și omenească, dar plină de forță: „Oamenii vor și pot”. De asemenea, o bună parte din pierderile pricinuite au fost deja recuperate. (G. Nicolae)

Știe toată lumea că fumatul este o deprindere păgubitoare, vătămătoare pentru sănătatea noastră. Cu toate acestea, în ultimul timp, fumatul în unele localități publice și birouri se pare că s-a intensificat, deși — mai ales cu cîteva ani în urmă — a fost susținută o campanie de presă împotriva acestui obicei nefast. Cred că ar trebui luate măsuri mai eficiente împotriva acestei pasiuni ca să nu-i spunem patimii, interzicîndu-se cu desăvîrșire fumatul în localități publice, instituții, mijloace de transport în comun etc. Pentru a se atinge acest scop poate că n-ar fi rău să se aplice chiar și amenzi împotriva celor care țin neapărat să se intoxice cu nicotină și să-i otrăvească și pe alții. (Nicu Șbucnea, Hațeg)

De curînd, în grădinițele din orașul nostru au avut loc o serie de acțiuni în cadrul organizației „Șoimii patriei”. Au fost organizate vizite la Castelul Huniazilor, înfîlțiri cu părinții, cu membri de partid din mai multe unități industriale. Au fost organizate, de asemenea, excursii la Hațeg, Sarmizegetusa, în al căror cadru natural copiii au prezentat un grupaj de versuri patriotice. Bucuria de a primi fundația cu tricouri și de a fi primiți astfel în organizația „Șoimii patriei” au avut-o zilele trecute și Valda Daniel, Greab Daniel, Conducătoare Cristina, Bălănescu Dorina din clasa I E de la Școala generală nr. 11 din Hunedoara, în cadrul unui ceremonial la care au participat și colegii lor mai mari de la aceeași școală, pionierii clasei a II-a E. După desfășurarea ceremonialului de primire în rîndurile „Șoimilor patriei” a celor mai mici elevi ai acestei școli, membrii celor două organizații au desfășurat un frumos program artistic din care nu au lipsit poeziile, cîntecele și dansurile, program cu care au participat și ei la faza de masă a Festivalului național „Cîntarea României”. (Felicia Jianu și Gabriela Szekely, subredacția „Tor înainte”. Hunedoara)

POȘTA REDACȚIEI

Constantin Iancu — București. Studenții de la învățămîntul superior de zi sînt titulari al dreptului de alocație. Beneficiar al alocației de stat pentru copii este sotul. Prin excepție, soția este beneficiară de alocație în cazul cînd sotul este doctorand bursier sau militar în termen. (Decretul nr. 285/960). În situația dumneavoastră sînteți titular al dreptului la alocația de stat pentru copil nu soția.

Constantin Lupu — Gh. Gheorghiu-Dej. Am înaintat scrisoarea Consiliului popular municipal. Așteptăm răspunsul.

Mariana Tănăsie — Iași. Nu redacției trebuie să vă adresați, ci Bibliotecii. Cartea prin poștă; noi nu procurăm compendii.

Mariana Butnariu — Timișoara. La I.H.R. Mangalia s-a prelucrat scrisoarea dumneavoastră cu lucrătorii întreprinderii, s-au dat și indicații ca în noul sezon să se manifeste mai multă exigență în selecționarea personalului, cît și în creșterea nivelului serviciilor. Vom vedea.

Maria Opreț — Arad. Dacă considerați că nu mai este posibilă convlecerea cu sotul din cauza comportamentului său inuman adresați-vă organelor competente locale.

Dumitru Măclășu — București. Stabilirea domiciliului în Capitală se face conf. Decretului 68/976. La serviciul personal-învățămînt al întreprinderii unde sînteți angajat găsiți acest decret.

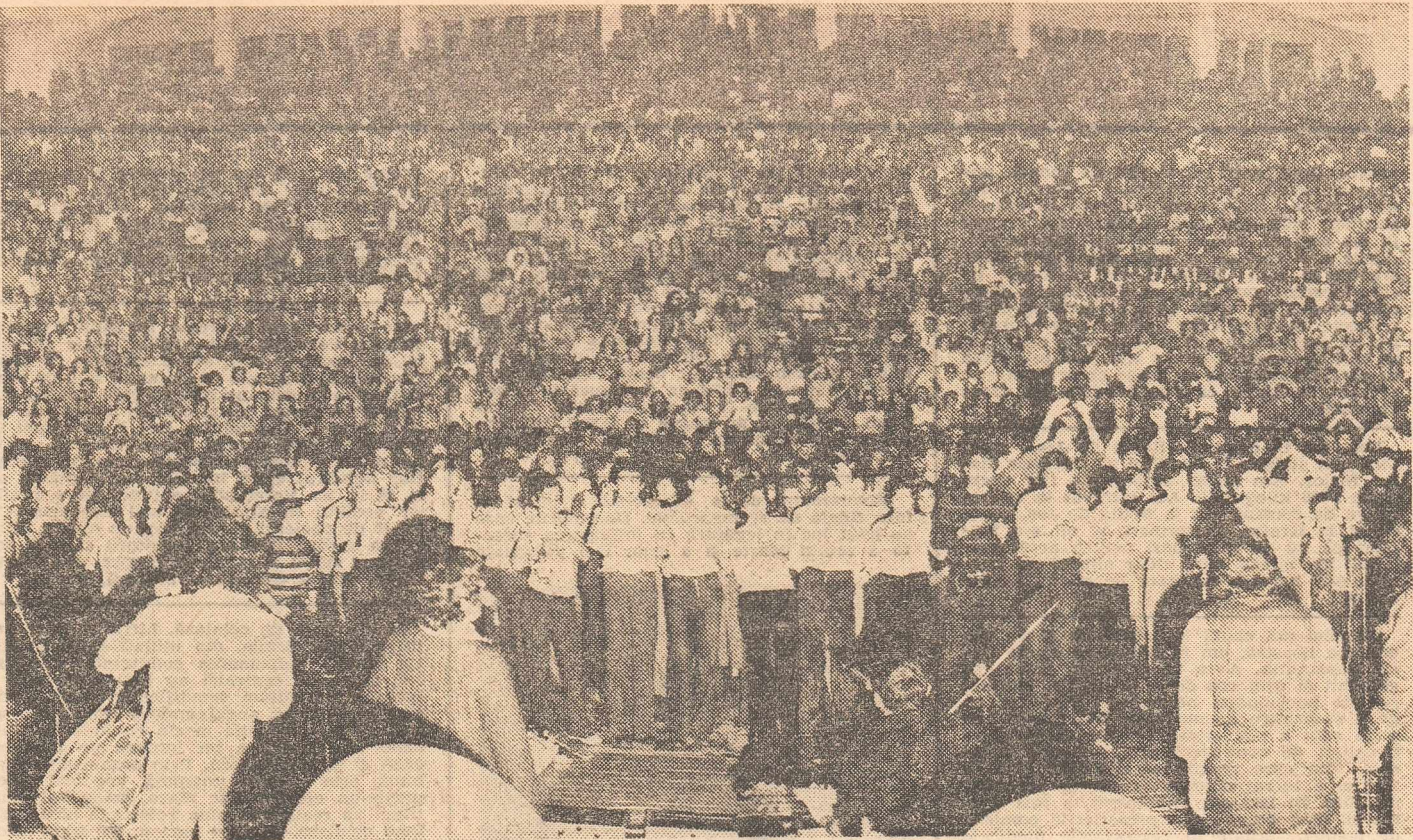
Paraschiva Gruia — Islaz (Teleorman). Pensia a fost legal stabilită.

Gheorghe Istrate — Craiova. O înregistrare pe bandă de magnetofon (cum o aveți dumneavoastră) nu constituie probă juridică.

Anunțăm pe toți cititorii care ne-au scris că nu li se mai prelungesc abonamentele la revistă, că nu depinde de noi. Adresați-vă în acest sens forului tutelar.

MARGA NEDELEA

FLACĂRA nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis, și nu uitați să vă iscăliți.

TIMIȘOARA

Cronica (231, 232, 233, 234, 235, 236, 237)

HUNEDOARA, 21 martie, orele 20: Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, a spus Adrian Păunescu, conducătorul lui, revine în orașul dumneavoastră conform unei mai vechi promisiuni făcute anul trecut. Acționăm pe un traseu al omeniei. Scopul nostru imediat este stringerea și sprijinirea reconstrucției. Solidaritatea și omnia sunt fapte. Deafetel tinerii, căci dumneavoastră sunteți tineri, au muncit cu eroism în orasele afectate de cutremur și peste tot. Sperăm că și de această dată va fi un spectacol bun, căci munca, dimensiunea fundamentală a noastră, ca oameni și ca reprezentanți ai artei tinere, libere, angajate și responsabile va găsi ecoul potrivit în orașul muncitoresc Hunedoara. Scopul nostru permanent e de asemenea omnia.

Mihail Stan (poemul Patria de Ioan Alexandru) și Valeriu Penișoară (cintecul Cuvintul lui Roată către Divan) au dat, prin aria lor, consistență realității noastre de suflet, de credință și de muncă. A susținut, ajutat și de actorul Florian Pittis, un solid recital cîntăreț de muzică folk. Adrian Ivanițki: cîntecul antirăzboinic Amiaza, un apel la negarea falselor valori ale oportunistului, muncii, lipsei de conținut (ploaia care va veni), și în fine, acea meditație gravă, profundă pe tema condiției și destinului omului (Vinare de vin). Reușite recitaluri susțin Ion Zubășcu (Omul pădurii, Florile daibe), Evandro Rossetti (Cozma Răcoare, Dacă te ații cumva în Europa), Gil Dobrică (Balada lui Jimmy Brown, Stau pe cheiul din port), Victor Socaciu (Otul, Un punct de vedere), Erika Jozsa și Karol Horváth (Pasărea, Noi, muritorii). Cu precizarea că și aici la Hunedoara, Gil Dobrică a avut un mare succes, vom spune că momentele de vîrf ale primei părți aparțin lui Doru Stănculescu și Sorin Minghiat (Cintec între apele țării, Ai, hai, Fără petale), lui Mircea Vintilă (Dulce Românie, Bade Ioane, Pămîntul deocădată), formații Phoenix (Muzică și muzică, Nunta, Andrii Popa), lui Florian Pittis și Adrian Păunescu (Io Mai, Inscripție pe piatra de hotar). În finalul primei părți, un grup alcătuit din Sorin Minghiat, Erlend Krauser, Mircea Baniciu, Karol Horváth, Florian Pittis, Iosif Kappl, grup format din tineri români, maghiari, germani, evrei din România, au executat cu virtuozitate un moment folcloric din Maramureș și apoi, acompaniați de sală, au cîntat cîntecul scump românesc: Tricolorul și Hora Unirii.

Deși programul nostru a fost mai scurt, am găsit timpul necesar să-l ascultăm pe debutantul Ioan Eru (Cintecul omului din tură, versurile și muzica îi aparțin) și să descoperim un poet autentic în oțelarii George Nistor. Cedind preferințelor și dorințelor publicului, Adrian Păunescu l-a „scos” din nou pe Phoenixii, pe Gil Dobrică, Marcela Saftic, Eugen Cristea, Valeriu Penișoară, Evandro Rossetti, Erika și Karol, Mircea Vintilă și Florian Pittis.

Ne-am despărțit greu de publicul din Hunedoara, dar am făcut-o conștienți că folosindu-ne puterile, atîtea cite sînt, ne-am îndeplinit bine misiunea.

HATEG, 22 martie, orele 16,30: Am fost urmăriți cel puțin la început, într-o tăcere respectuoasă căci noutățile acestui gen de spectacol nu erau cunoscute în oraș. Eugen Cristea, descriind situația dintr-un mijloc de locomotivă cunoscut bine la Hateg (tren), a adus în sală, încintare, uimire, veselie și risete așa, pe față. Cu Amiaza și Ploaia care va veni, Adrian Ivanițki face mare succes. Lucru valabil și pentru Valeriu Penișoară, foarte bun interpret al frumoaselor și pateticele sale cîntec: Povestea eroilor și Cuvintul lui Roată către Divan. Prefătat de un discurs a cărui calitate teoretică nu ne-a entuziasmat, Gil Dobrică obține repede buletin de Hateg. Precizăm două lucruri: 1) discursul i-a aparținut și nu l-a ajutat nimic 2) spunem că a obținut buletin de Hateg în sensul că același prezent i-au lubit foarte mult. Mama, în special — cîntecul „bătrînului” Aznavour, cum delicat îl spune lui Charles, Gil al nostru — a așternut peste toți emoția și a scurtaț parca distanțele pînă la casele părintești. Determinat și încurajat de vocea celestă a Marcellei Saftic (Donă, Donă, Fiii lacrimilor tale), Adrian Păunescu a recitat în fine câteva strofe din poemul său Cu viața pe moarte călcînd. Asta după ce, în majoritatea biletețelor primite pe tra-

scu, i s-a cerut, fără succes, să recite acest poem. Oamenii au vrut să reîntărească și au reîntărit acele momente greu de uitat ale omeniei comuniste care salvează și reîntărește viața.

Lucruri frumoase obțin în recitalurile lor, în ordine, Evandro Rossetti, Doru Stănculescu și Sorin Minghiat, Victor Socaciu, formația Phoenix, Mircea Vintilă, Florian Pittis și Adrian Păunescu. Un spectacol frumos într-o sală plină de oameni cumsecade.

CARANSEBES, 23 martie, orele 16,30: Supercă sunat și de data aceasta violoncelul lui Karol Horváth, atunci ei și Erika Jozsa au cîntat Noi, muritorii, versuri scrise de Adrian Păunescu cu ocazia unui turneu în Transilvania. Transportată de emoție, în cunoștință de cauză, sala l-a însoțit la refren: Viața nu ne părăsi / Cît ai fi de greu, de gri / Cu bătrîni și cu copii / Jocul nostru aspru fi. Cum am spus, în sală plutea un profund aer de luare la cunoștință. Apoi, Valeriu Penișoară și Doru Stănculescu și-au prezentat cele mai noi creații. Culmea, fără emoții! Primul a cîntat Povestea eroilor și Cuvintul lui Roată către Divan, al doilea, de asemenea nonsalant, Ai, hai și Fără petale. Le-au urmat pilda Eugen Cristea (pantomima în tren) și Marcela Saftic (Donă, Donă, Fiii lacrimilor tale). Cum se vede, problema înnoirii repertoriului ne preocupă, ne presează dar lipsesc noutățile, sinceri să fim.

Recital Florian Pittis, recital aproape complet: Deocădată, nu (Adrian Păunescu), O tablă de Radu Cosasu, Cetatea Neamtu, versuri George Cosbuc). A cîntat foarte bine Ionu, versuri Adrian Păunescu, Mihail Onu. A debutat în cenaclu un grup de tinere fete alcătuit din Mihaela Boscal, Adriana Raichies, Dorina Terigan și Lucia Peia. Ele l-au dubiat pe Mircea Bodolan la Rînitul dintre linii. (Autorul acestei poezii nu a fost descoperit încă de cîntăreți.) Ajutorul fetelor a fost binevenit căci înainte de a începe spectacolul (și înainte de a ști de existența și intențiile grupului) Mircea Bodolan ne-a mărturisit că are oțită și amicală și că în general aude doar cu o ureche. Apoi, M. Bodolan a putut fi zărit de curioși doar prin geamul farmaciei orașului. La acest capitol, al memoriorilor de călătorie, poate fi reținută și următoarea întâmplare: cîțiva dintre membrii cenaclului jucau fotbal pe singurul stadion al orașului, dimineața, înainte de acest spectacol. După circa 30 de minute de joc se întimplă ca mingea să ajungă și la altcineva decît la A. P. La Mihail Onu. Temindu-se de urmări, Onu a dat repede cu piciorul în ea și a marcat un gol. A. P. zice: Bravo, Onule. De mult nu te-am mai lăudat. Onu fuge sfios și fericit cam departe de locul spectacolului. Tîrziu, cînd la lumina stelelor Luceolul ne apăsă deosebit de frumos M. Vintilă ne-a mărturisit că și-a petrecut timpul pe o terasă a unei case liniștite. Pentru prima dată în acest turneu Florian Pittis a surs excelentă poezie a lui Radu Stanca. Corydon. Tot pentru prima dată în turneu s-a apucat și Mircea Bodolan să cînte Satul sub secetă după potop. Din păcate, a uitat versurile. Autorul lor, Adrian Păunescu, era de față, dar nu l-a sunat. În vremea spectacolului de anul trecut de la Lugoj Evandro Rossetti era la Roma, așa că tot ce a prezentat a apărut ca nou. Adică Privighetoarea (T. Arghezi), Cintec (St. O. Iosif), Cozma Ră-

coare (N. Labis), Cintec pentru România (A. Păunescu) și Vado Via (Druppi). Actorul Eugen Cristea spune pentru prima oară poemul de mare valoare al lui Ion Gheorghe, Noima arborelui. A fost omagiat de către conducătorul cenaclului cîntărețul Gil Dobrică. Plecat spre această vocație a sa dintr-o casă de oțeni, unde mai erau 3 frați, cunoscînd temeinic viața, folosindu-se de munca sa, Gil Dobrică apare ca posesor al unei voci excepționale, un tip dirz și sobru, pus pe muncă și pe respectarea condițiilor acesteia. Păcat că al noștri compozitori nu se străduiesc să-i valorifice vocea. Dar poate nu este prea tîrziu. Tuturor ne era dor de un om cu voce aspră și patetică, un om care, deși cîntă și în baruri, ocoleşte circumstanțele Bucureștiului și ale altor orașe, se străduiește să trăiască tot atît de curat pe cît cîntă. Cam așa a vorbit despre cîntărețul Gil Dobrică, poetul Adrian Păunescu. Apoi, Gil Dobrică a susținut un recital, ci un concert. A vrut și a reușit să dovedească profunzimea și adevărul spuselor conducătorului cenaclului. Deafetel, cîntînd seriind, seara l-a aparținut. Și Adrian Ivanițki a prezentat în premieră frumosul cîntec Floare de ger, versuri Adrian Popescu. În nota obișnuită, adică foarte bună, Erika și Karol, Marcela Saftic, Doru Stănculescu și Sorin Minghiat, Valeriu Penișoară, Victor Socaciu, Ion Zubășcu, Eugen Cristea și firește, aici la 63 kilometri de Timișoara, formația Phoenix. În finalul unui spectacol foarte bun, care avea totuși foarte puține să devină excelent, Adrian Păunescu a recitat împreună cu sala poemul Lumină! Luptă! Libertate!, iar un grup format din Sorin Minghiat, Erlend Krauser, Mircea Baniciu, Karol Horváth, Florian Pittis, Iosif Kappl a cîntat împreună cu sala Tricolorul și Hora Unirii. Cum am spus, cînd am ieșit am văzut orașul la lumina stelelor. Oare cînd o să avem timp să vedem Lugojul și pe îndelete și ziua? Nu ne sfîșim să transcriem aici și întrebări pe care munca noastră le ridică drepte ca oricare unealtă de producție.

TIMIȘOARA, 25 martie, orele 20,30: Experiința spectacolelor anterioare ne-a determinat să credem că la Timișoara va fi din nou foarte frumos, va fi o mare seară. Ceea ce s-a întimplat însă depășește cu mult așteptările noastre. Cei peste 2.000 de oameni, de toate vîrstele, desi firește tinerii erau cei mai mulți, au venit decisi să revindică un program complet, un program care să le reprezinte exact munca și viața. Știau sau intuiau că pot obține ceea ce doresc prin participare, printr-o atitudine activă, prin desființarea distanțelor dintre scenă și sală. Participarea la ceea ce se cîntă sau recită pe scenă nu este pentru noi semn că poate fi cîntăreț meschin al reușitei individuale, ci garanția că marile valori pe care le cultivă acest cenaclu — dragostea pentru România și pentru cîmațul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, elocvența muncii și a respectului față de ea, lupta activă pentru formarea omului purtător al valorilor moralei comuniste — au consistență și sinceritate și sînt superior transfigurate artistice.

La tobe transparente căci este și un foarte bun baterist, Gil Dobrică deschide seara cu trei din cîntecul repertoriului său frust și patetic: Balada lui Jimmy Brown, Stau pe cheiul din port, Aduceți-mă acasă de pe drumurile țării. Apoi, după aplauze de toate feburile, Crying Time. Apoi Mama, inițial un cîntec al lui Aznavour Gil Dobrică. Are imprudența să afirme: Voi prezenta bucafa într-o formulă restrînsă. Este sancționat pe loc de către A. P. Adică fără Aznavour. Mă rog, s-a apreciat că Mama a avut sansa să treacă pe un traseu de glorie: Aznavour—Ray Charles—Gil Dobrică. Ultimul a stat pe scenă în această seară—noapte aproape 45 de minute, lucru care a multumit pe toată lumea. 5 cîntec, primul recital mai substanțial din acest turneu al Marcellei Saftic, Donă, Donă (la refren cu participarea extraordinară a lui Gil Dobrică din București), Fiii lacrimilor tale, Cintec de vară pentru toate anotimpurile, Cu atfel de cuvinte și Vint de seară. Cele mai multe texte ale cîntecelor Marcellei Saftic au multă subtilitate, sînt sub semnul folclorului fără nici o concesie. Pe aceste texte vocea ei se mulează exact, capătă frumoase, stranii de frumoase particularități. Si acum Marcela Saftic își respectă și iubeste condiția de strălucit reprezentant al muzicii folk în țara noastră. Un recital și pentru Eugen Cristea, de anul trecut actor al Teatrului național din localitate. Recitalul său a cuprins excepționalul și asprul poem al lui Nicolae Labis, Schițe pentru umanism proletar, cîntecul propriu Amintirile false (versuri, Ion Vinea), pantomima în tren și parodierea filmului Cu minile curate. Actorul s-a luat în serios în fiecare, reușind să întărească o mai veche convingere a noastră. Aceea că umorul său are substanță și substanța i-o dau inteligența, simțul lucrurilor grave și cunoașterea vieții — atît cit se poate la vîrsta lui. Recitaluri de succes reușesc Adrian Ivanițki (Floare de ger, Ploaia care va veni, Amiaza și Vinare de vin), Erika Jozsa și Karol Horváth (Nunta, Noi, muritorii, Joc, Pasărea). La unele dintre piese au fost ajutați, cu vloara, de către Iosif Kappl. Bine primit a fost, pînă la prima pauză, și Ion Zubășcu. Succesul lui Ion Zubășcu ar fi fost teribil dar el nu s-a declarat de acord cu ritmul sălii, în sensul că era mult prea rapid. Ce-i drept era, dar cine mai știe a cui era vina? Excepțional au cîntat Doru Stănculescu și Sorin Minghiat. Nici acum nu au cochetat deloc cu sala dar au fost înțeleși și „puși” să cînte 5 piese din repertoriul de bază: Balada de copilărie, Ai,

Doru Stănculescu și Sorin Minghiat au cîntat, aproape perfect, Balada de copilărie. Grupul Erika Jozsa, Karol Horváth și Iosif Kappl cîntă încă o dată, în limba română, cîntecul popular maghiar de pe Valea Ghimeșului Pasărea.

Pînă la pauză, reapare în cenaclu nostru un grup reștinat deosebit de înzestrat, format din Mircea Bucsek, Mircea Hobou, Valentina Colotolc și Gheorghe Gheorghe. Piese lor au fost următoarele: Cintec, Se cade un gînd să te-nsorțescă și Haiducească.

După pauză s-a petrecut un lucru, care vorbește de la sine despre extraordinara conștiință și disciplină a celor prezenți. În timp ce Victor Socaciu cînta Otul, s-au intrerupt toate luminile, întineric absolut! Cu gîndul la seara de 4 martie, este normal să credem că lumea s-a speriat, iar noi, cei din București, ne-am și îngrozit. Intineric, deci, peste tot. Nu ardeau nici luminile mici de deasupra ușilor. Adrian Păunescu a cerut imediat să fie luate desăvîrșite. Nimeni nu s-a cîntit. Victor Socaciu a cîntat Otul în întineric, într-o înimite impresionantă care a finit locul stației de sunet care își încetase și ea mersul. Cînd s-a terminat Otul s-a făcut lumină și atunci, doar atunci, Victor Socaciu a cîntat Tîntă între bine și rău. A cîntat deosebit de frumos un cîntec deosebit de frumos Octavian Ștefănescu. Cîntecul se întîmplează Dă-mi o floare. Înainte de final membrii cenaclului acestuia urias, 25 pe scenă și aproape 2.000 în sală, l-au sărbătorit, cîntînd La mulți ani, pe Mircea Vintilă. Cel mai tubit cîntăreț folk al generației sale a împlinit 28 de ani. Aproape 4 ani, Mircea Vintilă și-a dăruit talentul, sensibilitatea, timpul, nu de puține ori somnul, cauzei Cenaclului Flacăra al Tineretului Revoluționar. Fără multe vorbe s-a înțeles că este o sărbătoare a întregului cenaclu. S-a cîntat deci: Tara să trăiască! Finalul l-a aparținut lui și poetului Adrian Păunescu. Vintilă a cîntat Lordul John, Bade Ioane, Mielul, Pămîntul, deocădată, Dulce Românie, Adrian Păunescu a spus Da, mai avem, Copiii de țărani și versuri din Desteaptă-te, române. În încheierea acestui extraordinar spectacol grupul format din membri de diferite naționalități din cenaclu nostru drănează sala în necesarul respect față de istoria și fanta națională cîntînd Tricolorul și Hora Unirii.

LUGOJ, 24 martie, orele 16,30: Realizăm aici, la Casa de cultură a sindicatelor din Lugoj, un sol de culme a corectitudinii: revenim în acest oraș fără a fi promis. În semn de omagiu al faptului că ieri a împlinit 28 de ani, Mircea Vintilă deschide programul cu Pămîntul, deocădată. Apoi, talentatul cîntăreț se retrage, din păcate cam departe de locul spectacolului. Tîrziu, cînd la lumina stelelor Luceolul ne apăsă deosebit de frumos M. Vintilă ne-a mărturisit că și-a petrecut timpul pe o terasă a unei case liniștite. Pentru prima dată în acest turneu Florian Pittis a surs excelentă poezie a lui Radu Stanca. Corydon. Tot pentru prima dată în turneu s-a apucat și Mircea Bodolan să cînte Satul sub secetă după potop. Din păcate, a uitat versurile. Autorul lor, Adrian Păunescu, era de față, dar nu l-a sunat. În vremea spectacolului de anul trecut de la Lugoj Evandro Rossetti era la Roma, așa că tot ce a prezentat a apărut ca nou. Adică Privighetoarea (T. Arghezi), Cintec (St. O. Iosif), Cozma Ră-

UN TRASEU AL OMENIEI ȘI SOLIDARITĂȚII PRIN MUZICĂ ȘI POEZIE

Poezia și muzica tinăra își propun să participe cu un milion de lei la ajutoarea sinistratilor și la reconstrucție.

Începînd de la 17 martie 1977, Cenaclu Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și Revista Flacăra și condus de poetul Adrian Păunescu, desfășoară în localități din Transilvania „Un traseu al omeniei și solidarității prin muzică și poezie”.

Cenaclu își continuă turneul pe următorul itinerar: joi 31 martie — Satu Mare, Filarmonica de stat, ora 16,30; joi 31 martie — Baia Mare, Sala Sporturilor, ora 20,30; vineri 1 aprilie — Năsăud, Casa de cultură, ora 16,30; vineri 1 aprilie — Bistrița, Casa de cultură, ora 20,30; sîmbătă 2 aprilie — Dej, Cinematograful Arta, ora 16,30; sîmbătă 2 aprilie — Cluj-Napoca, Sala Sporturilor, ora 20,30; duminică 3 aprilie — Turda, Casa de cultură, ora 10,30; duminică 3 aprilie — Tg. Mureș, Cinematograful Arta, ora 18; luni 4 aprilie — Copșa Mică, Căminul cultural, ora 16,30; luni 4 aprilie — Sighișoara, Sala „M. Eminescu”, ora 20,30; marți 5 aprilie — Miercurea Ciuc, Casa de cultură, ora 19,00; miercuri 6 aprilie — Sfîntu Gheorghe, Casa de cultură, ora 16,30; miercuri 6 aprilie — Brașov, Sala Sporturilor, ora 20,30.

Biletele se vor procura de la casele de bilete ale săliilor unde se vor susține spectacolele și prin organizațiile U.T.C. din întreprinderi, școli și facultăți.

La încheierea lungului tureu transilvan va fi organizată la Palatul Sporturilor și Culturii (Sala polivalentă) o Noapte de primăvară cu tineretul bucureștean la 9 aprilie 1977, ora 20,30.

hai, Fără petale, Avram Iancu, Cum se naște un mit. A fost cu adevărat o excelentă simbioză între texte de o aleasă substanță și o muzică de virtuozitate. Au cântat, mai puțin, Valeriu Penișoară și Victor Socaciu. El au cântat doar cite un cîntec, deși sala i-a mai vrut. Un recital de aleasă sensibilitate, pur și tãndru al lui Mircea Vintilã : Lordul John, Mielul, Bade Ioane, Pãmîntul, deocãmdatã, Hanul lui Manuc și Dulce Romãnie. Recitalul sãu a fost sprijinit de cãtre Florian Pittis și Adrian Pãunescu, care au recitat ca-n zilele lor bune poemul Da, mai avem.

De la ultimul spectacol al cãnaclului în Timișoara și pînã în prezent cantitatea de bilete pe cap de locuitor a crescut. Ne referim la biletele pe care cei prezenți i le adresează lui Adrian Pãunescu exprimîndu-și pãrerii și preferințe sau întrebînd lucruri dintre cele mai diverse. De astã datã s-au primit circa 1000 și ambițios, ordonat A.P. zã rãspuns la majoritatea. Pentru a ne autocita, puține au scãpat fãrã rãspuns.

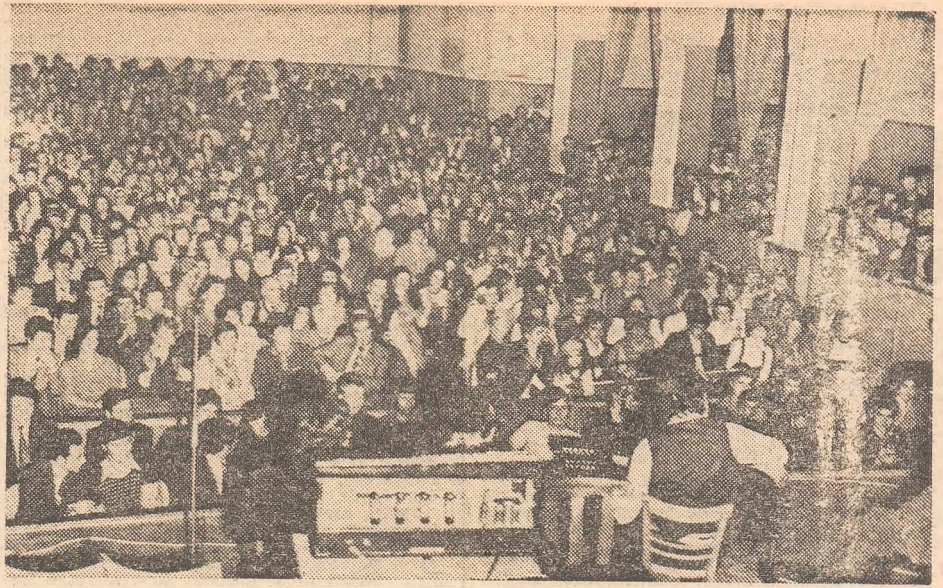
Dupã a doua pauzã, recital de exceptie al lui Florian Pittis, Elegie (I. Mexandor), Roata și vioara (Eliizer Steinbark), pantomima Creionul, în care a reușit sã imite al doilea pix al lui Adrian Pãunescu, monologul din Elisabeta. Din nou în arenã, Gil Dobricã, Cîntã What'd I Say al „bãtrînului” Ray Charles. Extraordinar de bine primit recitalul lui Evandro Rossetti : Vado Via și Cozma Rãcoare. Și, Phoenix ! Mircea Baniciu, Iosif Kappl, Erland Krauser și la baterie Cornel Liuba, deși are clavicula ruptã. Absolut totul a fost senzațional, a strãlucit, alãturi de colegii sãi care-l iubesc atît de mult încît îi acordã și dreptul la strãlucire, tinãrul Erland Krauser. Dupã opinia noastrã se anunțã un mare chitarist, un tip avînd în el prefigurãte toate ritmurile și toate tehnicile. Se poate spune liniștit cã viața lui este muzica bunã și se poate spera cã nu-și va trãda sau pãrãsi vocația. Sala a urmãrit superbul recital al Phoenixilor în picioare ca la marile demonstrații de muzicã. Cãci a fost cu adevãrat o demonstrație.

Tot Kappl, Baniciu, Krauser împreunã cu Sorin Minghiat, Karol Horvãth și alți membri ai cãnaclului realizeazã un moment emoționant de fierbinte patriotism, de dragoste în forma ei purã față de pãmîntul românesc, față de partid și secretarul sãu general, tovarãșul Nicolae Ceaușescu, cîntînd Tricolorul și Hora Unirii. Marele cor, constituit aici, la Timișoara, a recitat împreunã cu Adrian Pãunescu poemul chemãrii la activitate, la muncã, la luptã pentru crearea deplinã a lumii în care trãiesc și aceste trei mari simboluri : Luminã ! Luptã ! Libertate ! Nicu Alifantis, cãci Nicu Alifantis a revenit în cãnaclu, ne emoționeazã cu Decembre (G. Bacovia), Cîntec de noapte (L. Blaga), De-as avea (G. Bogza) și Imn. „Trãiascã zilii muncii, din fabricii și din brazde / Trãiascã demnitãtea, partidul, omenia / Trãiascã-n sãnãtate, cîrmaciul țãrii noastre / Trãiascã libertatea ! Trãiascã România”. Cuvinte care caracterizeazã exact ce anume a fost la Timișoara, la Sala Sporturilor, la spectacolul cu numãrul 236 al Cãnaclului Flacãra al Tineretului Revoluționar, acela început în seara zilei de 25 martie 1977.

TIMISOARA, 26 martie, orele 20,30 : Înainte de începerea spectacolului am urmãrit, cum este și firesc, modul în care o echipã de televiziunii, condusã de regizorul Octavian Graavu, a stiut sã aleagã un program de 50 de minute din spectacolul ce l-au înregistrat la Hunedoara. Am fost cu toții

prea puțin mulțumiți. Mai întîi nu s-a reușit recrearea atmosferei de dinamism și forțã prezentã la fiecare spectacol al nostru, deci și la Hunedoara. Cei care ne-au urmãrit de-a lungul existenței noastre, din fericire nu puțini, știu care este atmosfera din salã. Mai știu, de pildã, cã finalurile întîmplãrilor noastre de muzicã și poezie tinãrã sînt o concluzie a tot ce s-a fãcut, o culme a tuturor lucrurilor de pe scenã și din salã. Apoi, spectacolele noastre sînt de o mare și apreciatã diversitate. Se mai știe cã în acest cãnaclu activeazã cu rezultate excepționale sau notabile și Florian Pittis, Doru Stãnculescu, formația Phoenix, Gil Dobricã, Eugen Cristea și alții. Pe micul ecran — și ce potrivit este expresia pentru emisiunea la care ne referim — s-a creat nu de puține ori imaginea unui spectacol tern, convențional, un spectacol festivist încît bãnuiem cã un telespectator onest s-ar fi putut întreba cum de s-a strîns atîta lume în salã.

Cu sprijinul direct și emoționant al Comitetului județean Timiș al P.C.R. s-a reușit suplimentarea locurilor la acest spectacol așa cã nici mãcar fizic nu a existat vreodã distanțã între scenã și salã. O atmosferã extraordinarã, un mod tineresc de participare, de creare a programului, de susținere a lui. Și asta într-un oraș în care existã nu numai tradiții culturale, ci și o bogatã activitate culturalã. Sala și-a dat drumul, cum se spune, încã de la primul punct al programului — Cozma Rãcoare. Alãturi de Evandro Rossetti au fost Sorin Minghiat, Doru Stãnculescu, Mircea Vintilã, Nicu Alifantis, Eugen Cristea, precum și Iosif Kappl, Mircea Baniciu, Erland Krauser, Cornel Liuba — adicã formația Phoenix. Același Evandro Rossetti a cîntat Vado Via și Cîntec pentru România. Mare succes pentru studentul italian convins, cum și cîntã, cã toate drumurile duc la Roma, deci la București. Recital frumos, extraordinar de bine primit de public, al Marcelei Saftiu : Vint de searã, Dona, Dona și Fiil lacrimilor tale. A avut succesul pe care-l meritã și studentul brașovean Victor Socaciu. Lirismul sãu viril, alegerea sau compunerea unor texte ce i se potrivesc fac din el o certitudine a muzicii tinere. Desigur, succesul obținut trebuie sã-l conducã și la o atitudine potrivitã în toate împrejurãrile vieții sale. El a cîntat Oitul, Un punct de vedere (versuri Adrian Pãunescu) și Tintã între bine și rãu (versuri proprii). Apoi, într-o salã plinã de iubitori ai poeziei de valoare, rãspunzînd unei întrebãri legate de preferințele sale în materie de poezie, Adrian Pãunescu (și Mihail Stan) au citit din revista „Luceafãrul” poeziile Și, totuși, Arta (Eugen Jebeleanu), O mie nouã șapte (Ioan Alexandru) și Expunere pe tema : „Revoluția — de la șapte la trei” aparținînd regretatului publicist și scriitor Petre Dragu. Potrivindu-și ritmul cu cel al sãlii, Ion Zubascu a fãcut mare succes cu Omul pãdurii, Florile dalbe și Strigãturii din Mararamurii, Valeriu Penișoară, iubit pentru vocea sa caldã, pentru prezența sa scenicã, pentru modestia pe care o pãortã fãrã ostentație, a susținut un recital compus din Povestea eroilor, Cuvîntul lui Roatã cãtre Divan (versuri Ioan Ghe. Pricop), Da, mai avem (versuri Adrian Pãunescu). Alte trei recitaluri de succes aparțin lui Mihail Stan (Minunea de Marin Sorescu, Sisif de Gheorghe Pitut), Eugen Cristea (pantomimele În tren și Tehnocratie), Erika Jõrsa și Karol Horvãth (Nunta, Nol, muritorii și Pașarea). Gil Dobricã nu a mai avut un succes extraordinar, deoarece stãtia de sunet a mers pe „invers”. Recital foarte bun al lui

CARANSEBES

Nicu Alifantis : Decembre (Bacovia). Sã recunoaștem, totuși (Petre Ghelmez), Buturuga (Leonid Dimov), Cîntec de noapte (Blaga). Pe lingã participarea sa la aproape tot ce se întîmplã pe scenã, Florian Pittis, marele actor Florian Pittis, și-a onorat publicul și colegii cu un recital de întindere cuprinzînd Cîntecul bufonului, Noi sîntem el (Brecht), o tabletã de Radu Cosașu, Scrisoarea III, Monologul contelui de Lester. În mare formã, Mircea Vintilã și-a cîntat cîteva din compozițiile sale intrate de mult în calete de elevi și elevi. Sã nu uitãm cã dupã aceste caiete cîntã nu de puține ori și pãrinții elevilor și elevilor. Bucãrile au fost Lordul John (cu pantomima lui Florian Pittis), Hanul lui Manuc, Mielul, Bade Ioane și Pãmîntul, deocãmdatã. Autorul celor mai multe din textele sale, ca sã ne limitãm la acest aspect, Adrian Pãunescu, ocupat și cu trierea și rãspunsul la biletele primite, a fost criticat de cei prezenți cã nu și-a lansat și la Timișoara volumul Pãmîntul, deocãmdatã, motiv pentru care a promis cã va veni în municipiu și-și va lansa urmãtoarea carte. Din nou searã mare pentru acei timișoreni grupați în celebra formație Phoenix : Mircea Baniciu, Iosif Kappl, Erland Krauser, Cornel Liuba și Octavian Ștefãnescu. Bucãrile de mare tehnicã, la nivel mondial, credem. Nunta, Si-rena, Mugur de fluiet, Invocație. Apoi, un blues în care Erland Krauser s-a dovedit un chitarist de primã mînã alãturi de „bãtrînii”, ca sã folosim expresia favoritã a lui Gil Dobricã, Mircea Baniciu și Iosif Kappl. Finalul a fost de-a dreptul electrizant, chiar dacã trecuserã cîteva ore nu atît bune cît excelente de la început. Adrian Pãunescu a recitat cu sala poemul sãu, în mãsura în care acum mai este al sãu, Luminã ! Luptã ! Libertate !, apoi grupul compus din Mircea Baniciu, Iosif Kappl, Sorin Minghiat, Erland Krauser, Florian Pittis, Karol Horvãth au drapat sentimentele noastre de cetățeni ro-

mãni constructori ai noii Romãнии în adincã emoție. Au cîntat într-o salã cu peste 3000 de oameni Tricolorul și Hora Unirii. La început cu Nicu Alifantis, apoi singuri, avînd alãturi doar conștiințele, tinerii și vîrstnicii au cîntat „Trãiascã România, trãiascã tricolorul”.

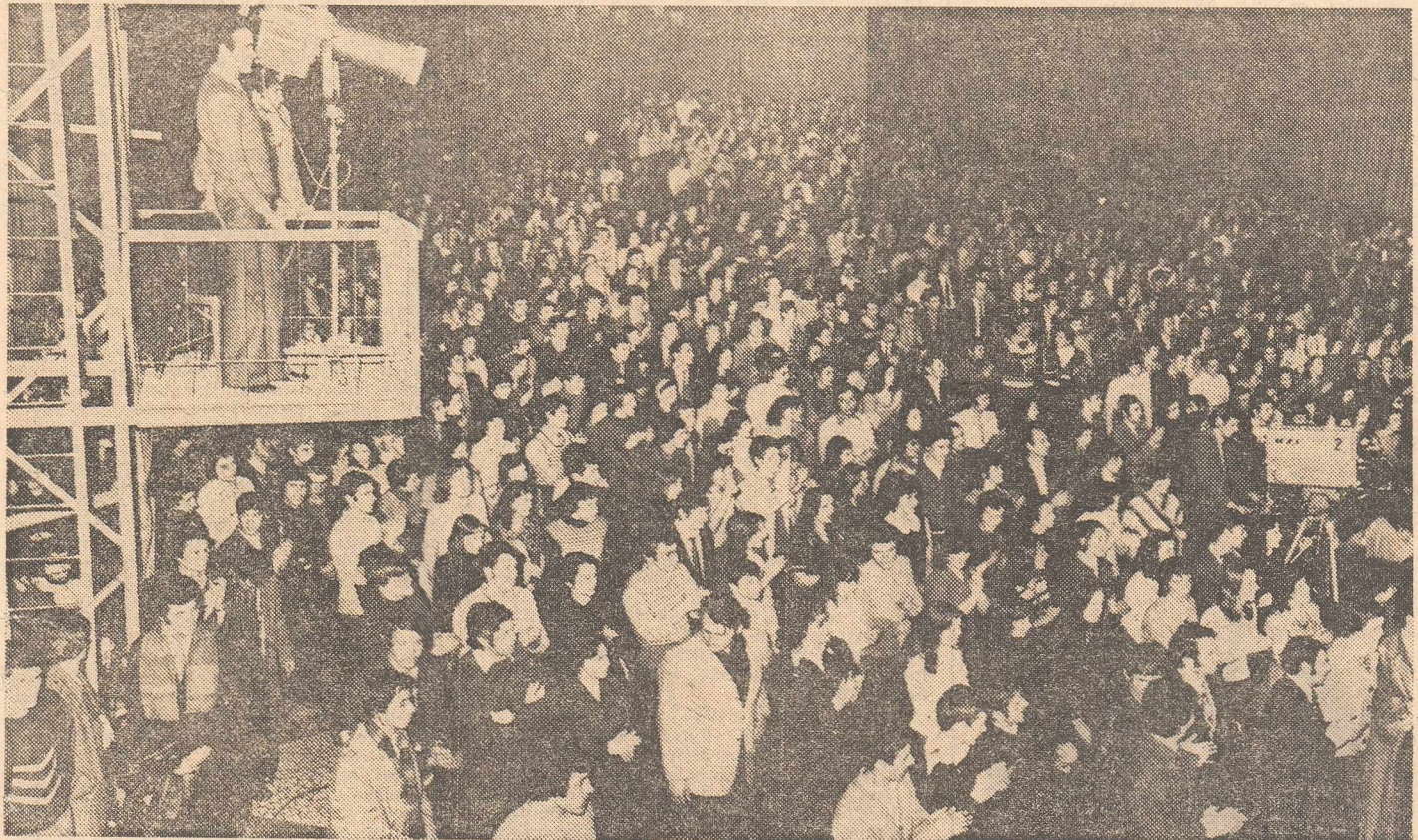
Era emoționantã imaginea marelui oraș Timișoara luminatã noaptea, la plecãre, de cîntecele și versurile pe care tinerii timișoreni și le repetau, unii altora, și ca semn al bucuriei cã ar fi posibilã — în luna mai — o nouã întîlnire a lor cu Cãnaclu Flacãra al Tineretului Revoluționar, în aer liber, pe un stadion din Timișoara.

EUGEN SECELEANU ■
Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Cronica (238, 239, 240)

ARAD. Prezența Cãnaclului Flacãra al Tineretului Revoluționar — aflat în acest lung, emoționant și plin de responsabilitãți turneu al omeniei și solidarității — din nou la Arad nu are în ea nici un grãunte de formalism cãci, de-a lungul existenței sale, cãnaclu a realizat aici, la Arad, întîmplãri cu totul excepționale de poezie și muzicã. Totdeauna, absolut totdeauna, la Arad cãnaclu a întîlnit un public generos și cald, nu numai pregãtit pentru actul artistic, dar și dornic de o participare la acest act. Un public, aș zice, frãșec, gata, de exemplu, sã trimitã din

(Continuare în pagina 18)

HUNEDOARA

Oțelãrul Gheorghe Nistor este în același timp și un poet autentic

mină în mină 100 de antinevrăgice când pe unul dintre cei de pe scenă l-ar fi durut capul. De câte ori am fost la Arad parcă ne-am dus la noi acasă și toată lumea s-a constituit într-un ceneacu ad-hoc, începând cu autoritățile cele mai reprezentative și terminând cu elevul care venea prima oară într-o sală unde se cînta „und' te duci tu mielule?” Totdeauna, la Arad, ceneacul s-a aflat la sărbătoarea sa, indiferent în ce zi s-a manifestat; și, sigur că numeroasele noastre escale acolo au fost un fel de calendar de dumini, al existenței noastre. Includerea Aradului în acest turneu, în care tinăra echipă de artiști acționează pentru reconstrucție și pentru sprijinirea oamenilor loviți de nenorocire, ni s-a părut profund firească și de curgea de-a dreptul din amintirea noastră mai veche și mai nouă despre Arad. Unde să te duci, dacă nu la prieteni? Așa am plecat spre Arad.

Prima surpriză neplăcută ne-au oferit-o organele locale, schimbînd de câteva ori data și ora la care trebuia să aibă loc ceneacul, punînd de câteva ori la îndoială chiar necesitatea tinerii lui, încercînd pe mulți localnici, care pînă la urmă n-au știut nici unde și nici cînd (și nici dacă) se va desfășura ceneacul. În orice caz, la Palatul Culturii, unde ni s-a permis să desfășurăm întîmplarea noastră de poezie și muzică, se aflau, cu puțin înainte de începerea spectacolului circa 19 (nouăsprezece) oameni, preta puțin dispusi să părăsească sala, angrenați împreună cu cei de pe scenă într-una din fazele „Cîntării României”. Ce fel de înțelegere a acestei manifestări naționale există aici, din moment ce 19 oameni ocupau 700 de scaune, n-am aflat?

A doua surpriză foarte neplăcută ne-a fost oferită, de către organizatori, în clipa în care a început să se intre în sală pentru spectacolul nostru. Am constatat că intrarea în sală pentru acest spectacol (în urma cărui-a toate fondurile urmează să fie depuse în Contul omeniei) se făcea nu numai cu bilete ale ceneacului, ci și cu bilete vindute de alte instituții și destinate altor spectacole, sau pur și simplu printr-un acord verbal, survenit între oamenii de ordine și diverse cunoștințe din ȧrăbillele localității.

Am sesizat, de îndată, faptul trimisilor județenei U.T.C. Arad și ne-am arătat dezacordul față de deschiderea arbitrară a unui astfel de... cont la uzul Palatului Culturii, un cont al omeniei și oricîndei prost înțeles. Autoritățile organizației de tineret nu au înțeles nimic pentru curmarea situației. Diversi cetățeni din diverse locuri de muncă și cu diverse puteri își aduceau în valuri familiile, prietenii și rudele mai denărtate în Palatul Culturii, fără a fi de acord să cumpere bilete de intrare. Firește, popularitatea de care se bucură ceneacul nostru n-are decât să ne bucore, dar scopul manifestării de la Arad fusese enunțat, și nu de oameni care să nu plătească avem noi nevoie în sală. Întrucît banii se strîna greu și la o sală mică există riscul ca manifestările să devină nerentabile, necum să mai ofere un surplus care să ne dea speranța că ne vom fine angajamentul. Un grup de membri ai ceneacului (Evaristo Rosetti, V. Penkoară, Gh. Amuza) precum și autorul acestor rînduri s-au așezat atunci la intrare, pentru a stăvili valurile succesive de invitați-neinvitați și pentru a ajuta, în același timp, pe reprezentanții organizației de tineret, în sarcina lor extrem de dificilă de a trimite acasă (sau de a pune să plătească biletele) pe niste oameni care, eventual, le erau sofi la locurile de muncă. Aici am avut o altă surpriză. De data aceasta surpriza nu era chiar inexplicabilă. Unii dintre localnici, fără a

avea neapărat calitatea de a decide componența echipei de ordine, au încercat să gonească pe reprezentanții Ceneacului Flacăra, de la poartă, spunîndu-le că trebuia lor e pe scenă, nu la intrare. S-a desfășurat astfel un adevărat scandal, în vreme ce rude, prieteni și favoriți ai soartei au continuat să forțeze intrarea.

În fine, am urcat pe scenă și oamenii au aplaudat cu generozitate ideea de a ne vedea, în luna mai, într-un spectacol deschis tuturor, în mod egal. După două ore și jumătate, adică la ora 23.00, spectacolul s-a încheiat într-o stare de amărăciune și insatisfacție, aici, la Arad, unde avuseseră loc, de-a lungul scurtei noastre existențe, spectacole excepționale, generoase, curate, de neuitat.

Răspriata eforturilor sălii și scenei a fost totuși comunicarea artistică pe care cu emoție și bucurie o înscrim — ca valoare forte — în contul omeniei și solidarității.

Restul ne provoacă dezgust și rusine, mai ales că, la ora cînd scriem, elevi de la Grupul școlar Electronica (eleva Gabriela Ana, de exemplu) ne spun că biletele noastre de 20 de lei au fost vindute cu 30 de lei (avem biletul și o falsificat). Restul n-am vrea să fie tăcere, mai ales că ar mai fi un post-scriptum:

INEU, orele 16. Ca o recompensă, la Ineu, în județul Arad, a avut loc a doua zi manifestarea cu numărul 299 a Ceneacului Flacăra al Tineretului Revoluționar, în care membrii ceneacului și gazdele au realizat o superbă după-amiază de spirit. Există, probabil, și o cumpănă județeană care le așază pe toate în așa fel încît accidentele să se steargă și să rămînă o impresie curată, de omenie învingătoare. Cînd tragi linia și faci socotilele, totalul acestora e — omenia ca mijloc și scop. Omenia — cale și omenia — rezultat!

În anumite momente ale sale, manifestarea din mica și primitivă Casă de cultură din Ineu ne-a făcut să credem că avem în față una din tribunele formidabile ale ceneacurilor noastre, de la Baia Mare, de la Cluj-Napoca, de la Craiova, de la Resita, de la Timisoara sau o fiște de „polivalentă” bucureșteană. La Ineu, adică, a fost cum a fost unde a fost mai frumos.

CHISINEU-CRIS, orele 20.30. Și aici atmosfera de sărbătoare a inimii. Repede, oamenii intrați timid în sală, au găsit ritmul, încrederea, și, as zice, chiar curajul de a participa. Parte dragă de țară — nouă tuturor — această cîmpie ardeeană înflorise neiertător la ora cînd treceam dinspre Ineu spre Chisineu-Cris.

Să vezi lumea cîntînd, lumea — de toate vrstele — să simți cum cresc conii sub cuvîntul tău, cum intră tinerii în credința verului, în vraja muzicii, iată recompense neprețuite pentru toate obosele și amărăciunile momentane.

Nicîieri, pe oriunde am trecut, n-am avut vreo clipă senzația că ne aflăm în provincie. Peste tot — aceeași suflare, mîndrie și demnă — aceeași pasiune pentru frumos, care fixează prietenii imediate și creează noi obligații pentru noi.

Unde, oare, nu ne-am mai duce dacă am fi invitați?

Senzația mea este că as pleca, împreună cu prietenii mei, pe același traseu al omeniei și solidarității, imediat ce s-ar termina turnoul în care ne aflăm și din care — scrișit de anlaurele florbînti ale sălii în care Pittis, Erika și Doru Stănculescu se manifestă — transmit cuvintele de față, în vreme ce E. Secleanu e tonit de oboseală... Plecăm mai demn. A doua jumătate a turneului începe mîine, marti, 29 martie, la Oradea.

ADRIAN PĂUNESCU

A imprumutat o „uzină pe roți”!

În ziua aceea D. G., sofer la Autobaza nr. 1 marfă Ploiești, trebuia să efectueze un transport de bitum cald de la Rafinăria nr. 1 Ploiești la secția de întreținere și reparații de drumuri din Gheorgheni, județul Harghita. Amintindu-și însă că are de făcut o treabă în oraș, D. G. încarcă mașina și se îndreaptă nu spre drumul Brașovului, ci spre domiciliul cumnatului său — și el sofer profesionist — cu care cade repede la învoială să facă în locul lui cursa pînă în localitatea amintită. „Pe un traseu atât de frumos, cu o mașină confortabilă, chiar dacă ai la spate o cisternă, să tot mergi” — zicea P. O. Bucuros, se urcă la volan, își imbarcă în cabină concubina și cei patru copii și... la drum.

Deși posesor de permis din 1969, P. O. nu era prea familiarizat cu mașina și nici „la zi” cu antrenamentul, întrucît nu demult se eliberase din penitenciar. Dealfel, nici nu se angajase încă la vreo întreprindere.

Hotărît să transforme cursa într-o plimbare de agrement, dovadă că își luase cu el întreaga familie, P. O. apăsa totuși suficient de tare pe accelerație, grăbindu-se, slăpînd de neliniște, ca majoritatea celor care știu că ceea ce fac este un lucru ilegal.

Și astfel numai în trei ore soferul nostru, deși conducea un adevărat colos, ajunge la Băile Tușnad. Nu se oprește în stațiune, pentru a admira frumusețea locurilor, ci își continuă în goană cursa.

Autovehiculul se apropie de o curbă largă spre stînga, dar din pricina vitezei excesiv de mari și a lipsei de antrenament soferul nu mai poate menține controlul volanului. Autovehiculul rulează circa 60 de metri cu roțile din dreapta pe acostament și în continuare încă 40 de metri prin șanțul drumului. Apoi mastodontului necontrolat îi apare în cale un pom, nu prea subțire (se vede în fotografie) pe care îl frînge cu ușurință. Contactul cu copacul reduce substanțial viteza mașinii, care nu mai are forța necesară să-l rupă și pe al doilea, în care mașina se oprește. Coliziunea violentă provoacă avarii grave autovehiculului și ejectarea prin parbriz a micuței M. O. în vîrstă de numai 6 ani care moare la cîteva minute după contactul cu solul. Femeia și băiețușul O. D. de

4 ani, aruncați cu putere în bordul mașinii ca urmare a șocului produs, sînt răniți grav. Ceilalți doi copii, S. O. de 14 ani și R. O. de doi ani, se aleg cu leziuni ușoare, iar soferul, aflat în partea cabinei care a suferit avarii mai ușoare, scapă nevătămat.

Un sofer care își trimite în mormînt propriul copil și în spital pentru mult timp alți doi membri ai familiei, care distruge un autovehicul special în valoare de cîteva sute de mii de lei, provocînd mari prejudicii avutului obște. La fel ca și în alte cazuri, acest accident grav a fost provocat de un șir întreg de încălcări ale disciplinei: soferul titular care dă pe mîna cumnatului său o „uzină pe roți” ca și cum ar imprumuta un obiect oarecare, conducerea unității de transporturi auto care punînd la dispoziția beneficiarului o mașină se consideră degrevată de controlul ce este obligată să-l execute conform legii permanente și oriunde asupra subalternilor, unitatea beneficiară care primînd o mașină tratează această problemă pur tehnic, omîțînd că la volanul autovehiculului se află un om și nu un robot etc., etc.

Cazul prezentat aduce din nou în dezbatere o problemă ce din păcate se mentine în actualitate, aceea a curselor clandestine, în timpul și din cauza cărora se comit peste 50% din cele mai grave accidente de circulație în care sînt angajate autovehiculele aparținînd unităților socialiste.

Disciplina e un element de importanță hotărîtoare în orice domeniu al vieții sociale. Dacă în unele cazuri încălcarea ei poate avea doar consecințe negative de natură materială, ceea ce fără îndoială e rău și grevează rezultatele economice ale unităților respective, în transporturile auto ignorarea regulilor de disciplină (în care sînt incluse și normele de circulație) poate avea — așa cum s-a văzut și în cazul de față — consecințe tragice, ireparabile.

Colonel VICTOR BEDA

OAMENI DE PE MACARALE, OAMENI DE PE PARTEA NEVĂZUTĂ A LUNII

Pentru foarte mulți bucureșteni, întreprinderea de utilaje de transport din Capitală, mai scurt IUT, nu este decît o întreprindere ale cărei inițiale sînt foarte ușor de reținut; pe alocuri chiar, semnificația celor trei litere se pierde între „bănuiesc că ar fi vorba de o întreprindere” și „eu știu, poate un cuvînt din Dobrogea” — definiții absolut autentice. Pentru alții, la fel de mulți, amintita firmă nu spune mai mult decît însăși denumirea ei. Vrem să arătăm de fapt că majoritatea locuitorilor Capitalei nu știu că IUT-ul, timp de aproape treizeci de ani, a zidit temelii fericiți lor, a bucureștenilor, că oamenii acestei întreprinderi și-au pus mîntea și sufletul la înălțarea fiecărui bloc, fiecărui nou cartier de locuințe, durînd aproape un nou oraș și dînd totodată Bucureștiului respirația și anvergura unei mari metropole. Și iată-și azi pe aceiași oameni, ale căror fapte ne obligă să-i numim constructori, cuprinși în efortul subtil al întregii țări, dărîndu-și și cu mîndrie energia și priceperea, mobilizați pe toate șantierele Bucureștiului, ziua și noaptea, pe macarale sau excavatoare, muncind cu abnegație pentru a clădi în continuare marile orașe, pentru a făuri oamenilor lui, mai repede și mai bine, locuințele de care aceștia au nevoie.

Asadar, cine sînt oamenii IUT-ului? Alexandru Săvescu, excavatorist, 37 de ani, oltean din Vlcea, azi bucureștean cu vechime.

— Noi, dacă vreți, ca să priceapă oamenii, sîntem tot constructori. Dar în umbră; sîntem pe partea nevăzută a Lunii, cum s-ar spune. Ne aflăm în preajma unui bloc de cînd se sapă temelia pînă se finisează și trebuie curățat totul împrejur.

— Cum trebuie să fie temelia unei case? Vreau să spun o temelie bună.

— Eu sap fundatia. Important este ca după mine să nu mai vină unul cu lopata pentru că eu am lăsat fundul gropii numai valuri. Uitați, am lucrat la termoficarea din Berceni. Toată am făcut-o numai eu. Adică fundatia, montatul prefabricatelor în formă de L și a conductei de termoficare. Schimbam mereu utilajul, cînd macaraua, cînd draglina și totul mergea strună. Mulți au spus că lucrarea era o bijuterie.

— Ce calități trebuie să aibă un excavatorist?

— Multe. Vedere bună, sistemul nervos normal, mîinile și picioarele zdravene. Lucrează cu toate deodată. În plus, trebuie să gîndească repede și să cunoască bine meseria.

— Deci sînteți constructor?

— Sută în sută. Și nu numai cu sufletul. Noi, cei de la IUT, nu vrem să luăm locul la nimeni. E drept, alții clădesc și ce înalță ei se vede, dar fără noi ar putea ridica ceva? Și nu sînt doar blocurile. Uitați, am participat la construirea Sălii Polivalente, a podului de la Colentina, a barajului de la Pantelimon. La sfîrșit, după ce s-a terminat treaba, constructorii au fost felicitați și noi, cei de la IUT, eram printre ei. Dar sînt constructor și pentru faptul că eforturile zidarilor, betonistilor, cei care înalță propriu-zis o construcție, includ și efortul meu. De exemplu, noi, excavatoriștii de la IUT, vom executa anul acesta fundațiile la 90 de blocuri, deci cu 30 mai multe decît ne angajasem la început.

Constantin Ionescu are 38 de ani și este macaragiu pe o macara turn. E blond, iar soția lui este macaragiță tot aici, la IUT.

— De unde sînteți?

— Eu sînt din Teleajana-Vaslui, o comună aruncată între dealuri. Am plecat de acolo în 1957, tata murise pe front, mai rămăseseam cu mama și cu un frate. Am plecat la Petrosani, plecau și mai pleacă și azi mulți tineri de la noi. Vroiam să ajung miner. Am făcut două încercări, dar n-am putut sta nici două zile la rînd în mină și am plecat pe un șantier de construcții.

— Desigur, de aici, din mină și pînă la o macara turn nu-i decît un pas...

— Cam mare însă, de vreo 125 de metri. Am lucrat pe un turn de 105 metri. Dar în mod obișnuit lucrez la 60 de metri.

— Cum e aerul pe acolo și cum se vede lumea?

— Aerul e bun și lumea, firește, este mică. Îmi iau și un binoclu la mine să văd mai bine totul. Seara, ce să vă spun, orașul este o minune!

— Ce-i mai trebuie unui macaragiu în afară de curaj?

— Calm, singe rece, atenție și multă meserie. Despre curaj, cum să spun, nu se discută. Ai, te urci pe macara, n-ai, stai liniștit și faci altceva. Pentru restul, calm, atenție și ce mai spunem, există tot felul de examene, de probe pentru meserie. Dar macaraua îți cere parca mai mult. Adică suflet, istețime. Acolo, la 60 de metri, dacă nu-ți dai seama că de poziția ei, a macaralei, sau a sarcinei pe care o transportă depind caracteristicile de lucru, dacă n-o simți, se pot întimpla accidente grave pentru că balansul la înălțimea aceasta este, mai ales pe vînt, destul de mare.

— Unde lucrați acum?

— În cartierul Vatra Luminoasă, la blocul P2. Lucrăm repede și bine. Tragem fără pauze. E atîta nevoie de locuințe, încît toți constructorii lucrează ca în agricultură, cînd se recoltează, pe zi-lumină.

Marin Boangher, 40 de ani, macaragiu pe automacara, 24 de ani în serviciu.

— Eu sînt din Seaca-Olt și în Bucu-

rești am venit acum 21 de ani. Dar pe șantier am fost la Hunedoara, cînd s-a făcut bateria cocsocimică, la Buftea, la studioul cinematografic, la Borzești, la Doicești, pe atunci mari șantiere. Am construit atunci, construim și azi. Însuflețirea este aceeași. E drept, zilele acestui început de martie au fost dureroase.

— De ce ați muncit mereu pe șantiere? Se spune că munca pe șantier este mai aspră ca multe altele.

— Uitați ce se întimplă. Am lucrat și macaragiu la o oțelărie, la mașini grele în București. Acolo este într-adevăr foarte greu. Nu poate face față oricine. Jos pălăria în fața oamenilor de la oțelării. Pe șantier, se spune, lucrezi pe orice vreme; te ninge, te plouă, e frig. Dar ce să faci, nicăieri în lumea asta nu s-a făcut întii acoperișul și pe urmă temelia, și cînd îți place să construiești, înțelegi mai ușor adevărul acesta.

— Totuși, dumneavoastră, la IUT, nu sînteți constructori.

— Nu punem cărămida, e adevărat, dar lucrăm cot la cot cu cei care fac treaba asta. Și dacă noi n-am săpa, n-am transporta sau n-am ridica panourile și cărămizile, cum s-ar mai construi? De fapt, despre noi, despre întreprinderea noastră lumea știe prea puțin lucruri. De exemplu, mulți cred că punem la dispoziție niste utilaje pentru constructori sau ieșim la deszăpezire. Avem diferite meserii, însă în fața unui bloc, a unui pod, a unui obiectiv în general, colaborăm cu constructorii. Adică avem idei, dăm soluții, cum trebuie făcută o fundație, cum se așază mai bine un panou, un stîlp, dar la sfîrșit lucrurile acestea nu se prea văd. Rămîne doar lucrul bine făcut. Și dacă vreți o explicație mai concretă, succesele întreprinderii noastre se concretizează în succesele constructorilor. Astfel IUT-ul va contribui pînă la sfîrșitul trimestrului

I la darea în folosință a peste 2300 de apartamente peste plan.

Nicolae Cirstea, 27 ani, slăbuț, ambițios, însurat, are doi copii, ultimul născut pe 6 martie. Lucrează pe autoîncărcător.

— Am venit la IUT, la 18 ani. Aici am învățat meserie, la școala profesională, și am realizat foarte multe. M-am însurat, mi-am făcut casă, în sfîrșit, multe. Prima dată am fost trimis să lucrez la o fabrică de cărămidă, adică la o unitate a ei, din Colentina. Datorită mîinii unitatea asta a luat locul întii pe întreprindere.

— Cum așa?

— Toată materia primă, argila, trecea pe la mine. Îi asiguram mereu cu material.

— Ce este de fapt întreprinderea la care lucrați?

— Este o întreprindere care dacă n-are existanță, nici eu nu mi-aș fi putut face casă. Sînt aici oameni de toate meseriile, de la șoferi și mecanici pînă la macaragiști de pe turn. Pe autoîncărcător ai două meserii: șofer și macaragiu. Șoferia tot aici am învățat-o. V-am spus, iubesc IUT-ul pentru că mi-a dat totul, dar am și muncit. Părinții erau săraci și a trebuit s-o iau de la început, de la lingură. Am și doi copii, al doilea a venit în zilele acelea cînd toți am muncit mult și am dormit foarte puțin. Dar copilul ăsta, vă spun sincer, parca mi-a dat viață. Muncesc mai mult ca oricînd și parca înțeleg mai bine unele lucruri. M-am maturizat și sînt conștient că trebuie să dau mai mult. Și cum vorbele nu ajung, asta înseamnă că la blocurile din Berceni, unde lucrez, chiar am să fac mai mult. Și nu doar pentru că sînt eu un om ambițios, ci pentru că fără multă muncă nu putem clădi o Capitală frumoasă și trîntica așa cum și-o dorește fiecare constructor al ei.

Sînt cîțiva dintre oamenii IUT-ului, cea mai mare întreprindere din țară și printre cele mai mari din Europa, în acest profil. Sînt cîțiva dintre cei care și-au adus contribuția la construirea unor orașe într-un oraș. Sînt cîțiva dintre cei care în zilele pline de durere ale acestui început de primăvară au muncit fără odihnă pentru ca Bucureștiul să devină iar orașul pe care l-au visat și ridicat. Sînt cei care prin munca și faptele lor își revendică titlul de constructori.

RĂZVAN BĂRBULESCU

MEMORIILE CELOR CARE AU LUPTAT

Ca și în 1848 și în 1859, poporul a primit o literatură pe care și-a însușit-o și a transformat-o în cea mai fidelă reprezentare a sa despre război. Au concurat la aceasta mai mulți factori de ordin social și psihologic: eroii poezilor (și cele scrise atunci și cele care, precum ale lui Coșbuc, vor reprezenta o inspirație mai tirzie) erau țărani, oameni din popor sau care, precum ofițerii, luptaseră alături de acești oameni, se identificaseră cu ei pe cimpul de luptă. Odată ajunse la straturile populare, cei ce le-au ascultat s-au recunoscut firesc în eroii lor purtând „pinci, suman, ițari” și care se comportaseră cu aceeași vitejie ca personajele din poeziile lor. La două decenii după încetarea lui, războiul aparținând istoriei, dar generația care făurise independența era încă o prezență în viața socială și spirituală a țării și avea mândria reafirmării acelor clipe de mare eroism, de dăruire patriotică, după cum cei ce pierduseră pe unii dintre cei apropiați simțeau încă acută durerea. Coșbuc avea să înceapă publicarea poeziilor din ciclul **Cinteele de vitejie** care și ele se răspindesc pe aceleași căi, ca și versurile lui Vasile Alecsandri. Receptate colectiv, așa cum erau altădată produsele folclorice învățate din fragedă copilărie, ele au creat o imagine a războiului în care toți cei ce au luptat, toți cei ce au trăit efectiv războiul se recunosteau, se identificau. Al. Odobescu intuise de la bun început faptul că valoarea acestor poezii aici trebuie căutată.

De aceea poporul și-a transmis din generație în generație această imagine mitică asupra războiului creată de scriitorii care l-au văzut prin prisma sensibilității și a gândirii țărănești. Se mai adaugă un fapt esențial: războiul pentru independență a fost primul eveniment al istoriei naționale care și-a aflat o imagine plastică de anvergură datorată celui mai mare pictor al țării noastre din acea vreme devenit pictorul nostru național: Nicolae Grigorescu. Memoria afectivă a creat o adevărată echivalență între poeziile lui Alecsandri și picturile lui N. I. Grigorescu și pentru faptul că și unele și altele aveau un subiect, relatau o acțiune. Ele puteau să fie povestite, așa cum proceda Alexandru Vlahuță în monografia dedicată pictorului.

Imaginea literară însoțindu-se cu cea plastică, amândouă având aceeași putere de penetrație prin mijloacele lor artistice simple, directe, au impresionat decenii de-a rândul pe oricare dintre cititori și privitori.

Astfel se explică de ce memorialistica a rămas într-o zonă de penumbră a interesului public, de ce până acum ea n-a fost percepută decât ca material documentar pentru lucrările de istoriografie asupra acestui eveniment¹⁾. Fără îndoială nici primul, nici cel de-al doilea război mondial nu și-au avut lucrările memorialistice pe măsura celor literare aparținând unor scriitori precum Liviu Rebreanu, Camil Petrescu, Mihail Sadoveanu, Cezar Petrescu, Hortensia Papadat-Bengescu, Vasile Voiculescu, Mihail Sorbul, Perpessiciu sau mai recent Eugen Barbu, Titus Popovici, Marin Preda, Laurențiu Fulga ș.a. Se justifică astfel opinia lui Eugen Lovinescu privitoare la o inadverență a spiritului românesc la genul memorialistic? Astăzi, când în conștiința publică au intrat marile cărți de memorii românești precum **O viață de om** de N. Iorga și **Jurnalul** lui Gala Galaction, când genul cunoaște numeroase valori certe, afirmația nu s-ar mai putea susține. Dacă în ceea ce privește primul război mondial balanța a inclinat net în favoarea beletristicii, datorită valorii acesteia, literatura războiului de independență — în afara romanului lui Dulfu Zamfirescu și a povestirilor lui Mihail Sadoveanu — nu este investită cu aceleași atribute estetice. Dar creditul sufletesc acordat de cititori a fost nelimitat chiar în împrejurările unei evoluții a literaturii române și a gustului public. Explicația sumară care se dă adesea și anume optica formată de școală nu este suficientă, deoarece, după cum știm prea bine, școala poate să creeze și reacția contrară. Sunt cauze mai profunde care pornesc de la o anumită structură psihologică a poporului român incli-

nat să recepteze în primul rind reflecția sentimentală a evenimentului, să-l proiecteze în statura unor eroi care având toate atributele unei existențe reale să poată să se bucure de statutul eroului literar, să devină pină la urmă o expresie mitologică.

Inclinație spirituală formată de secole în care literatura populară a constituit nu numai unica formulă de expresie artistică a sufletului național, dar și singura cale de contact cu arta.

Memorialistica românească își avea, fără îndoială, un statut la sfârșitul secolului trecut, prin cele două expresii ale sale — scrisorile lui Vasile Alecsandri și Ion Ghica — prin cele citeva discursuri ale lui Kogălniceanu, prin amintirile din pribegie ale lui Ion Heliade Rădulescu. Generația anului 1848 a avut conștiința faptelor deosebite pe care le-a realizat sau pentru care a luptat.

Dar luptătorii generației de la 1848, ideologii, oamenii de acțiune au fost în același timp și scriitori. De aceea opera lor nu a fost înțeleasă în primul rind ca o operă de memorialistică pură, ci ca una funciamente literară, din paginile căreia s-au extras numeroase pagini care au conturat o epocă în țesătura faptelor, a evenimentelor sale caracteristice. Într-un

ceastă dare de seamă, prin bogăția episoadelor și prin simplitatea expunerilor. Ceea ce apreciază Caragiale este „felul natural și simplu de expunere a faptelor vitejești, fără încercări retorice, fără declamațiuni, mai mult sau mai puțin artificiale”. Tot I. L. Caragiale recomandă și cartea de amintiri a lui St. Georgescu-Sergent, deoarece „este scrisă într-un stil natural, absolut lipsit de pretenție și de artificialitate falsă”. Scotea că trebuie să fie citită „mai ales de către amatorii de scrieri clare și născute, iar nu făcute”. Aprecierea ambelor cărți de I. L. Caragiale nu își avea soriginea într-o amabilitate de circumstanță, ci în constantul său refuz față de „literaturizare”, față de frazeologia bombastică și searbădă și în sensibilitatea sa deosebită față de tot ceea ce era autentic.

Pornind de la ceea ce spune Caragiale, vom înțelege și locul specific pe care îl ocupă aceste cărți în evoluția memorialisticii românești. Spre deosebire de memoriile publicate până atunci (indiferent de forma lor de expresie literară, scrisori, note de drum, discursuri etc.) cărțile acestea se referă la un eveniment în care operațiunile militare au fost cele hotărâtoare și deci reacția omului de pe cimpul de luptă sau în drum spre el este cea

1877 — Războiul pentru independență

● Poporul nostru și-a transmis din generație în generație imaginea mitică asupra războiului creată de scriitorii care l-au trăit prin prisma sensibilității și gândirii țărănești ● Memoriile participanților direcți la război au o dublă valoare: de document istoric și de document uman ● Mărturiile unui înalt sentiment de mândrie al oamenilor care au luptat atunci, că prin fapta lor s-a făurit independența

moment în care genurile nu-și căpătaseră în literatura noastră autonomie estetică și în care în structura romanelor paginile documentare erau inserate ca atare, fără îndoială că nici memoriile propriu-zise nu erau receptate ca expresii ale unui gen constituit. Este o trăsătură a secolului al XIX-lea românesc, când genurile literare nu-și aflaseră încă matca lor, ci trăiau într-un permanent fenomen de interferență și ar fi suficient să amintim aici poate cel mai tipic exemplu, **Amintirile** lui Ion Creangă.

Când luptătorii de la 1877—1878 încep să-și scrie memoriile, așa cum spuneam, imaginea războiului se constituise prin versurile lui Vasile Alecsandri și picturile lui Nicolae Grigorescu, Memoriile dedicate războiului au aparținut militarilor, iar unele dintre ele — cum era și firesc — aveau un caracter predominant istoric, așa cum a fost volumul **Luptele Românilor** de T.C. Văcărescu. Unii dintre participanți, cum este și cazul lui T. C. Văcărescu, dar mai ales al unor comandanți de stat major sau mari unități (vezi St. Fălcoianu), nu și-au redactat memoriile ci au scris istoria armatei noastre, a armelor din componerea ei și a marilor unități. Era și firesc dacă ne gândim că armata română prezentă — după aproape două sute de ani — pe cimpul de luptă câștigase nu numai un război dar eucerise și independența națională. Iată însă că în ultimul deceniu al secolului au început să apară și **memoriile** în adevăratul sens al cuvântului, adică acea relatare a unei experiențe individuale integrate într-o înțelegere colectivă cu atâtea consecințe asupra țării. Chiar dacă aceste memorii n-au constituit o revelație și nu s-au înscris ca opere majore în istoria literaturii române, unele n-au trecut totuși neobservate. Caragiale, Delavrancea, Mihail Dragomirescu le-au prefăcut sau au scris despre ele. Prefațind volumul căpitanului Mihail Dumitrescu, I. L. Caragiale sublinia un fapt esențial pentru înțelegerea specificului acestor memorii și anume că „nu avem... a face cu o operă de artă, ci cu relația exactă a unui dăruie făptuitor. Astfel, tot aparatul artistic lipsește: el e înlocuit, în a-

hotărâtoare, care interesează în primul rind. Viața, societatea românească trăiesc aici implicit în măsura în care războiul din 1877 a însemnat deopotrivă angajarea poporului român într-o luptă care încununa o aspirație seculară. Cum independența fusese proclamată la 9 mai 1877, angajarea fiecăruia însemna mai mult decât simpla împlinire a datoriei celui aflat din obligație cetățenească sub arme sau celui ce îmbrăcase haina militară ca voluntar. Memoriile acestor oameni, cei mai mulți ostași de diferite grade, dar și oameni a căror profesie nu era aceea a armelor, au deci, în primul rind, valoarea unui document care privește întreaga societate românească aflată într-unul din momentele cruciale ale existenței sale. Aproximativ toți spun de la bun început că nu vor face o lucrare de istorie militară propriu-zisă, ci vor rememora ceea ce „au văzut ceea ce a căzut sub incidența privirii lor, faptele trăite de ei și de cei din jurul lor, bătăliile la care ei au participat. De aici dubla lor valoare: una de document în accepțiunea strictă a cuvântului care a slujit și va sluji istoriei propriu-zise a războiului, cealaltă, pe care o aprecia I. L. Caragiale, de document uman. Adică de document prin care reținem stările sufletesti ale luptătorilor, modul în care au privit atunci viața și moartea — nu numai ei, ci și cei din jurul lor. Descrierea propriu-zisă este însoțită totdeauna de considerațiile personale, de modul în care atunci au trăit și au înțeles faptul. Și chiar dacă unele din aceste considerații par astăzi naive, ele reflectă o stare de spirit, ceea ce sporește valoarea acestei mărturii. În același timp valoarea de document uman sporește nu numai prin ceea ce memorialistii spun despre ei înșiși, ci și prin descrierea împrejurărilor vieții de campanie, prin mărturiile pe care le depun despre modul de viață al celor din jurul lor și reacțiile acestora. Esențială este deci această impresie de viață autentică și autentică trăită, de viață redată în toate gamele ei: înțelegerea supremă, eroismul patetic, așteptarea încordată, efortul necondiționat, durerea în fața morții celui apropiat, destinarea ivită după momentele critice. Toate loialtă, expuse nu o dată stingaci, dau sentimentul întâlnirii cu ceea ce Caragiale numea o carte „născută, nu făcută”. Pentru că ceea ce interesează în aceste pagini nu este literatura propriu-zisă, transfigurarea faptului de viață, ci relatarea lui nudă cit mai aproape de adevăr.

Literar vorbind, citind aceste cărți ne dăm seama că se produce un fenomen de interferență între memorii, scrisori, însemnările zilnice. Unii memorialiști au mărturisit faptul că și-au redactat cărțile după carnetele de note ținute în timpul campaniei; deci, dacă vrem să definim genul proximal al fiecărei lucrări, ne va fi foarte dificil: aceeași lucrare folosește uneori mijloace diferite retopindu-le sau uneori integrându-le pur și simplu în firul narațiunii, așa cum procedează de pildă Gh. Sabin. În același timp, chiar hotărât dintre istoria obiectivă și memorialistica propriu-zisă este adeseori abilit, mărturia luptătorului completând nu o dată expunerea strictă a desfășurării evenimentului, cum se întâmplă în cartea lui T. Văcărescu.

Unii dintre autorii acestor memorii (colonel G. Botcau, general Al. Candiano Popescu, general Văcărescu) au avut velenități literare, au publicat volume de versuri, studii critice etc. Nici unul (în afară de Candiano Popescu, care păstrează

trăsăturile stilului său grandilocvent) nu au încercat cu acest prilej să-și creeze un statut de literați și nici nu și-au înscris memoriile ca o continuare sau ca o încununare a operei lor anterioare. Dimpotrivă: aici maniera, stilul propriu-zis sunt deosebite net de paginile scrise anterior. O anume sobrietate este evidentă dacă excludem bineînțeles notele patetice atât de frecvente în stilul literar al secolului al XIX-lea, mai ales când erau evocate fapte de vitejie, osteni căzuți la datorie, momente revoluționare, de entuziasm popular etc.

Ce loc ocupă aceste cărți în contactul memorialisticii noastre? Comparate cu piscurile genului mai ales după redescoperirile ultimilor ani, cu ceea ce au scris Alecsandri, Ion Ghica, E. Lovinescu, N. Iorga, Gala Galaction, nici una din ele nu se ridică la valoarea expresivă a celor amintite. Nici una nu are anvergura artistică a cărților care refac un destin uman, viața socială dintr-o anumită epocă. Aceeași situație se va repeta și în cazul cărților de memorii închinată războiului din 1916, deși acestea conturează una din cele mai vii și mai elocvente imagini ale vieții cotidiene din țara noastră în această epocă. Se poate cred avansa ideea că memorialistica română și-a găsit matca fertilă mai ales atunci când a evocat mândria (socială sau intelectuală), destine umane legate de evoluția societății și mai puțin în restituirea unui eveniment. Dar dacă fiecare din cărțile acestea nu se ridică la cotele artistice amintite nu înseamnă că ele sunt lipsite de interes în istoria memorialisticii noastre și că ignorarea lor nu este din toate punctele de vedere păgubitoare pentru cunoașterea pulsului autentic al vieții românești de atunci. Dimpotrivă, în paginile fiecăreia se află zone de real interes uman care printr-o primă operație de delimitare de amănuntul oarecare, de faptul anodin, oferă posibilitatea cunoașterii nu numai a peisajului luptei ci și a reacțiilor umane memorabile. Astfel — cred — că un moment memorialistic ignorat până acum din motivele pe care am căutat să le schițăm în acest studiu²⁾, se va înscrie în evoluția genului. Prezența lui va fi consemnată în special la capitolul mărturie și document uman pe care au depus-o oameni care scriindu-și amintirile sau retranscriindu-și însemnările n-au avut decât dorința de a spune ceea ce au trăit și ceea ce au văzut.

Relatarea nu este însă un simplu proces verbal de campanie, un jurnal neutru al operațiilor. Toți cei care și-au scris amintirile (inclusiv cei ce au trimis scrisori celor de acasă) mărturisesc un sentiment de mândrie pentru faptul că au luptat atunci, că au fost dintre aceia prin fapta cărora s-a făurit independența. Aminteam mai sus de patetismul prin care această înfiorare patriotică este exteriorizată. Spuneam că este specific secolului al XIX-lea, secol în care acești oameni se formaseră spiritual. Aici cred că se realizează și joncțiunea dintre literatura și memorialistica războiului de independență națională: în acest suflu de participare, dăruire, jertfă pentru o cauză care era a fiecăruia și a tuturor. De aici un acut sentiment de solidaritate națională ne care și scriitorii și memorialiștii îl subliniază. Paginile acestora din urmă, cei mai mulți oameni ai armelor, sint convingătoare pentru a demonstra unitatea națiunii române într-unul din momentele hotărâtoare, cruciale ale istoriei: eucerirea independenței. Numitorul comun al tuturor acestor pagini, latmotivul lor este eroismul popular, ceea „nepăsare de moarte”, cea sfidare a pericolului, cea superbă înfruntare a unui dusman superior numeric și cea moarte demnă însoțită cel mai adesea de îndemnuri la luptă adresate celor din jurul lor. Un studiu psihologic ar releva trăsături din cele mai interesante ale ființei umane aflate într-o asemenea înclătare: gîndul la confortul de acasă sau din locurile cunoscute altădată (în cazul unor oameni aparținând claselor avute precum Ion Ghica sau Jean Lahovary) gînd repede îugulat de privilegiata condițiilor de viață vitrege pe care trebuiau să le înfrunte ostașii, entuziasmul tineretii, angajarea în război a generației care atunci păsea în viață cu o dăruire de sine ce nu vroia să fină seama de nici un considerent (Gheorghe Sabin), moralul ridicat al omului de la țară, al ostașului de rînd care a îndurat privațiunile campaniei (ger, condiții de transport îngreunate de ploaie, lipsă unori de haine îndestulătoare etc.), cu bravură și stoicism, hotărârea de a merge pînă la capăt cu orice preț. Fără îndoială momentele evocate se interferează, memorialiștii au participat la același eveniment, la aceeași bătălie dar au văzut-o și au simțit-o din unghiuri sufletesti deosebite, care nu contrazic imaginea de ansamblu asupra războiului, ci o luminează prin reacția individuală, o fac să capete dimensiune umană care confirmă sensurile și marile adevăruri ale istoriei.

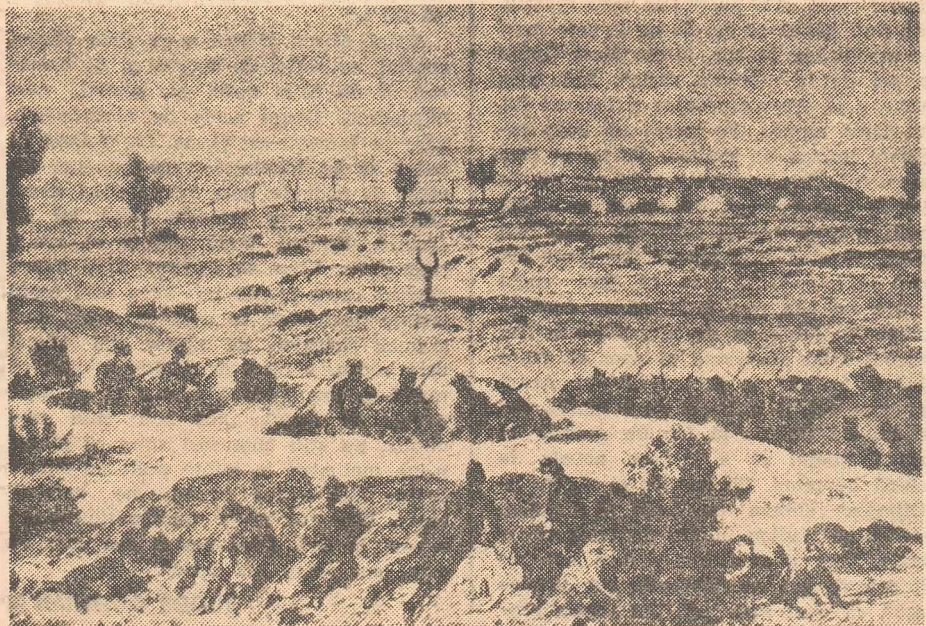
Memorialiștii anului 1877 au scris asea istorie vie pe care au trăit-o și au făurit-o.

VALERIU RĂPEANU ■

1) Generalul R. Rosetti, în numeroasele sale lucrări dedicate Războiului de independență a dovedit o cunoaștere exhaustivă a memoriilor publicate pînă atunci, tipărind în special corespondența inedită din această perioadă (generalul Iancu Ghica, locotenent Ion Perticari), de asemenea, tipărind în cadrul unor comunicări academice jurnale de front etc.

2) S-au scris și publicat după primul război mondial numeroase volume de amintiri, de note zilnice puține însă au avut circulația meritată. Semnalăm pe cele semnate de Gh. I. Brătianu, Vasile Th. Canciov, Ștefan Zeletin, Virgiliu N. Drăghicescu, Pia Alimășteanu etc.

3) Se mai adaugă și alte considerente de natură extra artistică: faptul că aceste volume au apărut la distanțe mari de timp, au fost tipărite în edituri lipsite de importanță că unele au văzut lumina tiparului postum după primul război mondial, fiind acest eveniment domina viața socială românească.

ȘARJELE SOLIDARITĂȚII

Transcriu din raportul de tură al dispecerilor : „Ora 21 și 24 de minute, liniile de 220 kv din sistemul național declanșează, un transformator de 220/210 kv declanșează, cade adică, un descărcător se rupe. La Centrala termoelectrică din Galați, trei grupuri electrice în funcție declanșează. Întrerupătoarele motoarelor mari sar și ele din prize, întrerupătoarele transformatoarelor, la fel. Toți consumatorii Combinatului siderurgic Galați rămân fără tensiune. Furnalele rămân fără energie electrică.”

Toate acele indicatoare ale aparatelor încep o goană nebună spre zero. Focul continuu, realitate cu adâncă putere de simbol, amenința să se întrerupă. Dar focul continuu nu s-a stins...

— Imediat m-am gândit la Fabrica de oxigen, ne mărturisește Nicolae Ciopală, dispecer principal de serviciu în noaptea seismului. M-am repezit la microcentrală. Printr-un gest reflex aproape, am strigat în receptor către toate stațiile din combinat : „Întrerupeți gazul metan către consumatorii și deschideți refulatorii”. A doua dispoziție am adresat-o oamenilor de la Fabrica de oxigen : „Izolați toți consumatorii de oxigen de pe toată platforma!”

Comenzile dispecerului principal Nicolae Ciopală au fost executate la timp de toți ceilalți dispeceri de la stațiile de alimentare, care nu și-au pierdut cumpătul și, cu singe rece, au acționat calm, corect, rapid. De la stația de reglare Barboși mi se telefonase că ar fi un miros puternic de gaze în zona aceea. Între timp, dacă trecuseră 20 de minute, oamenii începuseră să sosească în combinat. Sosise și colegul

meu Ghiță Golat. L-am lăsat pe el în dispecerat, iar eu împreună cu tovarășul Blănaru ne-am urcat într-un microbuz și am alergat spre Barboși. Imediat am luat legătura cu inginerul Moraru de la Gaz metan Brăila : „Spuneți-mi care e situația cu magistrala Moldova ? I-am întrebat : aici presiunea se apropie de limita ma-

Ne-am dovedit nouă și am dovedit lumii forța economiei noastre socialiste, capacitatea ei de a depăși într-un timp scurt toate momentele grele

ximă”. Mi s-a răspuns : „Din magistrala Moldova nu a intrat în funcțiune nici un consumator. Cei de acolo ne-au rugat să intrăm noi și cât mai repede în funcțiune”. Am fi vrut cu toții, dar... Atunci am luat legătura cu inginerul Stan, era de serviciu la Termocentrala de la Galați, și l-am întrebat dacă au liniile pregătite să primească gaz metan. A dispus golirea instalației interioare și după 20 de minute Termocentrala Galați prelua gazul metan care se aglomera în conductă.

Pe întreg sistemul de alimentare cu gaz metan, începând de la sursa primară, până la ultimul consumator, oamenii care s-au aflat atunci la datorie, împreună cu acci-

care le-au venit ulterior în ajutor, și-au unit eforturile, au acționat ca unul singur și și-au făcut într-un fel aproape eroic datoria. Treptat, treptat, consumatorii de gaz metan au început să reintre în funcțiune.

În celelalte stații, muncitorii munceau în aceleași condiții. Nicu Vilcu, Ștefan Mărgărit, Petru Stan, plin de calm, Vasile Donici, Maria Ababei, Ilie Bocancea, Gh. Secuici, Ionel Buhoci, Eugen Gurău, Mihai Virgolici, Popa Mihalache, Vasile Petrescu au rămas la posturi 24 de ore. Dar când se credea că s-a reușit să se alimenteze furnalele, tensiunea a dispărut din nou. Din nou în întuneric.

Era ca în clipele în care se urmărește

pe ecran bătăile unei inimi care trebuie salvată. Tensiunea electrică dispăruse din nou, tensiunea arterială a inimilor care alergau pentru revenirea la normal atinsese însă limitele maxime. „Am auzit un zgomot suspect, povestește dispecerul Pompiliu Voinescu, în stația de conexiuni. Am coborât prin întuneric în stație și am găsit descărcătorii de la bara unu topiți. Un izolator din acela e mai înalt decît omul Fulgerul produs aici atinsese 3000 de grade. I-am înlocuit. Am primit iar tensiune și iar am luat-o de la început. Ajuțați de Nicolae Lupan, Mihai Neicu, Constantin Podeanu, Mihai Roibu, de inginerii Petru Costăchel și Pompiliu Mihailovici,

tot timpul cu noi. Pericolul nu era însă înlăturat pe deplin și mă gîndeam la furnale.”

— Ce se putea întimpla ?

— Energia electrică pune în mișcare stația de pompare de apă rece care răcește furnalele. Aceste pompe nu mai funcționau, pereții furnalelor nu mai puteau fi răciți, se puteau perfora. Ele, furnalele, au un castel cu apă de rezervă, dar această rezervă asigură răcirea furnalului doar timp de 30-40 de minute. Oamenii de la pompe au opturat parțial gurile de răcire pentru a prelungi mai mult răcirea. S-a creat în rîndul oamenilor o puternică mișcare de întraajutorare și solidaritate, care oglindește caracterul relațiilor noi statornicite în unitatea noastră, afirmarea clară și concretă a principiilor eticii și echității socialiste, manifestarea conștiinței noi, revoluționare, a muncitorilor, a trăsăturilor moral-politice înaintate ale tuturor lucrătorilor, în frunte cu comunistii.

Între timp, alți oameni se aflau la datorie : Ion Nicolae venise direct de la seral ; Ion Gilcă venise nechemat de nimeni. De la Hunedoara s-a primit un telefon. Oțelarii de acolo, ca totdeauna alături de gălățeni, au comunicat că sint gata să le vină în ajutor. Ion Nicolae a alergat la stația de record adînc nr. 3 care alimenta furnalele cu energie electrică ; acolo manevrele se făceau manual, foarte greu. „Eu am plecat la stația nr. 1, unde, cu seful de tură Virgiliu Urbanschi, am readus la normal zona laminorului și a centralei telefonice.”

S-a lucrat între liniile de tensiune, în întuneric, s-au efectuat manevre, operații manuale periculoase. Oamenii au acționat pe propria lor răspundere. Combinatul nu trebuia să-și înceteze focul său continuu. Oamenii au acționat pe propria lor răspundere pentru că și-au apărut propriile lor valori și bunuri.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU

Eroii sint lingă noi!

Sigur, toată lumea îl cunoaște acum pe Sorin Crainic, toată lumea știe cine este tînărul, ce gîndește despre oameni și viață, cum îi sint mersul și înfățișarea. Întimplarea a făcut din Sorin Crainic un erou. Iar fibra lui tare l-a ajutat să dea împlinirii tot ce-l mai lipsea, detaliul unic, momentul senzational. Numele lui Sorin Crainic s-a scris și s-a rostit de mii și mii de ori. Vă propun, de aceea, să-l cunoașteți mai bine nu pe tînărul de 19 ani, ci pe bărbatul de 40, al cărui nume nu cred să-l fi reținut, desi fără stăruinta, fără devotamentul, fără tăria cu totul extraordinară a fibrei sufletului său istoria lui Sorin Crainic ar fi avut poate o altă încheiere.

Maiorul de pompieri Evzen Costică a lucrat la dezafectarea dărîmăturilor la fostul bloc Continental timp de 364 de ore. Asta înseamnă mai mult de 15 zile neîntrerupte, timp în care n-a părăsit niciodată locul acela, timp în care nu și-a văzut familia, iar de dormit, a dormit abia cîteva ceasuri pe noapte într-o mașină alături de generalul Gheorghe Lavric, alături de camarazii săi, cîți reuseau să prîndă două-trei ceasuri de somn pe noapte.

L-am cunoscut și i-am strîns mina pe data de 22 martie, dimineața. În termenii unei proze cit se poate de realiste, portretul lui e cam așa: un bărbat de 40 de ani, nu mai mult, subtil și nu prea înalt. Pare blond, dar e posibil să fie saten. Slujba la pompieri nu e ca toate celelalte, aici ai de-a face cu toate lucrurile și esențele naturii, cu focul și cu apa, cu vîntul lute și toate pulberile, cu soarele la amiază și cu gerul din puterea nopții. Pielea de pe față se tîbăcește, miinile se înăspresc și arată mai tot timpul roșii, sprîncenele se decolorează, albul ochilor se face de culoarea cenusii uscate. În dimineața lui 22 martie, maiorul Eugen Costică se ocupa de preațierea unei formații de militari, care urma să meargă la demolarea unor blocuri profund avariate. Cum tocmai urma să treacă un general în inspecție pe acolo, maiorul a cerut îngăduinta să-și pună la punct tinuta, în cele cîteva minute care ne stăteau la dispoziție. Vorbeste repezit, iar limbajul are precizie și o anume eleganță pe care, sincer vorbind, am întîlnit-o numai la

cîteva oameni foarte cultivați. Limbajul lui mai are calitatea de a comunica idei. Există oameni care nu rostesc, pur și simplu, constatări, ci spun permanent adevăruri importante în haina unor cuvinte simple. Este destul de probabil că armata obligă pe om la concizie, dar e sigur că acest fel de concizie aforistică îi este proprie maiorului Eugen Costică. De pildă: în dimineața de 5 martie și-a trimis fiul, pe Robert Costică, la școală. „Tată, i-ar fi spus băiatul, crezi tu că facem carte azi?” „Carte n-o să faciți, l-a zis maiorul, dar tu, băiatule, trebuie să fii acolo. Acum trebuie să fim fiecare unde ne e locul”. Și, astfel, Robert Costică a fost singurul elev al Liceului „Gheorghe Sincăi” sosit la poarta școlii la ora opt fix.

De fapt, nici după ce s-a terminat treaba la Continental, maiorul Costică n-a întîrziat pe acasă. Sîmbătă, 19 martie, pe la prînz, a revenit la unitate unde i s-a spus „bine c-ai venit, fiindcă s-a făcut un stat major pentru refacere și e nevoie de tine”. Sîmbătă a dormit prima noapte întreagă cu ai lui, dar duminică dimineața s-a întors la unitate. După duminică a urmat, firește, luni, apoi marți și celelalte zile. Se școală de dimineață, soția, Aurora, pleacă spre Școala nr. 74, unde e învățătoare, fiul la școală, el, ca de obicei, la slujbă. Ce nu-i ca întotdeauna, e că se vîd cu toții numai seara tîrziu, și nici atunci, fiindcă el se întimplă să vină spre miezul nopții cînd ai lui dorm.

„Uite, tovarășe, zice, să nu ne jucăm cu vorbele. Eu am muncit acolo ca un nebun nu din eroism. Am avut două motive. Alte motive au venit mai tîrziu. Mai întii că sint militar și execut ordinea. Apoi, am avut norocul să stau foarte aproape de tovarășul Nicolae Ceaușescu și să-l aud vorbind. Mă s-a adresat de cîteva ori, așa, ca de la om la om. Pentru mine era seful statului, pe care-l vedeam la televizor, căruia îi știam doar glasul de la tribună. «Ai fost și în subsol?» mi-a zis. «Am fost, tovarășe secretar general». «Sigur nu mai e nimeni acolo?». «Sigur, tovarășe secretar general!» Pentru tonul prin care mi se adresa, pentru faptul că seful statului era lingă mine și lua în seamă, în chipul cel mai serios, tot ce-i spuneam eu, aș fi fost în stare să fac orice. Absolut orice mi-ar fi cerut. Asta nu ție se întimplă de două ori în viață”.

Maiorul își șterge cizmele de praf și-și potrivește în grabă cascheta. În cameră intră și ies ofițeri superiori, în cîteva minute trebuie să sosească generalul.

„Spuneam că mai tîrziu am avut și alte motive. Pentru mulți ele pot să pară neimportante, pentru mine au fost decisive. Aș vrea, dacă e posibil, să le mulțumesc aici, în numele tovarășilor mei, femeilor acelora de la Crucea Roșie care, de patru, cinci ori pe zi, cu o precizie de ceas, ca niște mame și ca niște soții iubitoare, ne aduceau sandvișuri și cafea fierbinte. Nimeni nu a scris despre ele, puțin și le mai amintesc. Părea, pur și simplu, că erau de o veșnicie acolo ca să aibă grijă de noi.”

★

Miron Mitran e mai mult decît un tînăr bine făcut. E un tînăr făcut cit doi. Are cam un metru optzeci și greutatea unui rugbist din linia a doua. Miron Mitran e lăcătuș la Atelierele centrale ale I.T.B.-ului (U.R.U.C.), și e chiar rugbist în linia a doua a echipei de divizia A „Olimpia”. L-am cunoscut la locul lui de muncă, în atelierul de lăcătușerie, „la saibă”, cum îi place să spună. Numai că „saibe” astea sint niște bucăți de fier cit toate zilele, pe care puțin din atelier se încumetă să le miște dintr-un loc în altul. Mitran stătea cocotat pe un scaun înalt și tăia găuri în piese metalice grele. Purta salopeta direct pe piele, transpira binisor, dar altfel arăta ca un om căruia toate îi merg în plin. Motivul l-am aflat ceva mai tîrziu, și cu el amănușul că lui Miron Mitran, de fapt, nu-i prea merge toate în plin. Cu o zi înainte echipa lui reușise să întreacă „Farul” din Constanța cu 21 la 12. Asta nu mai era o performanță ci, pur și simplu, o trăsnaie de zile mari. „Noi nu sintem prea grozavi, dar cînd jucăm cu cei de pe la case mari ne mobilizăm. În tur, le-am făcut figura la cei de la „Grivița roșie”. Ieri, prin urmare, la ora paisprezece și treizeci fix, am lăsat munca, iar peste un ceas jumătate intram pe stadion. Trăsesem tare la mașină să recuperez, ca să pot căpăta zile de antrenament, mîncasem ceva mai mult, așa că numai bun de meci nu eram. Să știți că rugbistii fac sport din pură plăcere. Cine vrea să facă rugbi pentru un ban mai mult, să se ducă la fotbal. Eu fac sport de la șapte ani. Am început-o cu atletismul și sper să merg pînă la treizeci de ani cu rugbiul. Acum am douăzeci și trei, mă cam supără coloana, am tot zis să fac un consult ca lumea, numai că e mereu nevoie la echipă de mine, fiindcă joc și pillar. La „Olimpia” sintem ca frații, iar cînd intrăm pe stadion uităm de toate necazurile. Necazul meu este că desi muncesc cit oricare am ca retributie tot „întiibază”, ca unul abia ieșit din școala pro-

fesională. Dacă eram fotbalist, ehei, alta era situația... Dar mie imi place unde sint acum, am găsit multă înțelegere și chiar prietenie de la unii șefii și colegii, inginerii Sibinescu și Chelșca sint foarte de treabă, la fel maestrul Dudaș și Enache, la fel seful de echipă Ion Cristea, apoi nea Jean Mitrea, secretarul comitetului P.C.R. pe întreprindere, și nea Teodor Martin, comandantul gărzilor patriotice.”

Cam astea sint problemele lui Miron Mitran. A ajuns, deodată, foarte cunoscut, nu ca rugbist de divizie, ci pentru că aflîndu-se în clipa seismului în stația de tramvae Lizeanu, a dat dovadă de multă prezență de spirit și, împreună cu un coleg, rugbist și el — pe nume Cătălin Mărculescu — a scos de sub ruine mai mulți oameni, organizînd, totodată, înainte de sosirea echipelor de salvare, activitatea acolo. Între altele, a ieșit înaintea unor mașini și le-a obligat pur și simplu, să oprească și să-și îndrepte farurile spre blocul Lizeanu. „Am impresia că la mine treaba asta cu salvarea unor oameni și a unor bunuri, zice Miron Mitran, e un fel de destin. Mă gîseam, cu ani în urmă, pe bacul care s-a scufundat în lacul Tei și am dus la mal cîteva oameni care erau să se înece, pe urmă, în timp ce-mi făceam armata, am fost mobilizat în echipele care au intervenit la incendiul unui mare combinat. Cu tovarășul general Andreescu, omul care a condus operațiile în perioada aceea, m-am reîntîlnit aici, la Lizeanu. El și-a adus aminte de mine și mi-a spus : «Mitrane, conțez pe tine, să știi!»”

Altfel, Miron Mitran e un tînăr vinșos, cordial, cu suflet de sportiv și de camarad. E un băiat vesel și, uneori, cam năzdrăvan. Genul acela de năzdrăvanie, care se înmoaie cu vîrsta. La treizeci de ani o să fie, bineînțeles, un muncitor lăcătuș de nădejde, gata mereu să-și spună amintirile de pe vremea vieții lui de sportiv. Fiindcă scriu despre el, are o rugăminte. Vrea să însemn aici cîteva rînduri către mama lui. Vrea să-i ceară iertare pentru că, în noaptea aceea, cînd a auzit strigătele de ajutor din blocul care cădea, a uitat de ai lui, a uitat că maică-sa era bolnavă în pat și că avea nevoie de dînsul. „Nu știu cum să-i explic, nu știu cum să-i spun că atunci n-am mai avut în minte decît un singur lucru: să-i salvez cumva pe oamenii aceia. Este tot ce-mi mai amintesc că aveam în cap. Dacă scrieți așa cum vă spun eu, poate mă iartă”.

TUDOR OCTAVIAN

E ATÎTA NEVOIE DE MUNCĂ!

Valea Jiului, ca o mireasă (VII)

Cei băieți iubeau o fată

— Minerul are în el ceva din spiritul de jertfă al marilor călători care plecau în necunoscut, aducând omenirii vestea descoperirii unor noi geografii — remarcă un electrician de mină de la Petrila, care se îndelnică și cu ale scrisului. El nu este numai un om care taie cărbune, ci și un călător în necunoscutul subteran — pentru noi, cel puțin, cea mai grea călătorie din câte cunoaștem. Este dulgher, zidar, salohor, Mecanic și alpinist. Gimnast și medic. Și, în primul rând, om îndrăznet, iscusit și inteligent. De fapt, nici nu se poate vorbi despre el ca despre un meseriaș, sau despre minerit ca despre o profesiune în sensul obișnuit al cuvintului și nici nu se poate releva, dintre miile de însușiri, una singură, cu caracter special, care să-l caracterizeze pe miner, tot așa cum nu se poate vorbi despre profesiunea de visător.

Totuși, există o trăsătură caracteristică a meseriei: asprimea, care se întipărește și în caracter. Apare însă, după cum veti vedea, o stranie dublare a personalității.

Este un truism să afirmi că munca în subteran este dură. Nu ne referim numai la efortul fizic, căruia mecanizarea i-a adus, în ultimii ani, corective substanțiale, ci la atenția sustinută, la disciplina de fier de care dau dovadă, la tot pasul acești marinari ai adâncului care plutesc, uneori, în necunoscut. Odată cu intrarea în subteran se infaptuiește o metamorfoză. În cuvintele șefului de brigadă din Lupeni, Aurel Stambea: „Minerul este ca toți ceilalți până nu se îmbracă în țoalele de gât. După aia... știu și eu? Atunci uită de toate cele, se schimbă de parcă ar fi altul, parcă nu ar mai fi pe pământ. Nu se mai gîndeste la nevastă, la prunci, rămîne fără gîndurile de-afară, plutește, se face mai aspru.”

Se face mai aspru, adică mai exigent față de el însuși și față de ortaci, intru-chipind acea disciplină muncitorească fără care, nici la figurat și nici, în cazul lor, la propriu, nu muți muntele din loc. Ceea ce nu înseamnă că ar rămîne surd la bucuriile și necazurile omului de lingă el. Dimpotrivă, brigada formează, în cel-

mai adinec sens al cuvintului, o familie. Unul din cei mai duri șefi de brigadă din Vale este faimosul Eugen Voicu, de la sectorul 4, Petrila. Duritate confirmată de chipul și de conformația atletică ale acestui oltean îndesat, construit parcă nu din carne și oase, ci din fier-beton și cremene.

Și iată că într-o bună zi la usa apartamentului său sună cineva, lung și apăsător. Cînd Voicu deschide, deslușește, în semiobscuritatea scării, două moșildete. Erau cei doi băieți, Florea și Puiu, ai ajutorului de miner Bițu Pascu.

— Nene, tata iar nu s-a dus la lucru. Voicu îl știa bine pe Pascu, om care își cunoștea meseria, dar cam delăsător din fire. Făcea și nemotivate, de aceea i se desfăcuse contractul de muncă de trei ori pînă atunci. Trăia singur, cu cei doi copii. Putea șeful de brigadă să-l lase de izbeliște?

— Măi, băieți, uite ce facem. De tatăl vostru am să mă îngrijesc eu, îi bag mințile în cap. Am să cad la învoială cu el: un timp, am să-i ridic eu banii la chenzină, cu delegație în regulă, și vă gospodăresc pe toți trei.

Și așa, opt luni de-a rîndul, acest dur între duri, Eugen Voicu din Petrila, putea fi văzut la Alimentara, la Piine, la O.C.L.-Industriale cu doi tînci de mină, cumpărîndu-le fasole, cartofi și untură. Se consulta cu Florin: „Pînă duminică de cită piine aveți nevoie?” Alteori, alcătua un tabel: atîta slănină, atîta ceapă, atîta untdelemn, cu date fixe, ca la un grafic de producție.

Cînd și cînd, Pascu se ruga: — Nea Voicu, miine e sîmbătă, dă-mi barem de o tucă.

— Nu, Ți-am dat ieri, o sū capeti poi-miine.

Cînd șeful de brigadă apărea pe Strada Mare cu Florin și Puiu, cumetrele își dădeau cu coatele: „A iesit Voicu să ridice magazinul lui Bițu”, adică să se aprovizioneze pe mai multe zile. Firește, tot el avea grijă de hănuțele copiilor. Așa i-a scos la liman.

Același Voicu a folosit o expresie care mă urmărește de luni de zile. Mi-a spus: „Eu am dat cărbuni cu lacrimi.” Un copil al său era grav bolnav. Nu se mai putea face nimic și minerul o știa. Copilul zăcea la spital, iar Voicu munea în galerie și cărbunele pe care-l scotea era literalmente udată de lacrimile lui. Scrișea din dinți, dar își făcea datoria mai departe.

Altă dată, un vagonetar din brigadă, Dumitru Panțucu, a făcut un accident

stupid: a alunecat și a căzut în sapă. Nici nu era, de fapt, un accident de mină, se putea întâmpla și la drumul mare, Voicu l-a dus el însuși la spital, a îmbrăcat halatul alb și a intrat la Reanimare.

— Nici cînd tata a murit, n-am plîns atît — își aminteste. Mă rugam de doctori: „Scăpați-l. Dacă trebuie, îl duc eu la spital la Deva, la Timișoara! Plătesc eu transportul”. Un medic s-a interesat: „De ce te agiți? Doar accidentul nu s-a întîmplat din vina ta!”

Medicului îi venea greu să înțeleagă că nu despre vina unuia sau altuia era vorba, ci despre viața omului alături de care înfrunți beznă și învingi muntele.

Panțucu a scăpat, s-a îndrăvenit, a devenit stăpîn pe toate tainele meseriei.

Firește, această solidaritate nu se clădește doar pe marile încercări. (Voicu, bunăoară, deși veteran al Văii, nu a trăit niciodată un adevărat accident de mină, și ca el sint mulți.) Ea se făurește în procesul muncii, în viața de fiecare zi, presărată cu întîmplări aparent anodine, care sudează mai trainic decît cel mai puternic liant.

Îi povestea Aurel Stambea lui Dumitru Ionascu:

— Într-o noapte, aud bătîi în usă. Nu mă ridic. Zic: „La vezi tu, femeie, ce-i!” Se duce femeia și, ce credeti, era Mateșan, Ion Mateșan, ortacul meu. Stau eu în pat, și el: „Mă, nea Stambea, am primit casă și vreau să mă mut miine dimineata, dar n-am cu cine”. Stau eu, mă gîndesc și, toată noaptea, în loc să mă odihnesc, am umblat după ortaci. Pînă la ziuă, tot calabalicul era în apartament. Așa sintem noi, ori toți, ori nici unul.

Iar Gheorghe Scorpie, șeful de brigadă de la Uricani, îmi spunea:

— Mie, dimineța, șeful de schimb îmi raportează nu numai despre starea abatajului. Zice: „Cutare și-a luat masină de spălat... Cutare e necăjit că s-a certat cu femeia... S-a angajat unul nou, ultimii bani i-a dat pe tren, a primit locuință, dar n-are încă bani de buzunar”. Eu pe nou-veniți îi pipăi cu privirea, schimb eu ei două vorbe și mă lămuresc dacă au venit ca să se plimbe sau ca să facă treabă. Dacă îmi dau seama că sint serioși, îi invit acasă la mine, le împrumut cit au nevoie, o sută, două sau mai mult, îi ajut cum pot. Pînă la prima chenzină, că după aceea se descurcă.

Și aici, desigur, esențialul nu-l constituie sutele de lei împrumutate unui nou venit — a cărui existență pe acest pământ, cu doar o zi înainte, șeful de bri-

gadă nici nu o suspectase — ci simțămîntul apartenenței la o nouă și glorioasă familie: aceea a minerilor. Acest simțămînt se infîlțeste și la alte meserii, dar în minerit, datorită condițiilor speciale de muncă, capătă noi dimensiuni.

Iată, în acest context, un subiect de roman adevărat. Doi șefi de schimb de la Petrila iubeau aceeași fată, fără ca s-o știe. Ea era vinzătoare la Alimentara și se întilnea cînd cu unul, cînd cu altul. Băieții, lucrînd în schimburi diferite, nu se întilneau niciodată. O dată a intervenit o modificare neașteptată și cei doi au constat în fața Alimentarei, fără mare plăcere, că așteaptă aceeași persoană.

— Cum, și tu?
— Cum, și tu?
Unul, mai mic de statură, dar mai lute la minie, era gata să sară la bătaie. Rivalul l-a potolit:
— Să aleagă ea!

Ușor de spus, greu de făcut, fiindcă tînăra nu se putea hotărî nimic. Și cam șase luni de zile s-a prelungit incertitudinea. Care din doi? În fond, nimeni nu putea s-o acuze pe tînără că nu se grăbea cu o alegere care avea să fie pe viață.

„Candidații” ciocoteau, probabil, în sinea lor. Se întilneau la baia minerilor. Cel solid îl împungea pe cel măruntel: „Ce-o fi văzut dînsa la tine? Doar piele și os”. Cîteodată poate se mai cîndăneau, dar în subteran dădeau uitării orice resentiment. Culmea, într-o zi s-au pomenit lucrînd unul alături de altul: formațiile lor s-au unit într-una singură, devenită necesară pentru un nou abataj cu front larg.

Au trecut, așadar, în același schimb. Puneau împreună armătura, săpau împreună gaura de pilugă, fixau stringăturile între armături, ca să nu se apropie stîlpii, sub apăsarea muntelui. Oamenii din brigadă stiau de rica moenită, dar nu suflau un cuvînt. Nu din diplomație, ci fiindcă în subteran minerii de toate uită, vorba lui Stambea: parcă nu ar mai fi pe pământ, rîmîn fără gîndurile de afară, plutesc parcă, se fac mai aspri, cu gîndul doar la cărbune, la munca lor bîrbătească, în care își găsesc împlinirea.

Dar la suprafața viața merge înainte. Pînă la urmă, fata s-a decis. S-a căsătorit cu minerul cel scund. Iar celălalt a fost ortacului cavalier de onoare. La ospățul de nuntă a stat la dreapta miresei.

(Va urma)

LIONEL NIȚESCU ■

Cumsecade la suprafață, pe dinăuntru hoțul tot hoț rămîne

La intervale nu mari de timp, o mașină vopsită într-un albastru viu, un ARO, frinează scurt în incinta circumscripției nr. 7 de miliție. Din ea coboară un om însoțit. Într-un loc anume al Bucureștiului, el a încălcat o normă de lege — și din momentul acela a intrat sub incidența ei — sau o hotărîre a Consiliului popular al Capitalei și atunci a devenit contravenient. Frecvența acelor care încălcă legea nu este mare. Dar numărul lor nici nu poate fi neglijat. Cei mai mulți dintre ei nu muncesc, nu participă într-un fel ori altul la producția de bunuri necesare nouă tuturor, adică societății. Acest refuz, nejustificat, se explică la mulți printr-o condamnată comoditate, dar și printr-o concepție infirmă am spune față de existență.

Tînărul care a coborît acum din mașină are cătușele la mîini. Imaginea este tulburătoare și în situația în care nu-i cunoaștem justificarea poate deveni mai violentă. Dar Paul Pădureanu are doar 18 ani și jumătate și este la a patra sa condamnare. În termeni juridici este considerat un infractor versat care poate oricînd să dispară. Măsura se justifică deci. Înalt, pus la punct, un hoț de buzunar trebuie să facă impresie, ești tentat să-i dai o cincină apărarea, ca unui băiat cînstid, nevinovat. Dar este vinovat. Cumsecade la suprafață, a fost prins cu mina în buzunarul unei gospodine. La lovitura aceasta a avut de două ori ghinion: o dată că portmoneul subtilizat a conținut doar doi lei, a doua oară pentru că a fost prins. De unde vine și spre ce tînteste Paul Pădureanu? Ne spune singur: „Sînt din Iași. Tata e maistru și mama șef de laborator la Întreprinderea „Țesătura”. Eu am opt clase și una de profesională. Am lucrat șase luni, ajutor de maistru, la Întreprinderea de mătase din Iași. Cred că dacă îmi continuam studiile, la seral, ajungeam maistru. Dar nu mi-a convenit și am plecat. Rămăs fără serviciu, m-am luat cu Aurel Constanțeanu, Ionel Călin, cu alții pe care nu-i mai cunosc după nume, și dacă ei furau am început și eu să fur; din buzunar. Am fost prins și condamnat la șase luni de detenție. Pe urmă am scăpat, am tot zis să mă angajez, dar iar am furat, iar am fost condamnat. După ce am scăpat și de data aceasta, am plecat la Tg. Mures, la o școală profesională, unde am absolvit un an, dar tot acolo m-am

luat cu alți băieți: Marian Pușcașu, Dorinel Duduța, alții. Am fost din nou condamnat la peste un an, pentru aceleași fapte. După opt luni am scăpat prin grație. Dacă voi fi condamnat, și eu cred că voi fi, înseamnă că trebuie să execut și diferența de pedeapsă grațiată.”

— Ți s-au oferit atîtea șanse de reabilitare: de ce n-ai ales măcar una din ele?

— Nu știu. Am tot zis să mă fac om de treabă, dar chestia asta e așa, ca un lucru la care nu ajung niciodată.

— Înseamnă că așa îți place tie să trăiești: strîmb, într-un mod rusinos, în contradicție mereu cu legea, să nu muncești, dar să furi din munca altora. Și pentru astfel de fapte vei plăti de fiecare dată. Sau poate îți convine traiul de acolo...

— Pe naiba; nu-mi convine. Acolo oamenii sint foarte egoști, unii sint plini de vicii, trăiesc numai pentru ei. Uneori se bat între ei.

Paul Pădureanu le spusese părinților că vine la București să se angajeze. Nu vreau să-i contest intențiile. Îl condamnam lipsa de hotărîre, de a o rupe cu acest trai violent parazitărit, îi condamnam lincezena, la o vîrstă plină de vise, de certitudini. Șansele de reabilitare, de a-și repara reputația printre oameni, au fost multiple. Mai sint, pentru că la 18 ani și jumătate, Pădureanu, cu toată aliura lui de om trecut prin greutăți, greutățile „meseriei” de sut de buzunar, încă mai este un tînăr care abia intră în lume. Și pe care, deocamdată, îl tentează mai mult colturile unui portmoneu care mijese din cutare sau cutare buzunar, decît munca cînstită și corectă dintr-o uzină. Mă gîndesc, e adevărat, și la colegii lui, la părinții lui, la profesorii lui. Sint convins că la o întrebare pe care am pune-o îi s-ar răspunde astfel: „Noi am încercat totul”. Răspunsul ar fi, evident, incorect. Totul încă nu s-a încercat.

Ion Scorbureanu are 22 de ani. S-a născut în Brașov și domiciliază în București, strada Pitagora nr. 17. Are și el experiența vieții de detenție. A furat o dată două butoaie cu castraveți murați de la un producător. A fost, evident, condamnat. La 12 februarie a fost eliberat, s-a prezentat la Oficiul de repartizare a forțelor de muncă al sectorului 4, de unde a primit repartizarea nr. 615579, din 14 martie 1977, pentru Întreprinderea „Policolor” București. Scorbureanu stă însă și la ora aceasta cu repartitia în buzunar și se soreste prin parcuri, în timp ce în Capitală, în țară e atîta nevoie de muncă, de tineri care să pună umărul la reconstrucție. „De la început am spus că acolo nu mă duc. E departe, fac pe drum o oră. Să-mi dea de lucru la „7 Noiembrie”, la „Grafica nouă”, la Fabrica de ace. Acolo mă duc”. Și în timp ce repartizarea la muncă i se mototolește prin buzunar, Scorbureanu se învîrte prin Piața Moșilor, pe la cutare

sau cutare aprozar, de unde mai capătă cite o răsplată pentru diferitele lui servicii. Citeva zile, pînă a fost găsit de organele de miliție, a făcut-o pe vinzătorul! Fără să fie angajat, fără vreo analiză, fără nici o garanție și, se întelege, fără nici o răspundere. Marin Enache, gestionar la magazinul Agrocoop București, și el tînăr în ale meseriei, l-a „angajat” pe barba lui, i-a pus la dispoziție un cîntar și citeva sute de kilograme de mere și l-a făcut vinzător.

— De unde îl plăteai?, îl întreb pe gestionar.

— Din remiza pe care o primeam eu; îi dădeam l la sută din valoarea merelor vindute.

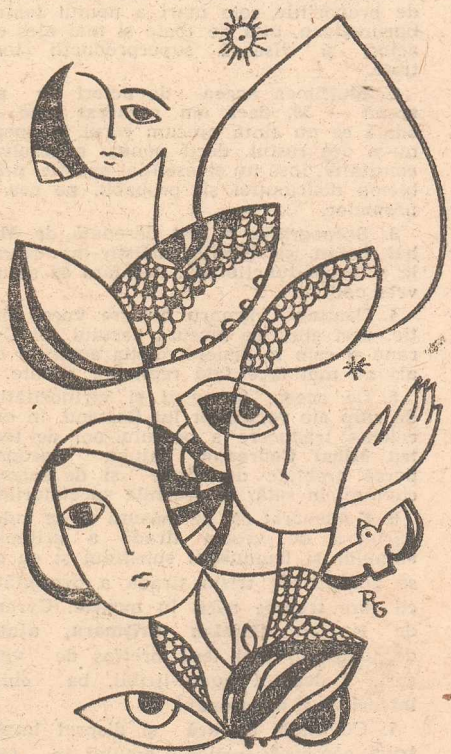
Poate, unu la sută, dar și bașca ce ieșea la cîntar. Că altfel nici chiar Scorbureanu nu s-ar fi mulțumit cu un leu la sută. Dar Scorbureanu a vindut pînă la suma de 1900 lei și a zis că se duce să mînince. Dus a fost, Sergentul major Emil Băltan, de la postul de miliție T.F. Oltenița, l-a găsit însoțit de Aurel Iamană, prieten pe măsură, fără ocupație și la fel de tînăr, în restaurantul „Moldova”, vindînd țigări străine. „La control am găsit la ei 12 pachete cu țigări „L.M.” și suma de 1575 lei. Ce-i drept, mi-au spus că banii sint din vînzarea merelor de la Agrocoop București. I-am adus aici și am vrut să ne convîngem”.

Tot pe lingă aprozarele din Piața Moșilor își face veacul și Tudor C. Lupu, om în toată firea, dar care refuză să se angajeze. De loc e din Velești (Dolj), are acolo gospodărie, dar lui îi place să toace timpul aici, printre negustori. E folosit la fel ca și Scorbureanu, adică două sau trei zile vinde mere și o lună stă. Se ocupă cu tot felul de expediente, numai să muncească i se pare foarte greu. „Îmi dau băieții, răspunde T. Lupu la întrebarea: din ce trăiești? Lui Mardare, ni se destăinuie Lupu, i-am vindut toată toamna, la Căuzași, numai mere. Vînd de 7000—8000 lei pe zi.” Cine sint acești boși care, angajați fiind, folosesc tot felul de indivizii certați cu legea, cu normele de conviețuire socială, să le facă, pe „ce scot de la cîntar”, munca pentru care ei sint plătiți? Pe unii dintre aceștia i-am cunoscut. Pe ceilalți îi vom cunoaște într-o anchetă viitoare.

Aici, la centrul de combatere a parazitismului social, din cînd în cînd, o mașină a miliției frînează scurt. Din ea coboară cite un om însoțit. Printre cei care au coborît în ziua de 25 martie 1977 s-au mai aflat; Ion Adam, domiciliat pe strada Voroneț nr. 11, București, care a săvîrșit infracțiunea de trafic de valută, imobilizat în plină stradă de cetățeni (un adevă-

rat exemplu de manifestare a opiniei publice), Iana Nedelea, Safta Nedelea, din strada Unirii 69, și Elisabeta Gheorghe din București, strada Tănase Poloșca nr. 5, pentru vînzarea unor obiecte interzise; Tudor Robescu, din Roșiori de Vede, pentru parazitism; Iulian Didă, 21 ani, din Săceni (Teleorman), pentru furt și alții. Oamenii ale căror fapte îi stătează uneori în sfera de acțiune a Codului penal, Oamenii care în locul unei munci corecte, prin care toți ne justificăm existența în această societate a muncii libere, aleg traiul pe vâtrai, huzurul, expedientele de tot felul și în cele din urmă infracțiunea. Atitudinile, faptele lor sau nefaptele sint cu atît mai de condamnat cu cit Capitala, țara au nevoie de eforturile lor ca să-și spele rînille încă sîngerinde. În al nouălea ceas îi vor auzi poate chemarea.

N. GRIGORE MARĂȘANU ■

Intre clasic și baroc (XIX)

Michelangelo Eroismul umanului

1.

Pe Delacroix îl incinta faptul că grecii au construit Parthenonul de mărimea unei case, în timp ce barbarii au cedat totdeauna orgoliului. Dar ce să gândim atunci despre orgoliul lui Michelangelo care visa să sculpteze munții? Cind florentinii au decis să ridice statuia gigantului David în piața principală a orașului, lângă Palazzo Vecchio, unde se află și astăzi copia ei, era prima dată din antichitate încoace, așadar după o mie de ani, că statuia monumentală a unui nud era expusă într-un loc public. Întimplarea a vrut să aleagă pentru acest eveniment un adolescent cu trup de gladiator care ignoră destinul... unul dintre acei oameni ai lui Michelangelo care doresc atât de mult să fie liberi încât nu se tem să rămână singuri, fără iluzii, cu trupul lor... și una din acele opere create de artiști tineri, lipsite de melancolia timpului ce va veni, treptat, la fiecare, mai târziu...

David, creat spre 29 de ani, stă pe soclul său în muzeu cum ar sta în centrul lumii. Dar nu și în centrul istoriei. Și nici măcar în centrul vieții. În jurul său nu există timp. Există numai spațiu. Ochii lui sînt calmi. Văd numai ceea ce se află înaintea lor. Gigantul încă n-ar putea murmura; văd ceea ce îmi amintesc. El își trăiește vîrsta și vîrsta creatorului său, iar la 29 de ani încă nu ne spune nimic versul lui Vergiliu fugit irremediabile tempus...

Și să ne amintim de Pietă Rondanini, la care artistul încă mai lucra cîteva zile înainte de a muri. Piatra în această sculptură cețoasă e atât de plină de timp încît aproape că nu mai suportă formele. Ele devin incerte, fantomatice, oboșite de siguranța pe care au avut-o înainte. Și să remarcăm: figurile nu sînt ale bătrîneții. Doar atitudinile, expresia aduc măruria unui artist plin de amintiri pe care ni-l imaginăm trezindu-se noaptea, neputînd să doarmă și luînd dalta, căci, ne povestește Vasari, își făcuse un coif de carton deasupra căruia, în motul capului, ținea prînsă o luminare care îi lumina astfel locul unde lucra fără să-i împiedice mișcările. În Pietă Rondanini siluetele se alungesc ca umbrele în amurg, ochii văd timpul, mișcările îl simt, îl ating cu degetele, trupurile sînt învăluite în curgerea timpului ca într-o mantie de vînt și astfel se îndreaptă cu pași dibuitori spre moarte...

Dar tocmai acum ni se arată mai limpede forța lui Michelangelo. El e prea orgolios ca să-și ascundă teama. Preferă s-o învingă. Și la nevoie s-o învingă chiar cu prețul suferinței E gata să strige din singurătatea lui orgolioasă, „Vin, Doamne, chiar dacă nu știu ce pot spera”, însă statuile lui nu știu să facă genuflexiuni. Dacă se îndreaptă spre moarte,

aceasta se întîmplă numai cu o înfinită tristețe. Așa cum romanii l-au ales pe Pluton, zeul umbrelor, printre cei opt zei care puteau fi, singurii, reprezentați în aur, în argint sau în fildeș, Michelangelo vrea să înfrunte destinul privindu-l în față. El nu poate repeta liniștit vorbele lui Lorenzo de Medici: ceea ce trebuie să fie, să fie! Și e un geniu prea vulcanic și prea nestăpînit pentru a se mulțumi să ne vorbească despre fericire sau despre iubire ca Rafael. Sau dacă există o fericire în arta sa, aceasta e fericirea pe care și-o dă eroismul. Căci nimeni n-a folosit pînă la Michelangelo un limbaj atât de mulțumit cînd era vorba de oameni. Și nimeni n-a dovedit mai clar decît el că grecii nu s-au înșelat dînd zeilor, pentru a înfrunta timpul, chip uman, în ciuda faptului că suferința transformă din ce în ce mai mult marmura în carne. Acest toscan nu știe să se umilească în fața nimănui, inclusiv în fața morții, și refuză și statuilor sale umilința. La ce bun toate, exclamă el, cînd sfîrșești ca acela care vroia să treacă marea și se scufundă în mlaștină? Și tot el se revoltă împotriva acestei întrebări de cîte ori ia penelul sau dalta. Dacă am schimba muntele lui Prometeu cu o capelă, ea ar fi Capela Sixtină și nimeni n-ar ști ce s-a petrecut, într-adevăr, acolo sus unde Michelangelo a stat patru ani singur. Sau ar putea fi și Capela Medici de la San Lorenzo din Florența unde Gînditorul, Il Penseroso, veghează cele patru statuile ale timpului, ascultînd, în nișa lui prea strîmtă, sunetele albastre ale clopotelor florentine... Imi fulgeră uneori pe dinaintea imaginii străzilor acestui oraș, cu lumina lor aproape abstractă și porumbeii țîșnind spre acoperișuri roșii, cu chiparoși funebri stînd nemîșcați lângă ziduri înșorite... Și știu că undeva, dincolo de acele ziduri, Gînditorul lui Michelangelo veghează între moarte și nemurire, cu ochii orbiți de timp și de o tăcere care merită, poate, să rămînă o vreme singură în amintirea noastră. Acolo am înțeles că ne putem hrăni uneori și din înversunările artei, ca din propria noastră experiență de viață, dacă sîntem în stare să credem în ceea ce au vrut să ne spună... De pildă, că Michelangelo se inchidea în singurătate numai pentru a-i smulge un strigăt orgolios. Vocea lui amară și mîndră nu se putea hotărî să mîngie lucrurile fără să le înalțe. Dacă nu ne vorbește despre iubire este numai pentru că nu reușește să vorbească în șoaptă.

Ba nu, greșesc. Sculptînd Noaptea, Michelangelo ne arată că știe să vorbească și în șoaptă. Mai mult, Noaptea îi roagă pe cei ce-o contemplă să n-o deșepte, să vorbească încet.

Și poate că mă înșel și în privința lui David. El nu-l înfruntă numai pe Goliat. Cu aceeași privire care nu vrea să se plece, înfruntă tot ceea ce l-ar diminua în fața adevărului.

Intr-o privință nu există însă nici o indoială. Michelangelo nu se întreba ca Stendhal dacă frumusețea trebuie să fie maiestuoasă sau întregitoare. El cunoaște un singur limbaj. E mai îndrăgostit de suferință și mai puternic cînd se teme. Și dacă mă gîndesc ce preț ne-a cerut uneori curajul simt că are dreptate. O artă adevărată știe să sere în orice situație, iar o pasiune adevărată nu se ferește să iubească pînă la capăt ceea ce va dăinui și după ea. „In ce zi sîntem?”, a întrebat Goethe în dimineața cînd a murit. I s-a răspuns: 22 martie. „Așadar, a început primăvara”, a murmurat el.

OCTAVIAN PALER

Cronica spectacolelor

Nasul lui Cyrano, din punct de vedere cantitativ și calitativ

În timpul spectacolului-premieră de la Teatrul Național din București cu piesa Cyrano de Bergerac de Edmond Rostand, mi-au trecut prin minte exact aceste gînduri:

1. Unii regizori, de data aceasta N. Al. Toseani, cum se văd în fața unei scene de proporții cele mari a noului teatru bucureștean, uită de toate și mai ales de actorii și visează superproducții teatrale.

2. Mulțimea aceea de actori de pe scenă — 39, dacă am numărat bine — odată ce nu cîntă precum corul la operă nu-și are rostul, decît pentru a rezolva, cantitativ, însă nu și esențial artistic, problema distribuției și, probabil, pe cea a normelor.

3. Scenografia a fost desenată de Mihai Tofan, cu gîndire artistic-intelectuală și suplu-funcțională, dar fără să aducă vreo nouă.

4. Damian Crișmaru nu are voce, dicție, deci gură pe măsura nasului lui Cyrano și cam în general dicția actorilor de azi nu mai face față replicilor rimate.

5. De aceea, farmecul și virtuozitățile de ritm ale versurilor lui Rostand, în excelența traducere a poetului-om de teatru Mihai Codreanu, ajung sincopat, parcă grebate de silabe și de întregi cuvinte, în sală, la urechile spectatorilor.

6. E adevărat că, pe măsură ce se îndepărtează de vesela tiradă a urîșeniei chipului și frumuseții spiritului și cu cit se apropie de trista tiradă a demnității cu care trebuie pășit în moarte, Cyrano de Bergerac-Damian Crișmaru, ajutat de tempo-ul mai lent pretins de versuri, a devenit audio-lizibil, ba chiar întrucîtva și emoționant.

7. Cuvintele de ură și dispreț împotriva compromisurilor omului în fața

greutăților, a încercărilor vieții și cuvintele de dragoste, de stimă, și de crez în datorita omului de a trăi independent și de a muri, simbolic, în picioare îl vor face pe Cyrano să trăiască încă mult ca personaj-propagandist. Pentru acest Cyrano, spectacolul, independent de cursurile lui, trebuie văzut.

8. Dacă s-ar fi creat un ritm serios de lucru, cu atîția și atîția actori talentați care au fost penibil folosiți ca figuranți ar fi putut fi montate vreo cîteva alte piese, cu personaje puține și cu decoruri nepretențioase și neprețioase, piese care — cu ușurință — ar fi putut deveni spectacole cel puțin de nivel artistic al acestei premiere. Doar și-n cinematografie s-au schimbat — calitativ! — lucrurile, după ce s-a observat că sînt posibile și douăzeci de producții într-un an.

NELU IONESCU

Expoziții

Imagini convenționale

La Galeria Eforie vedem o serie de lucrări — peisaje, naturi statice, flori — semnate de Corina Lecca, artistă cu activitate îndelungată, dar a cărei operă, deși a cunoscut în anume perioade prețuirea oficială, nu a atins niciodată o reală valoare. Ca orientare, imaginile par să țină de impresionism. Într-un chip foarte comod, însă. Asta vrea să spună că, lucrute de natură, peisajele nu primesc lecția ei decît superficial. Vederile acestea, aparent localizate, puteau fi compuse foarte bine și în atelier. Corina Lecca nu urmărește niciodată nuanța, diferența specifică, acel fluid ce deosebește o impresie de alta. Avem de-a face, pur și simplu, cu niște lucrări convenționale. Convenția spune că muntele este înalt și cenușiu, cerul albastru, apele, de asemenea, albastre, copacii verzi, cimpia gâl-

buie. Or, impresionistii ne-au arătat că apa unui rîu, de pildă, poate fi în fel și chip, purpurie, roșie, galbenă ca sofranul, verde ca aripa de lăcustă, grea ori ușoară, catifelată sau dură ca bazaltul, uleioasă, moale, oricum, numai albastră nu, oricum, nu atât de convențional albastră cum e culoarea scoasă din tub. Opera convențională apare în momentul în care artistul se mulțumește cu lucrul realizat pînă într-un punct și da, mai departe, un multiplu manierist al ultimului său tablou viu — gîndit, simțit, orgolios — ori e produsă de artiștii care nu mai adaugă nimic peste învățăturile primite în școală, cel mai adesea convenționale și ele. Se înțelege că înțilnim, chiar în expozițiile unor tineri, chiar în selecțiile de imagini ale unor cunoscuți mesetieri ai momentului, destule pinze și planșe convenționale, că nu e nevoie să le căutăm, neapărat, în creația vîrstnicilor. Cit privește acuarelele Corinei Lecca, ele sînt de o senină modestie, atît în ce privește concepția, cit și priceperea tehnică.

Din cercetarea expozițiilor care au ținut calendarul Galeriei Eforie, am putea crede că e destinul acestei săli lipsite, în general, de public să primească numai manifestări abia trecînd pragul mediocrității. Fapt regretabil, fiindcă sala e dintre cele mai bune, fiindcă o suită de expoziții ambițioase ar îndrepta lesne publicul spre pasajul cu același nume și l-ar descuraja pe artiștii, de multă vreme, deprofesionalizați, în stăruința lor molcomă.

TUDOR OCTAVIAN

Funcția mobilizatoare a folclorului

Folclorul, după cum se cunoaște, nu admite gratuitatea faptului artistic: fiecare manifestare a sa este legată organic de viață, printr-un anume rost pe care este chemată să-l îndeplinească. Avem de-a face așadar cu o strictă funcționalitate — de natură augurală, practic utilitară,

ritual-ceremonială, educativă, mobilizatoare, spectaculară etc. — care se impune printr-un singur aspect sau prin mai multe dintre cele enumerate, în una și aceeași creație populară, aparținînd, la rîndul ei, unui anume gen sau unei anumite specii folclorice. Fără a ignora complexitatea corelațiilor funcționale din folclorul nostru, accentul îl vom pune totuși pe capacitatea lui de a atenua neazul și durerea, de a menține moralul, de a îmbărbăta și a mobiliza forțele individului și ale colectivității, pentru depășirea unor momente grele din viață.

Un prim exemplu în acest sens îl constituie cîntecul liric, sub toate înfățișările sale, genul cel mai răspîndit și cu cea mai pronunțată vitalitate în epoca noastră. Nelipsit din nici un colț de țară, exprimînd toată gama sentimentelor umane, de la dorul nedefinit la jalea adîncă sau la bucuria exultantă, el se află pe buzele tuturor, grație melodicității sale deosebite și forme concise, care îi măresc accesibilitatea și, implicit, îi sporesc bogăția.

Alături de astfel de creații, numeroase alte cîntece, apărute în diferite epoci istorice, au vehiculat o tematică legată de fenomenul haiduciei, de revolta împotriva asupririi feudale, de răscoalele populare, de lupta maselor muncitoare contra exploatareii capitaliste etc., dezvăluind temeiurile inegalității, ale nedreptății sociale și pregătînd, totodată, climatul acțiunilor hotărîtoare. Asemenea cîntece au determinat opțiunea omului din popor pentru o viață liberă și demnă („Că decît în calicie / Mai bine în haiducie”), i-au întărit hotărîrea de a lupta împotriva dușmanilor săi („Las' să vie c-am o flintă / Pentru poteră gătită. / Să-i pun plumbul subsoară / S-o străbată-n inimioară”) și au ridicat înmuru de slavă curajului care îl însufletea: „Cine-i tînăr și voinic / Iese noaptea pe colnic. / Fără par, fără nimic; / Fără palos, nici pistoale. / Numai cu palmele goale”.

La cultivarea acestor virtuți au contribuit nu în mică măsură și genuri ca doina și balada, care, deși au folosit mijloace diferite pe planul expresiei muzicale (melopeea „cîntecului lung” într-un caz și recitativul epic pentru „cîntecul bătrînesc”), au reprezentat o veritabilă școală a ideilor etico-morale ale poporului, conturînd mereu — în fața ochilor minții și ai sufletului tinerelor generații — adevărate modele de urmat, prin evocarea unor legendare figuri de eroi populari, animați, în lupta lor, de o netărmurită dragoste pentru pămîntul strămoșesc.

Poporul român nu s-a înclinat niciodată în fața forței distructive a răului; intruchipările și personificările acestuia sînt, în folclorul nostru, elemente consecvent detestate și totdeauna învinse în confruntarea cu omul. Nu putem să amintim aici toată seria producțiilor populare care ilustrează această realitate, ci să susținem numai că de la străvechiul deseintec și pînă la o creație mai nouă cum este poemul muzical păstoresc, toate ogîndesc capacitatea omului de a înlătura piedicile ce stau în calea înfăptuirii idealurilor sale. Dacă în primul caz rîul trebuie să piară „Cum pier negurile / Cînd bat vînturile. / Cum pier roua la soare. / Cum pier spuma de mare”, — tot așa, în cel de-al doilea caz, în „Povestea ciobanului care și-a pierdut oile”, pierderea nu rămîne definitivă și îngemănarea a două genuri contrastante în caracter și mișcare (doina și jocul) pare să reflecte muzical opoziția dintre bine și rău, dintre întuneric și lumină, dintre tristețe și bucurie, cu triumful constant al celui de-al doilea termen al antinomiei.

Mai mult decît atît, moartea însăși, cu inexorabilitatea ei, este refuzată, ca idee, de către poporul român — „Du-te moarte, ca focul / Că nu ti-ai gă omul!” — și întîmpinată cu un sentiment de revoltă, întrucît ea frînge elanurile oamenilor: „Ardă-te focul de moarte. / C-ai vînit pă su' pămînt / De nime nu te-o văzut”. Totuși, perspectiva ei nu înspăimîntă: atitudinea calmă a ciobanului din „Miorița” nu este dictată de o resemnare fatalistă, așa cum au considerat unii exegeți ai acestor balade, pentru că nimic nu probează că eroul ei nu își ia măsura de apărare; dar, în eventualitatea că ar putea fi, totuși, ucis, el își exprimă dorințele din urmă. Într-un „testament” ce se relevă ca un minunat eloziu adus muncii, naturii și vieții. Cei dispăruți sînt desigur regretați, pentru că despărțirile irevocabile sînt dureroase, însă bocetul nu este plîns decît cîntec funebru, reținut și demn, „o revărsare melodică a părerii de rău”; ea nu contrazice zicala populară „mortii cu morții și viii cu viii” aceasta confirmîndu-se mereu, prin adevărul unanim recunoscut că viața trebuie să meargă, nestăvilită, mai departe. O neabătută încredere și un optimism atotbiruitor se ascund aici, găsindu-și poate cea mai fidelă tîlmăcire în caracterul dansurilor populare, cu mișcările lor pline de vioiciune, cu ritmurile sprintene și cu melodia avîntată. Am spune că nu întîmplător iocurile de circulație generală — hora, sirba, briul etc. — sînt practicate în grup, mină în mină, umăr lângă umăr: ele exprimă la acest nivel al faptului de artă, pe lîngă disponibilitățile de energie, și spiritul de solidaritate, de înțrăitorare la nevoie.

Pe baza celor arătate pînă aici, în această fugară privire, credem cu convingere că țaria de care dă dovadă poporul român în situații-limită este o trăsătură specifică a sufletului său, formată în experiența aspră a existenței și încorporată ca un bun de pret în tradiția sa de viață.

FLORIN GEORGESCU

(Urmare din pagina 24)

gine ale lui N. Gheorghe și I. Anghelut — toți din București (Ovidiu Ioanitoaia). ● **PE-TRȘANI: Jiul—Rapid 5—0 (3—0).** Un asemenea rezultat — conform unei uzate sintagme gazetărești — poate fi lipsit de orice comentariu, aducând un elogiu, firesc, doar celor care au înscris (Stoica — 2 și Dumitrache — 3, în ordine chiar). ● Totuși, se cuvin câteva aprecieri și critici. Pe teren, două echipe cu gânduri total opuse: prima, Jiul, dorind să învingă pentru a rămâne acolo unde se află nesperat (și nemeritat, după valoarea lotului și a fotbalului practicat), cealaltă, Rapid, străduindu-se, parcă, să piardă, dar nu la scorul care îi alungă suporterii. Drept pentru care Jiul, chiar fără să strălucească, a ridiculizat o echipă ponosită, submediocră, resemnată în propria-i nonvaloare, tristă reclamă și pentru fotbalul din „B” (spre care se îndreaptă... rapid!). ● Eroul meciului a fost scorul, iar vedeta — Dumitrache, care a renăscut, atenținând convingător la dreptul de a purta curind tricoul cu nr. 9 în națională, avându-l alături pe Mulescu, un mijlocăș care dă fotbalului scipirea pazei și a construcției neprevăzute, dar și a travaliului continuu, eficient. ● Intrucît cei mai buni jucători se rețin dintre cei cu note de minimum 7, scriem la Rapid „nu este cazul”, iar la Jiul: Dumitrache 10, Mulescu 9, Stoica, Stoichiță, Ciupitu, Deleanu 8. ● Corect arbitrajul lui N. Raina — Birăd (tușieri A. Szilaghi — Tg. Mureș și A. Izvernaru — Bocșa), cărui îi reproșăm totuși lipsa de discernământ în sancționarea cu cartonașe galbene (indeosebi la Stoica, nejustificat) (Teodor Bulza). ● **GALAȚI: F.C.M.—S.C. Bacău 0—0.** De-a lungul întregului meci ambele echipe s-au bilblit penibil, jucătorilor lipsindu-le nu doar o idee tactică oarecare, ci și „îndemânarea picioarelor”, cum se spune în tribună. ● Să adăugăm, pentru întregirea cadrului, că gălățenii au jucat fără nici o ambiție, străduindu-se mai mult să nu cîștige. În această ordine de idei, A. Ene a ratat două ocazii mari cit roata carului, iar Ghirca a executat niște lovituri libere foarte bune pentru transformări de rugby. ● Interesant ar fi și faptul că Moroșai și I. Constantinescu au greșit, căci, de câteva ori, Șoșu și Băluță ratind de aproape deschisă reea scorului. În concluzie, cine vrea puncte n-are decât să meargă la Galați... ● În ceea ce-i privește pe oaspeții, care ar fi putut rădăci stacheta tehnică a meciului, ei s-au mulțumit cu punctul ce se întrezărea la orizont. Dacă se mobilizau cit de cit, puteau pieca cu ambele puncte, dar, ca și la Tg. Mureș, unde au ratat un penalty, au avut grijă să nu sară, cum se spune, peste cal. ● La capitolul jucători remarcăți nu-l putem înscris decât pe portarul M. Constantinescu, cărui îi acordăm nota 8 pentru cele câteva intervenții la mingile înalte care au fost trimise în careul său. ● Arbitrat bine T. Balanovici, ajutat de D. Arndt și P. Mărășescu — toți din Iași (Victor Niță). ● **PITEȘTI: F. C. Argeș — Politehnica Iași 2—0 (0—0).** O primă repriză în care este vizibil efortul argeșenilor de a străpunge o apărare strictă și bine organizată, adeseori siciltoare prin exactitatea ei, o repriză în care, exceptind câteva faze lucrate de Dobrin și irosite dezinvolt de Radu II, ca și unele suturi frumoase executate de Bărbulescu și Iovănescu, gazdele nu se fac deloc periculoase, atacînd cîciodată de-a surda, fără nici un orizont. ● În schimb, Politehnica face un bun joc de apărare, lansînd periculoase contraatacuri prin Romilă II și Dănilă. ● La reluare, Doru Nicolae este ceva mai vioi, iar Roșu, proaspăt introdus, dă idei noi atacului argeșean, jocul devenind, totodată, mai spectaculos. ● Tot acum se înscru și cele două goluri: unul fiind opera lui Radu II (la o centrare a lui Roșu), iar al doilea datorîndu-se arbitrajului de linie Isăcescu, care nu semnalizează poziția clară de ofsaid a lui Roșu. ● S-au remarcat: Bărbulescu, Roșu, Dobrin 8 (ultimul mai mult pentru jocul din prima repriză) de la F. C. Argeș; Bucu 9, Șerbănică, Dănilă 8, Romilă 7 (Pol). ● Satisfăcător arbitrajul lui Gh. Ionescu (Brașov), bine ajutat de

Gh. Manta și încurcat de D. Isăcescu — amîndoi din București (Răzvan Bărbulescu). ● **ARAD: U.T.A. — F. C. Constanța 3—0 (1—0).** Spre surprinderea spectatorilor, jocul începe în nota de dominare a oaspeților, care timp de 30 de minute au atacat cu dezinvoltură. Gazdele asistă neputincioase la ratările lui Peniu și Mateescu, fără ca în acest timp să trimită vreun șut pe spațiul porții aparate de Ștefănescu. ● Dar tușierul lui Navroșchi, om bun la suflet, parcă îl invită la atac, se plimbă în teren, discută cu jucătorii, nu vede niște ofsaiduri și apoi arată corner la o fază în care Cura scoate balonul din teren. Ultimul cadou (am numit cornerul) a fost bine executat de Domide și Nedelcu II trimite cu capul în plasă. ● În afara tușierului amîntit, din teren putea să lipsească și Broșovschi, care se pare că a rămas fără tehnică, fără elan și chiar fără bunăvoință. Echipa s-a mișcat mai bine fără el, ca și fără Domide (ambii înlocuiți), iar finalul aparține gazdelor care speculează oboseala și nereușitele constanțenilor. ● Astfel U.T.A. mai înscru două goluri, tot cu capul, prin Cura și Nedelcu II (singurul pe care îl notăm, și anume cu 9) și cîștigă la un scor exagerat, în urma unui joc mediocru, așa cum a fost dealtfel și arbitrajul prestat de bucureștenii Gh. Vasilescu I (la centru), V. Navroșchi și C. Bizinică (I. Predoșanu). ● **REȘITA: F.C.M. — F. C. Corvinul Hunedoara 2—1 (1—1).** O mare ratare a lui Șumalanschi în ultimul minut de joc l-a privat pe hunedorenii de cucerirea unui punct, pe care după aspectul jocului îl meritau, ultimul sfert de oră al partidei aparținîndu-le. ● Reșitenii au cîștigat foarte greu, jocul lor fiind lent, bătrînesc, fără o orientare tactică, joc ce a convenit hunedorenilor. Nu putem fi însă de acord cu atitudinea oaspeților, care au contestat atît primul gol, pe motiv că mingea sîtată de Bojin (în min. 13, de la circa 20 de metri, în urma unei lovituri libere) la vîntul porții, în bara de fier, nu ar fi depășit linia porții (!?!), cit mai ales pe cel de-al doilea, marcat, de fapt, în condiții perfect regulamentare, în min. 53 de Bora. ● Este adevărat că acest gol a anulat punctul ce părea că oaspeții îl vor obține după golul egalizator al lui Agud (min. 40, dintr-o centrare impecabilă a lui R. Nunweiler), dar protestele vehemente și imbrincelle, ca și jocul dur ce a urmat nu sînt decît de condamnat. De asemenea, nici agitația din tribune, ca și sticla aruncată în teren nu sînt fapte care să fie trecute cu vederea, doar intervenția observatorului federal și a organelor de ordine făcînd posibilă continuarea partidei. ● Cei mai buni de pe teren, dar la un meci în general de slabă factură: Bojin, Bora 7 (F.C.M.); Vlad 8, R. Nunweiler 7 (Corvinul). ● Arbitrat satisfăcător Gh. Rețezan, ajutat bine de V. Constantinescu și M. Stan — toți din București (Dumitru Constantinescu). ● **TG. MUREȘ: A.S.A. — F.C. Bihor 2—2 (2—1).** Cele două puncte, cîștigate la Pitești, în prima etapă a returului, se pare că i-au înfatuat peste măsură pe jucătorii mureșeni. Așa se explică ultimele evoluții, mai mult decît modeste, pe propriul teren. ● După o repriză în care a avut o sensibilitate superioară, exprimată dealtfel și pe tabela de marcaj, în următoarele 45 de minute gazdele au reușit să producă multă nemulțumire în tribune. ● După pauză, F.C. Bihor, condusă excelent în teren de fosta aripă C. Georgescu, acum purtătorul tricoului cu nr. 5, și-a dominat net adversarul, prea timpuriu mulțumit cu un avantaj minim. Concretizarea acestei largi perioade de joc bun al oaspeților s-a produs abia în minutul 90, cînd Kun II a urmărit atent o ultimă minge trimisă printre fundășii centrali mureșeni. ● O remiză care mulțumește, paradoxal, în primul rînd pe gazde — socotînd numărul ocaziilor de gol. ● Cei mai buni de pe teren: Ispir, Szöllösi 7 (A.S.A.); Georgescu 9, Vidac, Popovici 7 (F.C. Bihor). ● Arbitrat bine M. Buzea (București), ajutat de P. Baban și D. Pop — ambii din Sibiu (Cornel Ionescu). ● **CRAIOVA: Universitatea — Politehnica Timișoara 1—0 (0—0).** Un stadion arhiplin (peste 30 000 de spectatori) a aplaudat, duminică, victoria „unsprezececi” antrenat

de C. Teacă. A fost o victorie muncită, dar pe deplin meritată, în ciuda scorului final strîns. ● Craiovenii au început partida practicînd un marcaj strict la extremele și mijloacele adverse, Cotec fiind prins în „cleștele” Tilihoi-Ștefănescu; de cealaltă parte, Balaci a fost „păzit” de trio-ul Vișan, Mehedintu, Șerbănoiu. Din această dispunere de „forțe” a rezultat un joc fără faze de poartă, cu o dominare sterilă a craiovenilor și cu frave încercări de contraatac ale timișorenilor. Abia spre sfîrșitul reprizei, jucătorii Universității forțează golul, atacă cu aproape tot efectivul dar se precipită. În aceste condiții, penetrantul Cotec are ocazia să pună în pericol poarta apărată de Lung. ● La reluare, și mai ales după introducerea lui Cămătaru în centrul liniei de atac, jocul craiovenilor capătă culoare, fazele de poartă se înmulțesc. Balaci se descurcă mai bine la mijlocul terenului, unde, împreună cu Beldeanu și Donose, creează acțiuni de toată frumusețea. ● Tri-bunele cer gol, și golul vine după o fază magistrală, pornită de la Balaci: pas în adîncime la Marcu, acesta „aruncă” cu exteriorul mîngea printre fundașii centrali adverse la Crișan, care trage năprasnic, din 14 m, în dreapta lui Bathori. Gol superb. ● Timișorenii renunță la apărarea strictă de pînă atunci, ies la joc, încearcă poarta de la distanță, dar înaintașii nu mai au forța necesară străpungerii defensivei bine condusă de Ștefănescu. ● Cel mai bun de pe teren: Balaci, Ștefănescu 8, Crișan (pentru gol), Tilihoi, Donose, Beldeanu 7 (Universitatea); Cotec 8, Mehedintu, Petrescu, Șerbănoiu 7 (Politehnica). ● Arbitrat foarte bine Otto Anderco (Satu Mare), ajutat de F. Pitiș și O. Ujhely — ambii din Oradea (Cornel Catană).

turi, cu multe trageri de timp, cu pase la înlîmptare, cu rezultatul final influențat în bună măsură de arbitrajul ploieștean M. Moraru: la scorul de 1—0 pentru oaspeți (Mincu, min. 33), acesta n-a acordat cuvenitul 11 m la faultul în care comis de Tană asupra lui Frățilă (min. 53). ● După acest „moment-cheie” al meciului, craiovenii, profitînd de „șocul” acuzat de oaspeți, înscru trei goluri consecutive (Corneanu — min. 61, Dașcu — min. 78 și 85). ● Primul și ultimul dintre aceste goluri au răsplătit, credem, publicul prin spectaculozitatea fazelor din care au fost marcate și prin execuțiile tehnice de excepție reușite de Ștefănescu (șut din foarfecă pe spate, în bară, reluare Corneanu) și Dașcu (șut din vole, în cadere, direct la vîntul). ● Se cuvine menționat și faptul, deloc negliabil, că din 45 de minute de joc efectiv în repriza a doua s-au „întrebuințat” doar... 15 l. Cronometrajul a fost efectuat de fostul internațional rapidist Tache Macri, observat federal la acest meci (Cornel Catană).

Centrele de juniori

„Fabrica de jucători”
Steaua — 23 August

Practic, Centrul de copii și juniori Steaua — 23 August, funcționează cu două unități: cea din Ghencea, aflată în imediata vecinătate a modernei baze de antrenament a clubului-campion, și cea din incinta stadionului 23 August, aflată deci la o distanță destul de mare de „bază”, practic aproape de la un capăt la celălalt al Bucureștiului. Distanța amintită nu a avut însă niciodată vreă importanță pentru activitatea susținută a celor două unități ale centrului — ba, dimpotrivă, a permis cuprinderea „zonală” a unui număr sporit de copii, atragerea lor spre activitatea organizată de antrenament și perfecționare sportivă. Între antrenorii care, de-a lungul anilor, au deprins sute, mii de copii cu abe-ul sportului cu balonul rotund este cazul să-i amintim în primul rînd pe Constantin, Tătaru, Jenei, Catană, Creinicănu, Bone, Zavoda, Voinescu, Ardeleanu, Drăgan, Fabian, B. Marian, Lăpușeanu, Hălmăgeanu, Haidu... „Nu este mai puțin adevărat că la Steaua au venit și jucători din afara clubului — ne spunea colonelul Alexandru Florescu, șeful secției de fotbal din cadrul Clubului sportiv al armatei — Steaua. Oricine știe că la fosta echipă C.C.A. și la actuala Steaua a existat întotdeauna dorința de a face din reprezentanța armatei o echipă de mare performanță, capabilă să înfrunte cluburile cele mai puternice din Europa. Or, după părerea mea, o echipă continentală nu se poate alcătui numai din selecționata unui cartier — astfel de echipe, cele mai mari din Europa și din lume, se fac prin „selecționarea” nici măcar dintr-o... singură țară, ci din mai multe, sau chiar cu jucători de pe alte continente! Asta nu ne-a împiedicat însă niciodată să ne ocupăm foarte atent de juniorii noștri, care au fost întodeauna printre cei mai buni ai generațiilor respective. Privind prin țară, în căutarea celor mai buni jucători, am dorit desigur în primul rînd să alcătuim o echipă cit mai puternică și care să se poată bate cu succes în competițiile continentale!”

Ceea ce ne-a spus tovarășul Al. Florescu este pe deplin adevărat — chiar dacă nu toate „achizițiile” clubului militar au îndreptățit speranțele investite. Dar, în același timp, nu trebuie să uităm de foarte frumoasa producție a centrului de juniori despre care vorbim și care, exprimată numeric, ar însemna cel puțin 100 de jucători răspîndiți în momentul de față în cele trei divizii naționale! Iată despre ce și despre cine este vorba:

Divizia A: 36 de jucători, dintre care 8 în lotul propriu (deci exact 40 la sută din efectivul de 20 de jucători): Iordănescu, Aelenei, Răducanu, Ion Ion, Sameș, Agiu, Florca și Ad. Ionescu; în plus mai joacă Ispir, Gligore și Pislaru (toți la A.S.A. Tg. Mureș), Manea, C. Vlad, Tănăsescu, Ciugarin, Cazan și O. Ionescu (toți la Sportul studentesc), Mulescu, Stoica și Deleanu (toți la Jiul Petrosani), Șumalanschi, Șurenghin, Dina, Tonca și I. Gabriel (toți la F. C. Corvinul Hunedoara), Naom (F. C. Bihor), R. Dan (F.C.M. Galați), Cristian și Ivan II (F. C. Argeș), Eftimescu (Dinamo), Giron, M. Decu, Roșu, I. Sandu și D. Ștefan (toți la Progresul București!). Ștefănescu (Univ. Craiova).

Divizia B: 30 de jucători — între care cîțiva ar putea juca în orice moment într-o echipă de primă divizie: I. Năstase (Metalul București), Tătaru II și Greaca (C. S. Tirgoviste), L. Luca (F. C. Brăila), Anghel (Gloria Buzău) sau Gh. Dumitrescu (Petrolul Ploiești)...

Divizia C: 34 de jucători „înregistrați” — dar este de reținut că încă o mulțime dintre foștii jucători ai centrului, odată plecați în echipele de divizia B și C, și-au pierdut urma și nu mai pot fi cuprinși în statistica noastră!

Cu totul, în orice caz, fac O SUTĂ DE JUCĂTORI în trei divizii ale campionatului național — absolut toți jucînd fotbalul și jucînd primii ani al activității sportive în echipele de copii și juniori ale clubului Steaua. Ceea ce, fără îndoială, este o realizare la care alte centre de juniori din țară nici nu au apucat să viseze!

D. GRECU ■

TOP „FLACĂRA” — FOTBAL

După notele obținute de cei mai în formă jucători în a treia etapă a returului (de subliniat că, în afara celor remarcăți în cronică meciului, la partida Steaua-Dinamo au mai obținut note Dumitru, Iordănescu, Fl. Marin, Cheran, Sătmăreanu II și Dobrău — toți notați cu 8), iată cum arată

TOPUL ETAPEI A 20-A:

1—3. Lucescu, Vigu, Dumitrache — 10 p; 4—9. Dinu, Stoica (Steaua), Mulescu, Bucu, Nedelcu II, C. Georgescu (F. C. Bihor) — 9 p; 10—30. Dumitru, Iordănescu, Fl. Marin, Cheran, Sătmăreanu II, Dobrău, Stoica (Jiul), Stoichiță, Ciupitu, Deleanu, M. Constantinescu (S. C. Bacău), Bărbulescu, Roșu (F. C. Argeș), Dobrin, Șerbănică, Dănilă, Vlad (Corvinul), Ștefănescu (Univ. Craiova), Beldeanu, Balaci, Cotec — 8 p; 31—48. Tichigiu, Sătmăreanu I, Cassai, M. Sandu, Bojin, Bora, R. Nunweiler, Ispir, Szöllösi, Vidac, Popovici, Tilihoi, Donose, Crișan, Romilă II, Mehedintu, Șerbănoiu, Petrescu — 7 p.

Prin adiționarea notelor (punctelor) obținute pînă acum — de menționat că jucătorii din echipele Dinamo, Corvinul Hunedoara, Sportul studentesc și Politehnica Timișoara au susținut un meci mai puțin! — topul permanent alcătuit de revista noastră arată în felul următor:

1. MULTESCU	27 p
2—4. Dumitru	26 p
Balaci	—
M. Constantinescu	—
5. Beldeanu	25 p
6—8. Romilă	24 p
Nedelcu II	—
Stoichiță	—
9. Dobrin	22 p
10. Lucescu	20 p

DIVIZIA B: 27 MARTIE

BUCUREȘTI: Metalul — Chinia Rm. Vilcea 1—2 (0—0). Meci de bună calitate, pe alocuri pasionant. Gazdele au făcut eforturi notabile, dar au fost depășite de o echipă superioară, care a dovedit virtuți tehnico-tactice indiscutabile. ● La Metalul, o „schemă” de atac destul de bine pusă la punct (centrare înaltă în careu, spre fruntea lui Georgescu, urmată de recențrare, prin deviere, spre un coechipier demarcat) a dat ceva roade — să nu uităm că „veteranul” Georgescu, la cei 35 de ani ai săi, a fost cel mai bun jucător al gazdelor —, dar numai un singur punct pe tabela de marcaj: Omer, min. 51. ● De partea cealaltă, echipa lui Marcel Pigulea a demonstrat un bun joc în cîmp, o apărare decisă, deși uneori nesigură în special în partea sa centrală, și destulă insistență ofensivă — lucru care a adus, după deschiderea scorului de către Metalul, vreo 3—4 ocazii mari de gol pentru oaspeți, dintre care două au fost finalizate de Stanca (min. 59 și 74). ● Cel mai bun jucător de pe teren (deși tot bine au mai jucat Cincă, C. Nicolae, Stanca, oarecum și Bartales) a fost însă de departe mijlocasul vilcean Carabageac, un jucător cu totul deosebit pentru nivelul diviziei secundă, tehnician desăvîrșit dar supus intru totul disciplinei colective și pe care, să fim sinceri, nu-l vedem a mai rămîne multă vreme în orașul Rm. Vilcea. ● Arbitrat bine constanțeanul Gh. Ispas (Dumitru Graur). ● **CALA-RĂȘI: Celuloza — F.C. Petrolul Ploiești 0—0.** Mulți spectatori pe stadionul din Călărași, deci mulți păcăliți la un meci care se anunța interesant, dar care n-a fost pînă la urmă decît un lung recital de faulturi, de o parte și de cealaltă în egală măsură. ● Mai duri decît ne-am fi așteptat au fost chiar oaspeții, motiv pentru care au și primit trei cartonașe galbene. ● Cea mai mare ocazie a meciului a ratat-o Catană (Celuloza), în min. 14, cînd de la numai doi metri a trimis pe lingă bară. ● În minutul 23, Toporan îl lovește intenționat pe portarul gazdelor, Niculescu, acesta nefiînd măcar în posesia mingii! Din acest moment fotbalul trece total pe planul al doilea, principala preocupare a jucătorilor fiind lovitura peste glezne. În ultimul minut al partidei înscru totuși Pitiș (Celuloza), dar arbitrul nu va acorda golul pe motivul faultării portarului. ● Arbitrat foarte bine craioveanul R. Șerban (Radu Mircea). ● **CRAIOVA: Electroputer — Dinamo Slatina 3—1 (0—0).** Partidă de slab nivel tehnic, cu multe faulturi,

Este vorba de „Cupa Galea” (jucători sub 21 de ani), „Cupa Annie Soisbault” (jucătoare sub 21 de ani), „Cupa Vasco Valerio” (juniori 17—18 ani), „Cupa Sofia” (junioare 17—18 ani) și „Cupa Jean Becker” (juniori 15—16 ani). Cu alte cuvinte, aproape 20 de tineri vor juca pentru a aduce puncte echipelor noastre naționale. O treabă nu prea ușoară pentru tehnicienii noștri, dacă ne gîndim că în afara lui Dirzu, Segărceanu și a Luciei Romanov, care au reușit să se impună printre colegii lor de generație, ceilalți tineri s-au mulțumit în iarna aceasta cu ilustrațiile colorate cumpărate la Geneva sau Viena, lăsînd adversarilor bucuria victoriei. Departe de a trezi interesul stirnit de „Cupa Davis”, cupele la care vor participa tinerii noștri trebuie privite cu multă seriozitate fiindcă ele ne pot da măsura valorii noastre de mine.

Intr-un clasament al eficacității alcătuit după numărul participării la concursuri, în 1976, publicat recent de revista „Tennis de France”, Ilie Năstase ocupă locul doi, după Connors, iar Virginia Ruzici locul al unsprezecelea.

ȘTEFAN GEORGESCU ■

P. S. Simbătă seară, în partida semifinală a Cupei campionilor europeni la handbal, l-am văzut în plină pregătire a atacului pe conducătorul de joc al echipei Steaua, Cristian Gațu, ridicînd mîna stîngă și lăsînd impresia că indică o nouă așezare a coechipierilor săi. Danezii l-au „crezut” și în masiva lor apărare s-a creat un culoar. Gațu a intrat, a marcat, dîndu-ne bucuria unei mingi trimise de Ilie în diagonală, minge pe care adversarul său o așteaptă în lungul liniei.

Tenis

pe toate fronturile...

Federația română de teniș anunță pentru săptămîna viitoare deschiderea sezonului în aer liber cu un program asemănător celui din anul trecut. Adică cu un program bogat, menit să exploatze la maximum frumoasa bază materială de care dispunem și să satisfacă dorința de întrecere a celor ce îndrăgesc acest sport. Cum e și firesc, din program nu lipsește competiția ce ne-a adus satisfacții în ultimul timp: Cupa „Știința tineretului”.

Respectînd principiul pregătirii pentru concurs prin concurs, programul prevede multe competiții rezervate celor ce ne reprezintă în întîlnirile internaționale. Dar, din păcate, tocmai aici intervine marele necaz al ultimului an competițional. Mulți dintre cei de la care ne așteptăm ca prin sudoare și dăruire să urmeze exemplul lui Năstase, Tiriac, Virginia Ruzici sau Florența Mihai ne lasă doar impresia că o fac. Participarea celor mai buni jucători din țară este săracă, iar nivelul competițiilor scăzut. Iată de ce alcătuirea clasamentelor anuale pe baza acumulării de puncte, după modelul „Grand Prix”-ului, în vederea stimularii participării la concursuri, ca și celelalte măsuri luate de Federația română de teniș nu se par binevenite.

Pe plan internațional, alături de „Cupa Davis”, despre care vom vorbi în unul din numeroase viitoare, reprezentanții noștri vor fi prezenți în alte cinci importante competiții pe echipe.

Vorbind despre viitor

Vorbind despre viitor trebuie să fim destul de îngrijorați. Am văzut meciul **România — Turcia** disputat pe stadionul „Ghencea”. În echipa tricolorilor jucau șapte steliști, adică cei mai buni jucători ai campionilor care, în urmă cu câteva zile, pe același teren, se arătaseră foarte proaspeți. Numai că de data aceasta o oboseală evidentă le stăpâna picioarele și abia după zece minute zburdalnicii învingători ai Craiovei arătau ca după un drum lung la galeră. Aveam să văd din nou echipa **Steaua** duminică, pe „23 August”, și aceeași senzație de istovire fizică marcase aceste ființe fragile. Poate n-o să credeți, dar după meciul cu **U. Craiova** am spus celor apropiați că abia după trei săptămâni Dumitru & Co își vor reveni. Explicația acestui pronostic? Ritmul infernal al primei reprize din meciul cu echipa Piteștiului. Mai pe șleau, echipele noastre nu dau totul decât la ocazii mari, atunci când ambiția este pusă în joc sau trebuie plătită vreo poliță. Lucrul se întâmplase în simbata porcului și acum se iveau scadențele. Dealțul, citind luni ziarul de specialitate, aveam să-mi dau seama că nici la Craiova lucrurile nu stătuseră prea bine. Așadar, din nou condiția fizică, din nou lipsa de ambiție alături de caracteristicile în fotbalul nostru.

Dar să ne întoarcem la meciul cu Turcia...

Un meci amical e un meci amical, o știe toată lumea. Inșă tot speram că după turneul de astă-iană vom vedea ceva mai mult. Adversarul era modest, s-a constatat de la început. Cu două excepții, naționala turcă arăta ca o echipă de district venită să se plimbe și ea puțin. Să mai ia o gură de aer și să se întoarcă acasă. Am învins cu 4-0, cu largul concurs al unui portar suprarealist care apăsese mingi formidabile și reușise. În același meci, trei autogoluri. Publicul a fost tot timpul nemulțumit, cu excepția primului sfert de oră, când am dominat limpede și am ratat incredibil. După aceea, a urmat arbitrarul cel mai straniu: fiecare a jucat ce a vrut, spectatori au prins muste, arbitrul, molipsit și el de umbra lui Ghiță care stăruia asupra terenului, a fluierat a-napoda, frustrând echipa oaspete de un penalty și de un gol valabil.

Ce putem spune despre ceea ce ne așteaptă? S-ar putea ca la 16 aprilie tricolorii să găsească o zi memorabilă și să învingem Spania la București, cum ar fi firesc. Dar am multe îndoieli. I-am văzut pe portarul Iordache și în meciul cu Turcia și în meciul **Steaua** —

Dinamo. El a fost o mare speranță a fotbalului nostru, dar hepatita de care a suferit probabil că a influențat și asupra centrului atenției sale pentru că, la ora de față, goalkeeper-ul echipei militare este cel mai distrat portar pe care l-am văzut în ultima vreme. Duminică, de pildă, a luat două goluri parabile (poate de al doilea nu e atit de vinovat), dar nu golurile m-au supărat, ci nesiguranța de care dă dovadă repetat. I-aș recomanda lui Covaci să găsească pe altcineva în locul lui, deși, la drept vorbind, nici Răducanu nu m-a convins în meciul cu **Progresul** (aș adăuga că în ultimele meciuri Răducanu a primit goluri cu nemiluita), cum nici Windt nu pare o soluție valabilă. Ar rămâne în discuție Cristian care, la București, a făcut o impresie bună, deși s-a bilbit de câteva ori. Și atunci?

Aș mai spune că echipa nu are la ora asta nici două extreme în formă și că au dreptate acei gazetari care au constatat, ca și mine, că la meciul **Dinamo — Steaua** cel mai bun de pe teren a fost bătrânul Lucescu. Deci, dac-ar fi pe câmp, ar trebui să ne întoarcem și la Răducanu, și la Lucescu, dar dacă e să ne gândim prin prisma unei eventuale calificări trebuie să alegem formula riscării cu cei mai tineri. Lucrul însă îl privește pe Covaci, nu pe noi. El n-a săvârșit pină acum nici o greșală în selecție (mai puțin aceea că l-a menținut pe Boloni în teren 80 de minute în meciul cu Turcia deși, cu patru zile înainte, văzuse, pe același teren, pe Balaci care fusese cel mai bun din 22. Apropo de Boloni, rămân la convingerea că el e foarte util la Tg. Mureș, dar că nu va fi niciodată un om de națională. Cînd ai un Mulțescu care joacă constant bine și pe Balaci într-o formă de zile mari, e păcat să-l lași deoparte...

Cît despre partida de duminică, trebuie să spun că ea n-a mai avut strălucirea altor derby-uri între **Dinamo** și **Steaua**, că rezultatul este just și golul marcat de Lucescu perfect valabil, cu toate protestele lui Iordache, căruia, dacă aș mai fi rămas în fruntea comisiei de disciplină, i-aș fi dat șase etape suspendare pentru violența cu care s-a repetat la arbitrul Colosi. Poate o face altcineva în locul meu. E păcat că abia după câteva etape puținele resurse acumulate cu greutate se pierd și în fața noastră e o lungă așteptare cine știe cum terminată. Alături de Lucescu, Dumitru, Vigu, să știți că n-am remarcat pe nimeni în acest meci deși în teren se mai aflau Sătmăreanu II, Dinu, Cheran și alții (de pildă Iordănescu, care fusese cel mai bun în echipa militară în meciul cu **Universitatea Craiova**),

Cam atit pină simbătă.

EUGEN BARBU ■

România — Turcia 4 — 0 (1 — 0)

După o victorie la Constanta și o alta pe teren propriu, e adevărat cu cîntec, împotriva **Universității** din Craiova, aproape întreaga echipă a Stelei a fost pusă să joace, chiar în „fielul” său, contra unei selecționate turce născută de slabe, pe care a și învins-o pină la urmă la un scor confortabil. Cei șapte magnifici de la **Steaua**, alături de care au mai evoluat trei dinamoviști și un singur reprezentant al „provinciei” fotbalistice (e vorba de Boloni, înlocuit mult prea tirziu cu Balaci), au jucat desigur de această dată sub tricolorul selecționatei naționale — dar, din păcate, prea puține lucruri s-au arătat a fi schimbate față de jocul propriu-zis al actualei campioane, echipa militară. Mai exact spunînd lucrurile pe nume, jocul reprezentativei noastre, în special în faza sa de atac, a rămas în apanaaj aproape total al lui Dumitru și Iordănescu, investiți cu funcția de cirmaci permanenți ai ofensivei române. Dumitru în special, a căruț formă sportivă nu este deloc de neglijat, a început de la o vreme să se placă în rolul „orice-mîngă-trece-pe-la-mîngă”, indiferent dacă faza de joc cere sau nu acest lucru. Din păcate, două lucruri trebuie să-i reproșăm lui Dumitru plecînd de la constatarea de mai înainte, bineînțeles fără a uita să menționăm că stelistul rămîne la ora actuală cel mai bun jucător al țării: 1) prea lungile acțiuni individuale cu mîinga la pictor, spre străpungerea de unul singur a unei apărări care, mai ales după ce începe să-l „ghecească”, găsește suficiente resurse de a-l contracara efortul; 2) risipirea potențelor fizice, fără îndoială și în urma prelungi-

telor încursiuni individuale, în cam 50-60 de minute de joc — moment după care, lipsită de un conducător de joc cu prospețime fizică, reprezentativa (sau **Steaua**, dacă vreți!) începe să piardă busola ofensivă, să joace sub pecetea întâmplării. Paradoxal, desprinderea echipei noastre în meciul cu selecționatea Turciei s-a produs totuși între minutele 60 și 80 — dar aici vină principală trebuie atribuită portarului Senol, care a greșit ca un junior. În fapt, ceea ce dorim a sublina cu precădere — desigur în perspectiva meciurilor foarte grele care ne așteaptă — este necesitatea unei îmbunătățiri a jocului la mijlocul terenului, mai cu seamă din punctul de vedere al concepției colective, a atacurilor. În meciul cu Turcia am jucat cu un Boloni care practic n-a existat, cu doi stoperi preocupati numai de fața defensivă, cu un Iordănescu prea individualist și cu două extreme de margine, care de asemenea aproape că nici n-au participat la joc, evoluînd în general foarte slab. Așa stînd lucrurile, primul gînd care ni-l-a sugerat jocul constructiv uneori nepotincios al selecționatei române a fost dorita prezență a lui Lucescu în echipa națională, un jucător care — pe lângă faptul că ar fi extrem de util în faza de construcție și că știe să controleze pentru **Du-du Georgescu** mai bine decît Troi, Zamfir, Marcu și Crisan la un joc — a și dovedit o formă foarte bună în ultimele evoluții din campionat, inclusiv meciul-derby cu **Steaua**. Asta fără a mai aminti de faptul că, la urma urmei nu toți jucătorii din Ghencea pot fi utilizați, cu același bune rezultate, în trei întreceri deodată: campionat, cupă, jocuri ale echipei reprezentative... **Notele jucătorilor noștri:** Iordache 7 — Cheran 7, Sămoeș 7+, Sătmăreanu II 6, Vigu 8 — Dumitru 8, Boloni 5 (min. 80 — Balaci), Iordănescu 6 — Troi 5, D. Georgescu 7, Zamfir 4.

DUMITRU GRAUR ■

Cine va cîștiga campionatul?

● Un „baraj” de păreri la care participă **Nunweiller III (Dinamo)**, **Em. Jenei (Steaua)**, **Gh. Ene (Jiu)** și **C. Teacă (Universitatea Craiova)**.

La întrebarea cea mai „caldă” pe care și-o pune lumea fotbalului nostru, ne-am gîndit să oferim răspunsurile cele mai avizate, care nu pot fi altele decît ale celor 4 tehnicieni ai echipelor aflate la această oră în loja nr. 1 a clasamentului.

1. Nunweiller III (Dinamo)

Campionaă ar trebui să iasă echipa noastră. Cu 3 puncte avantaj — după cum vedeți, contăm pe o victorie ca și sigură în meciul cu Poli de la București — și cu un golaveraj superior celorlalte competitori, nu „avem voie” să pierdem titlul. Ar mai fi de partea noastră un atu pe care nu-l au nici **Steaua** nici, mai ales, **Universitatea Craiova**: maturitatea jucătorilor. Avem mulți jucători mai „copti” decît concurențele noastre directe. Or, maturitatea contează foarte mult într-un finis nervos, cum se anunță cel din actualul campionat. Este adevărat că vitalitatea debordantă a echipei craiovene — pe care, vă mărturisesc, am admirat-o mult în partida sa cu **Steaua**, meci filmat de noi și studiat cu multă atenție — poate să producă surprize dacă **Universitatea** va reuși să se plaseze mai aproape de vîrf înainte de jocul nostru cu ea, de la Craiova. Dacă înaintea acelei întîlniri **Universitatea** ar avea doar un singur punct mai puțin decît noi, v-aș spune că ea va fi campioană. Sper însă ca pină la acei meci să păstrăm o distanță lingșitoare, eu rămîind la părerea — exterioră întrebării — că **Teacă** a făcut pină acum o treabă bună la Craiova și o să mai facă, probabil, cit va mai rămîne acolo.

Steaua, principalul nostru adversar, ar fi avut o șansă mai mare dacă ne-ar fi întrecut în meci direct. Rezultatul nostru egal ne-a netezit în mare măsură drumul, cel puțin pină la — repet — hopul de la Craiova.

2. Em. Jenei (Steaua)

Campionatul se dispută, după părerea mea, între **Dinamo** și **Steaua**. **Universitatea Craiova**, în mare pro-

gres, va juca fără îndoială la toamnă într-o cupă europeană, dar n-are încă siguranța și maturitatea unei echipe campioane.

Dacă ar fi să dau un scor al șanselor, aș spune **Dinamo-Steaua 3-2**. Dacă învingeam azi (n.n. — duminică), aș fi spus 3-2 pentru **Steaua**. Așa, campionatul se joacă în primul rînd în... deplasare. Cine adună mai multe puncte în țară va cîștiga titlul. Eu cred totuși că noi vom cîștiga campionatul, bazîndu-mă mai ales pe două puternice argumente: 1) jucăm mai ofensiv decît **Dinamo**; 2) în lotul nostru domnește o stare de spirit excelentă, băieții au inimă de învingători, sînt foarte uniți și vor lupta pină la ultima picătură de energie pentru succesul final.

3. Gh. Ene (Jiu)

Din punctul meu de vedere, lupta pentru titlu dintre **Dinamo** și **Steaua** — căci numai între cele se dă, practic, această luptă — va fi cîștigată de **Dinamo**, care are trei mari atu-uri: 1) echipa are mai multe valori decît **Steaua**; 2) este mai omogenă tehnic; 3) are un avans de trei puncte care atîrnă foarte greu în balanță.

Foarte combativă, **Steaua** se poate apropia de rivala sa pină la sfîrșitul întrecerii, dar eu consider că n-o mai poate ajunge.

4. C. Teacă (Univ. Craiova)

Campionatul îl pot cîștiga numai **Dinamo** sau **Steaua**. **Dinamo** are prima șansă pentru că este mai matură și dispune de jucători de rezervă mai valoroși, avînd deci un lot mai omogen. Nu este de neglijat nici candidatura Stelei la titlu, care-și poate atinge obiectivul numai cu condiția ca talentata-i „cavalerie ușoară” să înțeleagă că forța, clasa și eficacitatea echipei sînt direct proporționale cu randamentul ansamblului. Solistii — fără îndoială valoroși — dau mai multă culoare, dar ansamblul este cel care decide victoria într-o competiție-maraton, cum este campionatul.

Despre **Universitatea Craiova**, ce să vă spun, este o echipă tinăra, în formare, în vizibilă — profund eu — creștere valorică, o echipă care nu se gîndește deocamdată să atace titlul. Cînd va avea și asemenea gînduri, o să încerce să rezolve într-un fel și problema arbitrilor, oameni de care depinde înă în bună măsură cucerirea unui campionat la noi.

MARIUS POPESCU ■

DIVIZIA A : 27 MARTIE

BUCUREȘTI: **Steaua-Dinamo 2-2** (2-2). Au inscris Vigu (min. 29) și Năstase (min. 43), respectiv Lucescu (min. 15 și 45). Meci aspru, de tip „derby britanic”, în care **Steaua** a avut o notă în plus de fantezie, iar **Dinamo** una de luciditate. ● Rezultatul ni s-a părut echitabil, deși, farmaceutic cîntărînd jocul, **Steaua** a dominat teritorial mai mult (uneori categoric, cum a fost în perioada dintre minutele 46-75), **Dinamo** terminînd însă partida în stilul lui... Simion Cutoș, cînd ar fi putut obține o decizie — ne-dreaptă, după opinia noastră — la puncte. ● Oamenii meciului au fost Vigu (nota 10), Stoica (9), Lucescu (10) și Dinu (9). Primul a marcat într-un moment psihologic, cînd **Steaua** părea demoralizată după golul ușor primit de Iordache (portarul stelist dovedește un evident complex dinamovist), preluînd în repriza a doua — cînd a jucat excelent pe tot terenul — rolul de dirijor al formației sale, de la Dumitru, bun în prima parte a meciului, dar eu „benzina terminată” în ultima jumătate de oră a întîlnirii. Stoica s-a „bătuț” extraordinar, a început timid duelul său cu rafinatul Moldovan, depășindu-l apoi la toate capitolele de joc și obligîndu-l pe antrenorii dinamoviști să-i ofere alt adversar direct stelistului, care se dovedea — în aproape fiecare acțiune de atac omul în plus al echipei campioane. Lucescu a jucat magistral în prima repriză, iar în cea de-a doua a fost un mare și permanent pericol pentru apărarea stelistă. Dinu a fost de 2-3 ori la un pas de gol, a evoluat inteligent și eficient la mijlocul terenului, cîștigînd după părerea noastră duelul cu „perechea” sa Iordănescu, care a scipat de câteva ori, dar a avut și lungi perioade de umbră. ● Două păreri la care subscriem: **Em. Jenei**: am dominat mai mult. **I. Nunweiller**: din păcate am asistat

la 4 goluri „de portar”. ● Fericită ideea gramării derbyului în noaptea. Calitatea jocului și spectacolul au avut de cîștigat. ● Arbitrat corect Fr. Colosi, ajutat în aceeași notă de M. Dumitru și V. Rosu — toți din București (Marius Popescu). ● **Progresul-Sportul** studentesc 1-0 (0-0). O primă repriză absolut adormitoare, bună de servit eu un pahar de apă în loc de Lumină, cu 22 de fotbaliști căuțînd pară un ac în canal cu fin, lenți și apatici, poate cu excepția fundasului Cugarin, altădată inspirat, capabil să dea pe lină 5 din cele 6 mingi alinse lingă el. ● În continuare, fără Rădulescu, în convalescență după hepatită, sportul pare să-și fi pierdut dexteritatea de a pasa mult și derutant la centrul terenului, lăsînd numai pe umerii lui Mircea Sandu povara atacului, la un ceas al zilei la care Chihaița și Marica, mai întii, Munteanu și Vlad, după aceea, n-au încercat și nici n-au reușit nimic. ● Mai modestă ca posibilități de exprimare, **Progresul** și-a dorit mai mult victoria, s-a zăbuit mai mult pentru ea și pină la urmă a obținut-o, deși, judecînd după stăbiciunile ambelor grupări și după minunata bară a lui Cassai (min. 80), o egalitate ar fi fost mai echitabilă. ● **Progresul** a inscris prin Tevi și nicidecum prin Iatan, cum a avut bunăvoința să ne dezinformeze tabela electrică de pe stadion. ● Alături de noi, fostul internațional Vasile Zavoda, antrenor la juniorii Stelei, s-a mirat de mai multe ori cu voce tare de slaba prestație a lui Tănăsescu. „Ca Tănăsescu, l-am auzit, joc și eu, acum, la aproape 50 de ani”. ● De nota 7 — Tichigiu, Sătmăreanu I (**Progresul**); Cassai, Mircea Sandu (**Sportul**). ● În nota jocului, adică medicu, arbitrajul lui C. Bărbulescu, greci, departe de fază, fluierînd mereu cu întîrziere. Corecte semnalizările de la mar-

(Continuare în pagina 23)

FLACARA Redactia : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : reportaj (A. Dohotaru — 16 17); cultură, cenzură (Eugen Seculeanu — 16 06); știință (Tudor Octavian — 16 19); probleme cetățerești, anchete (Liviu Timbus — 16 18); scrisori (Marga Nedelea — 17 87); publiciști-comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache — 16 18); fotoreportaj (15 95); documentare — (16 23); administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuz — 17 86); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Marius Popescu — 17 78 82 și interior 16 11); redactor șef-adjunct (Traian Prosan — 17 78 82 și interior 17 83); redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic «Casa Scintei». Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la : ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136-137, telex : 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU